

ŠELDON B. KOL

DOCK HOLIDAY

CENA 20 DINARA

BROJ 122

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

JEDAN JE SUVIŠAN

★ **DOK HOLIDEJ** ★

ŠELDON B. KOL

JEDAN JE SUVIŠAN

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 122

Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Sheldon B. Cole
OUTCAST COUNTY

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Korektori:
Margit HORVAT-HARANGOZO
Marta MLADENOVIC
Ilona PISAR

Štampa: 26. III 1982.
Tržište: 7. IV 1982.

Izdaje i štampa NISRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvo-
de Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ. Urednik: Zorka
ĆIRIĆ. Naslov originala: Sheldon B. Cole — OUTCAST COUNTY. Copyright:
UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Nijedan od mrtvih nije bio građanin Karver Sitijsa. Niko nije znao otkuda su došli. Kada su ujahali u grad i zaustavili se pred salunom „Laki ledi“ ulice su bile opustele i mračne i prvi ih je bolje zagledao vlasnik saluna kada su ušli unutra i zauzeli mesta pored šanka; bili su to ljudi smrknutih, umornih lica sa borom ogorčenosti urezanom između nabranih obrva. Ne obraćajući pažnju na građane, čutke su poručili i ispiili svoje piće; čak se nisu potrudili da među sobom izmene po neku reč.

Šerif Luk Eplbaj brzo je obavestio o njihovom prisustvu u gradu, ali, odlučio je da nešto kasnije pođe u grad i proveriti ko su i šta traže. No, pre nego što je on to učinio, u salun je ušao još jedan nepoznat čovek po imenu Dok Holidej. Kako je barmen Hep Duli kasnije rekao Eplbaju, Holidej koji je nedelju dana ranije dilažansom prispeo u grad, navratio je u salun slučajno, i kada je prošao kroz leptirasta vrata, ni po čemu nije izgledalo da želi da zametne kavgu. U tom trenutku, čovek koji je kasnije identifikovan kao Soni Belzem, prvi je potegao revolver. Prvi metak je proleteo nekoliko santimetara daleko od Holideja i otkinuo komadić drveta od leptirastih vrata koja su se još lju-
ljala.

Zatim je došlo do obračuna.

Duli je rekao da je video sve što se odigralo i ispričao je o obračunu do najsitnijih pojedinosti, mada su se neki skeptici pitali kako je uopšte mogao nešto da vidi kada je ležao na podu iza šanka. Holidej se, pričao je Duli, odmah bacio na pod, a revolver mu se našao u ruci pre nego što je ramenom dodirnuo daske poda. Bio je to munjeviti potez, i Duli je tvrdio da nikada nije video brži, iako se hvalio da je video mnogo i mnogo obračuna. Prvi Holidejev metak pogodio je Belzema, a drugi je razneo grlo Sedu Danijelsonu. Njegov treći hitac za malo je promašio Milera, ali ga je četvrti pogodio usred grudni i on je pao na mestu mrtav. Ostala dvojica pobegla su kroz sporedan ulaz glavom bez obzira.

Tek što je odjek kopita njihovih konja zamro u noći, u salun je ušao šerif Eplbaj i saznao da su tri čoveka ubijena.

Eplbaj je doneo odluku jedinu koju je u stvari mogao da donese. Rekao je Holideju da ode iz grada. Nije imao nikakvog zakonskog osnova da ga uhapsi, ali, građani svedno nisu želeli da se ljudi Holidejeve kova motaju po gradu. Jedini oproštajni pozdrav koji je Dok Holidej dobio od građana Karver Sitijsa, dao mu je mali Pino, jedini pre-

živeli iz porodice Pino iz San Maradasa.

Izlazeći iz grada na svom snažnom ždrepu Migu, Dok Holidej je sa dosta brige gledao na budućnost malog Pina. Siroče od svoje trinaeste godine, i uz tamnu kožu koja je raznim nasilnicima delovala kao crvena marama biku, Pino će stalno morati da traži pomoć mnogih prijatelja ako bude želeo da oživi uzrast kada će sam moći da se bori i izbori svoja prava. Mali Pino je, međutim imao samo jednog prijatelja, i on je to znao kada je tužnim, zabrinutim očima iz kojih su se sli-vale suze, posmatrao Holidejev odlazak.

Za malog Pina, Karver Siti je bio samo niz strašnih uspomena; sećanje na napastvovanu a zatim ubijenu sestru, oca koji je jednostavno iskasapljen kada joj je poleteo u pomoć i starijeg brata ubijenog pre nego što je mogao da potegne revolver. Tri smrti u istom danu, jedna strašnija od druge. Da nije bilo Doka Holideja, stranca koji je slučajno naišao i koji je umeo da čita tragove, mali Pino ne bi uopšte imao drugih uspomena sem tih najstrašnijih. Dok Holidej je bio jedina svetla tačka u njegovom destinjstvu.

Zato je mali meksikanski dečak pojahao svoju mazgu u drugom pravcu i odjahao u samoću, koju je Dok Holidej i te kako dobro poznavao.

Sunce je bilo visoko na zenitu. Suv, vreo vetar duvao je niz stepenastu blago nagnutu padinu. Čak

i na dnu doline gde se hladovina najdruže zadržavala, nije bilo ni daška svežine.

Holidej je zažmirio da bi zaklonio oči od bleštavog sunca. U atmosferi je lebdela smrt. I njegov konj je osetio njeno približavanje i njegova reakcija na Holidejevo mamuzanje petama bila je žustra i brza. Čovek i životinja bili su jedini pokretan objekat u celoj dugačkoj dolini.

Stigavši do kraja doline, Holidej se ne gubeći strpljenje popeo uz poslednju padinu. Vazduh je još uvek bio zasićen prašinom a i onako slab, ustajao povertarac tu je potpuno prestao, tako da je prašina skoro gušila. Holidej je nastavio da jaše kroz žegu i prašinu, sećajući se Karver Sitijsa, ljudi koje je tamo ubio i malog Meksikanca prepuštenog da se sam stara o sebi. Nije se pomučio da makar i jedan trenutak posveti Belzemu, Mileru i Danielsonu. Groblje je moglo da ih primi uz njegovu najtopliju preporuku i čestitke.

Na vrhu uspona, Mig je odjednom stao kao ukopan. Digao je glavu, raširio nozdrve i počeo da striže ušima. Holidej je pogledao ispred sebe i na dvadesetak metara daleko ugledao tela tri mrtva čoveka poređana na gomilu i delimično pokrivena sa nekoliko suvih grana pamukovog drveta. Holidej je zategao vodice i sjahao iz sedla. Izvukao je iz džepa svilenu maramu i obrisao znoj sa čela. Stojeći tako na vrhu prevoja sa ravnom prerijom koja je daleko iza njega poigravala u izmaglici jare, visok, širokih ramena, mišićavih prsa i udova, uzanog struka i dugačkih elegantnih nogu, os-

tavljao je utisak primamljive muškosti. Na njegovom odelu i finim cipelama videli su se tragovi prašine i neudobnog putovanja, ali je, u celini uzev, sve na njemu odisalo nekom ležernom elegancijom, počev od tamnog šešira sa širokim obodom i svilene bele maramice, do poluvisokih cipela i kožne futrole za revolver od crnog boksa.

Posle nekoliko minuta posmatranja, Dok je prišao telima i tražeći tragove oko njih, otkrio mrlje krvi na jednoj steni. Da li je to krv nekog preživelog? Gde se taj nalazi ako je uopšte živ? Da li je taj neko, iako ranjen i slab od sopstvene rane, učinio ono malo što je mogao da pokrije svoje ubijene prijatelje i sačuva njihove ostatke od lešinara koji su već kružili?

Holidej je razmišljao osmatrajući okolinu. Trebalo je tela bolje zakopati i zaštititi od zveri i lešinara, to je bio nepisani ljudski zakon, proizašao iz poštovanja prema smrti, ali poštovanje tog pravila u ovom slučaju bilo je neizvodljivo. Nije imao pri sebi nikakvog alata, a sem toga, kopanje groba za tri čoveka bio je naporan posao i pri daleko boljim klimatskim uslovima i manjoj žurbi. Mislio je da je pomoć eventualno preživelim daleko važnija, pa se uputio njegovim tragom kroz žbunje dok nije stigao do mesta gde je pre kratkog vremena stajao vezan jedan konj, verovatno onoga ko je preživeo. Sa tog mesta zagledao se u prašinom zamagljenu i iza koprene treperave vreline od žarkog sunca, ugledao neko nejasno kretanje. Usredsredio se na to što je video, ali što se više naprezao, sve manje

je mogao da razazna predmete koji su se razlivali u bezobličnu masu.

Vrativši se Migu, popeo se u sedlo i pustio ga da sam odabere put nizbrdo u drugu dolinu. Jahao je kroz podnevnu žegu, puštajući snažnog dugonogog ždrepcu da sam odabere tempo. Rano popodne je došlo i prošlo, a sa njegovim odlaskom je pod dahom svežeg povetarca nestalo nešto neizdržive žege. Do tada je Holidej stigao do kraja doline, i pred njim je pukla prostrana, široka ravnicica bez jednog jedinog drveta. Na kraju ravnice, ugledao je jedno krdo goveda. Za krdom je jahao jedan jedini konjanik.

Holidej je dodirnom peta opomenuo Miga da pređe u kas i postepeno je sustigao krdo i njegovog jedinog goniča i čuvara. Ali, kada se nalazio samo nekih dve stotine metara daleko, konjanik je odjednom skrenuo nalevo, poterao konja u pun galop prema šumi gustog žbunja i tamo nestao.

Holidej je malo zategao vođice i usporio Miga. Ako je taj jedini konjanik bio onaj preživeli masakra u dolini, onda nije bilo nikakvo čudo što je bio toliko oprezan. Uputio se polako prema šumi žbunja i posle nekoliko minuta zategao vođice, jer je ugledao begunčevog konja kako stoji sam i nezvan. Holidej je priterao svog konja pored konja koji je stajao, sjahao i oprezno zašao u žbunje. No, kada je zakoračio na jednu čistinu, iz žbunja je prasnulo hitac.

Pre nego što je mogao da nešto dovikne čoveku koji je pucao, tane je Holideju probilo sako, a drugo mu je odnelo šešir s glave. Dok se

pružio po zemlji i počeo da se kontrolja, dok su oko njega kuršumi rili zemlju. Posle toga, neko vreme koje mu se učinilo beskrajno dugačkim, ležao je nepomično i osluškivao. Nigde oko njega nije se čuo nikakav šum. Pošto nije mogao da čeka u beskraj, Dok se upola ispravio i pošao korak napred. No, odmah je primećen i još jedan metak mu je zasuo komadiće žbunja u lice. Ali, Dok se uzdržao da odgovori na vatru.

Odmah zatim se pred njim pojavilo jedno izmučeno jastrebsko lice zakrvavljenih očiju. Holidej je čuo psovku izmešanu s urlikom besa, i ugledao sjaj podignute revolverске цеви.

Dok Holidej se bacio napred i ispružio desnu ruku u strahoviti udarac pesnicom. Revolver je planuo, i tane je proletelo za dlaku pored Holidejeve glave. Ali, njegova pesnica nije promašila, i od udarca u lice napadačeve noge su klecnule. Međutim, udarac nije postigao željeni uspeh, i mržnja koja je gorela u napadačevim očima potpomognuta paklenim besom, dala mu je snage da zamahne revolverom kao mamijak. Holidej se sagnuo da bi izbegao udarac i zadao kratak, snažan udarac u isturenih vrh napadačeve brade. Ovaj je jeknuo, glava mu se od udarca zanelala, i on se srušio na leđa.

*

Napadač sa zakrvavljenim očima otvorio je očne kapke i pogledao. Ležao je sa glavom položenom na gomilu suvog lišća i sitnih grančica. Starac je pogledao najpre na de-

snu a zatim na levu stranu. Digao je ruku i dodirnuo svoje ranjeno rame. Lice mu se zgrčilo od iznenadnog naleta bola. Posle kratkog vremena, pogled mu se zadržao na Doku Holideju.

Holidej mu je pružio lonče tek skuvane, tople kafe. — Uzmite ovo.

Starac je izvesno vreme razmišljao, pre nego što se uspravio i zauzeo sedeći položaj. Protirijao je šakom vrh brade i zagledao se preko pretilje na kojoj se zaustavilo i skupilo u gomilu krdo goveda, leđa pokrivenih gustim slojem prašine. Pri treperavoj izmaglici žarkog dana njihovi rogovi, glave i krupna tela izgledali su kao nejasna bezoblična masa. Najzad je pružio ruku i uzeo lonče sa kafom.

— Ko ste vi, mister? — zapitao je.

— Zovem se Džon Holidej.

Starac ga je i dalje posmatrao netremice. Holidejevo ime očigledno za njega nije značilo ništa i Dok je po tome zaključio da pred sobom ima očičnog vrednog i poštenog građanina.

— Zbog čega me pratite? — nastavio je starac.

— Ni govora, to mi ni na kraj pameti nije bilo. Jahao sam ovim pravcem iz Karver Sittija, video sam na putu tri mrtva čoveka i trag krvi četvrtog. Nastavio sam tragom i naišao na vas.

Starac je zamišljeno klimnuo glavom i srknuo kafu iz lončeta. U njegove naborane, od vetra i sumca uštavljene obraze počelo je da se vraća rumenilo. Nagnuo se napred i uprkos bolu od rane na ramenu obuhvatio rukama kolena. Položaj

mu nije odgovarao, ali je tako bio bliži svom sagovorniku. Uzdahnua je duboko i nastavio.

— Da, zamenio sam vas sa jednim iz bande nitkova koji su nas jutros napali. Ona tri tela na koje ste naišli bili su moji najomiljeni kauboji koje sam angažovao u Sonori. Dobri ljudi su bili. Nisu imali skoro nikakvih izgleda da se odbrane, ali, borili su se koliko su mogli i umeli.

Holidej ga je gledao sa razumevanjem. — Napad iz zasede?

— Da iznenadni prepad, ali ni banditi nisu prošli slavno. Odjahali su sa nekoliko tanadi u telu.

Dok ga je pažljivo slušao, dok je istovremeno posmatrao krdo koje se spremalo za počinak. Posle kraćeg ćutanja je rekao. — Kad se malo priberete, pogledao bih vam tu ranu, ako nemate ništa protiv. Pošto se vučete već ceo dan tako ranjeni, mora da ste se pakleno namučili.

Stari je klimnuo glavom, prebacio lonče sa kafom iz desne u levu ruku i pružio desnu ruku da se rukuje. Kad je Holidej prihvatio i protresao, starac je rekao. — Ben Adamson. Biću vam zahvalan za pomoć koju mi ukažete. Što se tiče metka koje sam ispalio na vas... ne mogu da kažem ništa drugo sem...

— Zaboravite to — rekao je Holidej nastavljajući da posmatra prostor ispod njih. Dok je njegov pogled šarao prerijom, njegove misli su bile zaokupljene jednim pitanjem na koje nije znao odgovor. Nije o tome ništa pomenuo Adamsonu, ali, čudilo ga je zašto je banda razbojnika izvršila napad na grupu, ubila trojicu od četvorice goniča, a onda

pustila jedinog preživelog da nastavi svojim putem, kao da se nije desilo ništa. Za to je morao postojati neki razlog koji logičnim razmišljanjem nije mogao da dokuči. Možda su banditi bili teže pogođeni nego što je Ben Adamson mislio. Holidej je ustao i istegao noge od umorenosti koja ga je od jahanja uhvatila. Dok je tako stajao uspravan i visok, iz njega su izbijali neka ležernost i spokojstvo. On je bio čovek koji je neprekidno živio u iščekivanju opasnosti, i mada je nikada nije namerno tražio, uvek je bio spreman da je dočeka.

Pošto je završio kafu, Adamson je nastavio da sedi sa rukama obgrljenim oko kolena. Podrhtavao je, iako nije bilo hladno, i mada su mu sitne graške znoja rosile čelo i obraze. Holidej je odsekao nožem komad čebeta, i prokuvao ga u lončetu za kafu zajedno sa hirurškim nožićem koji je uvek nosio sa sobom. Prišao je Adamsonu i skinuo košulju sa njegovog levog ramena. Komadom iskuvanog čebeta pokupio je usirenu krv i očistio površinu rane. Dok je to radio, zabrinuto se osvrtao oko sebe.

Sve je bilo mirno. Bio je to onaj prijatan, uspokojavajući mir, i Holidej je znao da bi se, u slučaju neke opasnosti, stoka sama uzbunila.

Rana je bila plitka ali gadna. Uzeo je flašu viskija iz torbe na sedlu i pošto je posuo ranu tečnošću pružio je flašu Adamsonu. Rančer je sevnuo očima, ali je odlučno odmahnuo glavom.

— Hajde, uzmite — prisilio ga je Holidej i rančer je popustio, uzeo flašu i otpio nekoliko dobrih gut-

ljaja. Udahnulo je duboko i zatvorio oči.

— Možete početi — rekao je.

Holidej je zario oštro sečivo u ranu, i poduhvatio olovno tane. Srećom, olovo je bilo plitko i bez muke je pošlo napolje. Adamson je samo zastenjao, ali je stočki izdržao. Dok je pokupio krv i stavio jastučić od komada iskuvanog čebeta na ranu, a onda zategao zavoj. Trenutak kasnije, Adamson je otvorio oči i punim plućima udahnuo vazduh. Zatim se zamišljeno zagledao u vatru.

— Oni bi mogli ponovo doći, Holideje. Ne vidim zašto ne bi. Udesili su me, i mogu misliti da neće imati nikakve muke sa mnom.

— Još neće — rekao je Holidej na to. — Koliko daleko treba da terate vaše krdo?

— Osamdeset do devedeset milja.

Osam, možda devet dana, sračunao je Holidej. Nagrnulo je nogom prašinu na vatru, a onda uzeo Miga za uzde i okrenuo ga od žbunja. Za to vreme, Adamson je pažljivo posmatrao Holideja i rukom trljao zavijeno rame. Mada ga je rana bolela, osećao se mnogo bolje. No, sumnjao je da će mu, možda, ipak biti potreban lekar.

Kada se Holidej vinuo u sedlo i zategao vodice Migu, čekajući svog pacijenta da pojaše svog konja, Adamson je liznuo suve usne i pročistio grlo. — Šta vi nameravate, Holideje? Kuda ćete se uputiti odavde?

— Idem sa vama.

Starčeve oči su simule od olakšanja, i zahvalnosti, ali, odmah zatim sjaj se ugasio. — Ja ne mogu mnogo da platim. S onom trojicom koje

sam najmio imao sam izvestan sporazum. Oni su inače išli u istom pravcu kuda i ja, i nisu marili šta će dobiti.

— I meni je svejedno šta ću dobiti.

Na to se Adamson po prvi put osmehnulo. Zadovoljan tim što je čuo, prišao je svom konju i skrivajući lice vinuo se u sedlo. Holidej je primetio da je, dižući se u sedlo, udahnuo isprekidano, ali posle toga njegovim licem se ponovo razlio osmeh.

— Nameravao sam da iskoristim noć što je moguće više — rekao je Adamson. — Nadao sam se da ću stići u toku sutrašnjeg dana u Autkast Kaunti. Do tamo nema više od petnaest milja.

— Ovde, koliko sam video, nema vode za stoku — rekao je Holidej.

— Na pet milja odavde ima jedan potok. Tamo ćemo ih pustiti da se nekoliko časova odmore, a zatim ćemo nastaviti dalje, važi?

Holidej je slegnuo ramenima što je trebalo da znači da nema ništa protiv. — Stado je više. Ja sam samo pridruženi saputnik.

— Nadam se da vam neće zapasti neka neprijatnija obaveza od te — rekao je Adamson i poterao konja niz padinu. Za kratko vreme okupili su stoku u krdo i poterali je pred sobom. Kada je stado krenulo preko prostrane, mesečinom obasjane ravnice, Adamson je priterao svog konja do Holideja koji je jahao pozadi stada. Pri bleđoj svetlosti mesečine rančer je izgledao mnogo mlađi, jer se nisu zapazale bore koje je vreme izbrazdalo na njegovom licu. Sedeo je uspravno u sedlu, i činilo se

kao da iz sebe izvlači neke dodatne količine energije.

Jahali su jedan pored drugoga jednu milju, uživajući u svežem noćnom povetarcu, gledajući sa visine ritmičko njihanje leđa goveda u pokretu. Tada je Adamson progovorio.

— Jeste li možda sreli čoveka kome se sreća u životu nikada nije osmehnula?

— Nalazio sam na nesrećne ljude ili ono što se obično kaže „baksuze” — rekao je Dok Holidej.

— Pa eto, sada ste upoznali još jednog takvog. Ne hulin na boga niti se žalim, ako nemate ništa protiv. Može biti da sam dobio samo ono što sam zaslužio ili, što mi je igrom sudbine pripalo, ali, čini mi se da mi nikada ništa nije polazilo za rukom.

— Događa se to, ali čovek ne sme da se obeshrabri — rekao je Dok.

— Da se ne obeshrabri? Davola, od samog početka kao da se sve zaverilo protiv mene. — Adamson se namrštio. — Naporno sam radio još od detinjstva, nisam znao za drugo nego za ropski rad. Obavljao sam sve poslove kao odrastao čovek. Štedeo sam novac, nisam se razbacivao kao što je većina ostalih kaubojčinila. Uvek sam u glavi nosio ideju da jednog dana moram imati svoj sopstveni ranč, da ću kupiti komad nekultivisane zemlje, ograditi je, urediti po svojoj volji, da ću kupiti nešto stoke i pustiti je da se množi i raste. — Obrisao je šakom znoj sa čela i osvrnuo se za sobom.

Umiren činjenicom da nije primetio ništa sumnjivo, Adamson je nastavio.

— Posle izvesnog vremena, prikupio sam dovoljno novca da kupim komad zemljišta. Po merilima nekih neskromnijih ljudi, to parče nije bilo baš veliko, ali, za mene jeste, jer je bilo samo moje i ja sam mu dao svoj žig. Kupio sam, takođe, i nešto stoke, i dao sam se na posao. Prva godina je dala vrlo dobre rezultate i kada se sada osvrnem unazad, čini mi se da je bila najbolja od svih. U drugoj godini pogodila me je suša koja se nastavila i u trećoj. Ta treća mi je bila teška, pa sam morao da pozajmim novac od banke da bih se održao. Četvrta je bila nešto bolja, pala je kiša, bilo je dosta trave i ja sam vratio deo duga. Te godine sam upoznao svoju suprugu. Može biti da nije trebalo da se oženim, mada ni najmanje ne žalim što sam to učinio. Ona je bila odlična žena i supruga, čvrsta i postojana, i za petnaest godina koje smo proveli boreći se zajedno, nikada nisam čuo da je preko njenih usana prešla makar jedna kritika ili žalopojka. A život nam nije bio lak. No, izdržali smo sve muke i tegobe, najviše zbog naše kćeri.

Holidej je čutao i slušao. Pita se koliko takvih priča može čuti čovek ako se zaustavlja na rančevima duž dugačke zapadne granice. Sigurno mnogo, bezbroj.

— Besi je umrla od nekih bolova koje niko nije znao da protumači odakle potiču. U toku te poslednje godine, vodio sam je kod tri lekara, ali, nijedan nije mogao da joj pomogne. Kopnila je i gubila u težini, sve teže se kretala, i na kraju više nije mogla da ustane iz postelje. Bili su to teški dani, Holideje, kada

sam morao da je gledam kako vene i umire, a nisam bio sposoban da bilo šta učinim da joj pomognem. Možete li to da zamislite?

Dok je klimnuo glavom. — Događalo mi se da naiđem na ljude kojima ne mogu pomoći. Ne tako kao vi, ali slično. Možda nema neprijatnijeg osećanja od osećanja nemoći.

— Tako je. Kada je ona umrla, ostala mi je devojčica za koju sam morao da se brinem. Devojčicu je trebalo odgojiti, naučiti je mnogo čemu što žena treba da zna. — Uzdahnuo je duboko i promrmljao sebi u bradu nešto što je samo on mogao da razume. Zatim je njegov pogled preleteo preko Holideja, i ovaj je u starčevim očima primetio duboku tugu.

— Na žalost, i to mi nije uspelo. Bio sam suviše zauzet, morao sam suviše mnogo posla da obavim, i nisam imao dovoljno vremena da za Džojks učinim ono što joj je potrebno. Njoj je bila neophodna majka. Ona me je volela, ali, ja sam ipak muškarac. Mogu da kažem da me je na neki način trpela, podnosila kao nešto što je nužno. No, to joj nije smetalo da oseća potrebu za drugim osobama, za drugim stvarima. Otišla je, i ja nisam mogao ni na koji način da je sprečim.

Holidej je izvukao iz torbice flašicu sa viskijem i pružio je starom. Osećao je da će mu gutljaj alkohola prijati, i da će ga razgaliti. Adamson se kratko vreme kolebao pre nego što je prihvatio. Štedljivo je otpio jedan mali gutljaj, i vraćivši flašicu nazad, klimnuo glavom u znak zahvalnosti.

— Kada je Džojks otišla, ja sam

neko vreme išao kao mesečar, ali sam se ipak pribrao i izvukao iz očajanja. Znao sam da život teče svojim tokom, bez obzira šta se u dušama pojedinaca događa. Nastale su dobre, kišne godine, moj ranč je konačno ponovo ozelenio, trava i rastinje su toliko bujali da jednostavno nisam mogao dopustiti da to propada uludo. Pozajmio sam dosta novca i kupio dosta veliko stado, i na mene se počela osmehivati srećna budućnost. Nadao sam se da ću jednoga dana moći da Džojks pokažem ranč na kome joj ne bi bilo teško da živi. Sve je išlo dobro, a sada me je pogodila ova nevolja sa kradljivcima stoke.

— To je tako, Adamson. Ništa ne biva onako kako mi priželjkujemo — rekao je Dok Holidej.

Adamson je prešao šakom preko obrva, i pri tom prošao između vrata i okovratnika stare, grube košulje, kao da mu je okovratnik tesan. — Tri dobra čoveka su mrtva. Da se nisu udružili sa mnom, sada bi bili živi.

— Ne možete sebe da osuđujete za to — umirivao ga je Holidej.

Adamson je sevnuo očima. — A koga bih drugoga, do vruga mogao da osuđujem? Ja sam čovek baksuz. Uvek sam bio baksuz. Upinjao sam se i radio više i napornije nego bilo ko drugi, ali, na meni leži neko prokletstvo. Možda će to prokletstvo preći i na vas. Možda bi trebalo da nastavite svoj put i gledate svoju posla, umesto što ste se udružili sa jednim starim maleroznim nesrećnikom. Razmislite i bežite što dalje od mene dok još imate vremena.

Holidej se osmehnuo krajičkom usana. — Možda bi bilo bolje da prestanete sa pričanjem i sačuvate energiju za sutrašnje putovanje, Adamson. To što ste sada rekli, ne uklapa se u moju predstavu o vama.

Adamson ga je pogledao oštro, a onda je zapazio Holidejev osmeh. — Da, možda bi bilo najbolje da zavežem i očitam večernju molitvu bogu, Holideje. Idem da proverim put ispred nas. Mislim da smo blizu one vode o kojoj sam vam govorio. i ne bih voleo da goveda krenu u trk na pojilo. To bi moglo da bude opasno.

Adamson je odjahao napred, a Holidej je zaronio u uspomene. Pred očima su mu se pojavile scene iz doživljenih događaja najpre na Misisipi, gde je počeo karijeru avanturiste i kockara, a odmah zatim setio se zašto je počeo baš odatle. Adamson ga je živo podsećao na jednog starog isluženog kockara sa kojim je nekoliko večeri sedeo za istim stolom. Nekoliko dana kasnije, Dok je čuo da je stari pao među točkove broda i poginuo. Ali, nisu sva sećanja bila tako crna. Sa starim kockarom putovala je i jedna vrlo mlada žena za koju nikada nije utvrdio da li mu je rođaka ili ljubavnica. Kada je kockar poginuo, ona je pustila nekoliko suza i odmah se predano bacila u naručje prvom koji je naišao.

Holidej se osmehnuo. Taj prvi bio je on, i nikada nije požalio zbog toga. Ta mlada žena se zvala Linda, bila je mazna kao najslađa mačkica, i umela je da ukreše iskru vatre i u najhladnijem srcu. Tu vatru pod-

grejavala je u Holideju za vreme celog puta brodom, i kada se Dok posle dve nedelje iskrcao, bila je voljna da nastavi, ali je Dok od toga odvratio. Ostala je na brodu sa polovinom dobitka koji je na brodu ostvario kockom, i mahala mu je sve dok je Dok gledao za brodom koji je odlazio, a možda i posle. Eh, pomislio je, svega je bilo za tih nekoliko godina bujnog života.

Prisilio je sebe da se vrati u realnu sadašnjost. Adamsonu je bio potreban i mada starog nije poznavao, niti je prema njemu imao obaveza, onaj crvić ljudske solidarnosti nije mu dopuštao da ga ostavi u nevolji. Odlučio je da ostane sa starim rančerom i graničarom, sve dok ga ne odvede bezbedno njegovoj kući. Ta nit humanosti bila je jedina veza koja ih je spajala, pored usamljenosti koja ih je običicu pratila, i na neki način zbližavanja. Ovaj dogon stoke za starog će biti put velikih iskušenja i patnji, i bez nečije pomoći stari ga, sasvim izvesno, ne bi mogao sam prevaliti. Pomoći će mu, jer nije mogao drukčije.

Poterao je konja prema boku krda gde je video da su se dva govčeta izdvojila i posla na stranu, kada je čuo Adamsonov odziv. — Voda pred nama!

Holidej mu je odmahnuo rukom i vratio se na začelje iza krda. Krdo je pošlo nešto brže, a zatim je prešlo u trk. Dok je pustio goveda neka trče. Otpratio ih je pogledom dok su stigla do uzanog potoka i zagunjurila glave u замуćenu vodu, a onda je poterao Miga ka jednoj skupini drveća.

II

Nejasni obrisi gradića Autkast Kauntija ukazali su se pred krdom, nalik na izduženi niz kuća, trgovina, staja, koliba naređanih bez reda i smisla oko glavne i nekoliko sporednih ulica. Sve u svemu, činilo se kao da su u naletu najpre izgrađene kuće, a da se na ideju u ulicama došlo kasnije, kada je grad već bio izgrađen. Glavna ulica bila je dugačka i krivudala je levo i desno ostavljajući mestimično velike prazne prostore između haotično nabacanih kuća i praveći pet okuka pre nego što se utopila u ravnu preliju koja se pružala na drugoj strani.

Jašući nazad ka Holideju, Ben Adamson još uvek umornog izgleda je doviknuo.

— Ne znam mnogo o ovom gradu, sem da su pre nekoliko godina imali gradske obore koje je koristila želznica kada je ovuda prolazila. Mislim da bi bilo najbolje da potražimo te obore i da zatvorimo stoku, a posle ćemo videti šta ćemo.

— To mi zvuči prilično razumno.

Zaobišli su krdo sa desne strane i naterali ga da skrene u željenom pravcu, kada su odnekuda zapražitali pucnji. Adamson se zabrinuo i pogledao Holideja, ali, Dok je bez uzbuđenja nastavio svoj posao terajući goveda duž periferije grada prema ograđenom prostoru za stoku. Dok su prolazili pored jedne zgrade sa nekoliko poslovnih prostorija, iz jedne od tih poslovnih prostorija istrčao je visok, mršav, glatko izbrijan čovek u urednom odelu, po svom izgledu biznismen. Obišavši dvori-

šte pohitao je da otvori vratnice ograđenog prostora kojim se, jašući ispred svog krda, približavao Ben Adamson.

Spazivši čoveka u urednom građanskom odelu, Adamson je zategao vodice i pošto mu je mahnulo rukom u znak da ga je video, poterao je konja nazad pored krda koje se lagano kretalo, da bi pomogao Holideju. Udruživši snage, njima dvojici je trebalo nekoliko minuta da krdo uteraju u zagrađen prostor. Mršavi građanin je zatvorio vratnice, a zatim seo na najvišu poprečnu grediou, klateći dugačkim nogama. Poluispušena cigareta visela mu je na donjoj usni. Gledao je duboko usađenim tamnim očima koje nisu otkrivala kakve se misli kriju iza njih.

— Ja sam Ben Adamson, iz Bajbl Krika, mister. Je li ovo vaš obor?
— predstavio se Ben.

— Da, sve je moje. Drago mi je što sam ga popunio. Moje je ime Vidon, Reg Vidon.

— Može biti da ste ga popunili samo za jednu noć, Vidone — rekao je Adamson. — Na putu ovamo, zadesile su me grdne neprilike, pa ću morati da angažujem dvojicu novih kaubojja. Neophodna mi je pomoć da bih oterao krdo na mesto opredeljenja. Možda biste vi mogli u tome da mi date neki savet.

— Naravno, naravno — prihvatio je Vidon spremno. — U gradu ima dosta nezaposlenih kaubojja. Ipak je, što se mene tiče, šteta što ostajete samo jednu noć, moram da priznam. Ali, čovek mora da bude zadovoljan i sa malim. I malo kiše bolje je od suše.

— Platiću vam pristojnu cenu, Vidone — rekao je Adamson, a onda je pokazao rukom prema Holideju. — Ovo je moj prijatelj Džon... Džon Holidej. On je jedini koji sem mene može tražiti da se goveda isteraju iz obora.

Vidon je klimnuo glavom, ali, kao da je neprimetno žmirnuo. Njegove crne oči zasenčio je oblak nedoumice, kao da se nečega priseća. Ali, to je trajalo samo trenutak. Holidej je to zapazio, ali nije znao razlog toj promeni. Da li je Vidon čuo za njega? Možda, ali ime Džon bilo je daleko manje poznato nego Dok.

Vidon se oslonio nogama na gređicu vratnica i izdigao se da bolje zagleda krdo.

— Lepa, zdrava stoka, Adamson. A kakva je to neprilika u koju ste zapali na putu?

— Tri moja čoveka su ubijena — rekao je Adamson povišenim ljutitim glasom i dotakao se rukom po ramenu. — Moraću i ja da potražim pomoć lekara, a posle toga potražiću šerifa da ga obavestim o događaju i o smrti tri čoveka. Gde mogu da nađem tu gospodu?

Holidej je zapazio da je na Adamsonove reči u Vidonovim očima zaigrao plamičak zadovoljstva. Vidon je rekao. — Doktorova kuća je tačno na drugoj strani ulice a šerifova stanica je sedam vrata dalje. Šerif Traversi će biti vrlo zainteresovan da čuje vašu priču, Adamson.

— A ja sam zainteresovan da mu sve ispričam do najsitnijih detalja — odvratio je na to Ben Adamson. — Hoćete li vi uzeti na sebe da ostanete ovde i pazite na stoku, dok ja budem zauzet drugim poslovima?

— To je uračunato u cenu — promrmljao je Vidon. Odgovarajući Adamsonu, kradomice je pogledao Holideja, i ovaj je ponovo osetio da ga Vidon sumnjičavo odmerava. Dok se napravio da ništa ne primećuje i namerno nije obratio pažnju na njega. U međuvremenu su goveda plegla na počinak, i Dok je okrenuo konja da se udalji. Zajedno s Adamsonom uputio se preko ulice, i dok su je prelazili, Adamson je rekao.

— Vi pođite dalje, Holideje. Pošto završim razgovor sa šerifom, naći ćemo se u salunu, a onda možemo otići negde da nešto pojedemo i popijemo.

— To mi odgovara — odgovorio je na to Holidej i nastavio da jaše. Put ga je vodio vijugavom, prašnjavom glavnom ulicom kojom su manje ili više žurno prolazili građani. Dok ih je u prolazu posmatrao. Svi su mu izgledali isti, bezlični i bezopasni, sem dvojice kauboja od kojih je jedan nosio dva opasača sa revolverima, koji su ga podozrivo odmerili od glave do pete. No, Dok je bio naviknut na takve poglede i nastavio je da jaše sve dok nije stigao do jednog, napadno obojenog, saluna dugačke fasade ispred koga je zategao vodice i stao.

Setio se Karver Sitijsa i jednog drugog saluna u kome je doživeo dosta neprijatnosti.

Sjahao je iz sedla i protegao noge. Ovo nije bio Karver Siti. Ovo je bio grad Autkast Kaunti, i mada sam grad nije na njega ostavio nikakav naročiti utisak, nije imao razloga da sumnja da su i ovde duhovi napeti do maksimuma, i revolveri

spremni za potezanje kao što je to bio Karver Siti. Dok je Mig zagnjuren gubice pio vodu iz korita, Dok je širom raskrillio vrata saluna. Gromoglasna buka zapljusnula ga je u lice zajedno sa mirisom viskija, znoja i duvana. Zastao je na vratima i pogledao oko sebe. Salun je bio prepun.

Ljudi su stajali pored zidova i oko stolova za kartanje, a jedna kompaktna grupa nalazila se pored šanka. Barmen, čovek prostog lica i sa neurednom riđom kosom koja mu je u pramenovima visila na čelu, znojio se od napora, jer je sve goste morao sam da usluži. Prijava kecelja mu je bila ispolivana viskijem i umrljana flekama od hrane i pića.

Holidej se progurao kroz bučnu gomilu do kraja šanka i uguravši se između dvojice kaubojja, naslonio se na šank. Iz džepa prsluka izvadio je srebrni dolar i stavivši ga na tezg, sačekao da ga barmen vidi i usluži. Kada mu je oznojeni kono-bar prišao, on je odmah naručio viski i pivo. U grlu je imao nataložen debeo sloj prašine, tako da nije ni osetio kada me je prvi gutljaj pića kliznuo u želudac. Tek kada je ispio više od polovine čaše piva, ukus pića mu je postao prijatniji. Ispio je pivo i pola čaše viskija, a onda je naručio drugu rundu.

Pošto je utolio prvu žeđ i želju za alkoholom, Dok Holidej se okrenuo leđima šanku i naslonivši se lakto-vima, počeo da posmatra najbližeg posetioca pored sebe, kada je jedan krupan kauboj okruglastog lica skočio na klavir koji se nalazio u drugom uglu ođaje. Bio je to po izgledu snažan čovek, širokih ramena, snaž-

nih grudii i glomazan kao medved. Mašući iznad glave muskuloznim rukama, povikao je glasom koji se razlegao prostorijom, tražeći da svi učute.

Na tišinu se, na njegovo nezadovoljstvo, počekalo dosta dugo i gđosija je na kraju morao ljutito da se prodere pre nego što se galama utišala. Nadjačavajući vikanjem žamor glasova koji se tu i tamo još čuo, on se razdrao.

— Slušajte ovamo, vrag vas sve odneo! Umuknite svi. Ako želite, mogu vam prirediti šalu koja će vas sve razdrmati.

Holidej je zapazio da je snagator, dok je govorio, gledao pažljivo svuda oko sebe i pri tome nogom nervozno grebao polituru na poklopcu klavira. Klavirista glave slične u odnosu na telo, gledao ga je radoznalo i zabrinuto. Njegova otvorena usta odavala su njegovu želju da se usprotivi i perotestuje protiv takvog drskog i nasilničkog ponašanja ali je, izgleda blagovremeno procenio da to ne bi bilo oportuno, i nijedna reč nije sletela sa njegovih usana.

Konačno se galama sasvim utišala, i gomila se počela okupljati oko klavira.

Snagatorovo lice puno ožiljaka razvuklo se u osmeh. — Sada je već bolje. Znao sam da nećete imati ništa protiv da se malo utišate, kad čovek ima nešto važno da vam kaže. — Digao je čašu i ispio do kraja ostatak piva iz nje, a onda praznu čašu dobacio crvenom klaviristi koji je i dalje zurio u njega. Obri-sao je usta rukavom, i usne su mu se još više razvukle. Zatim je upro prst na nekoga u gomili. — Dođi

ovamo gore Bude i prikaži se onima koji te još ne poznaju.

U gomili oko klavira, začulo se neko komešanje i vučenje mnogih nogu po podu, i još jedan snažno građeni visok čovek stao je nogom na dirke. Disharmoničan ton izazvao je žagor i pošalice.

Neko je doviknuo. — Zar ne znaš neku drugu pesmu Strobriđe? Ovo sam čuo već stotinama puta.

Odjeknuo je glasan smeh. Strobriđ je digao ruke da bi utišao žagor, i kada je ponovo nastala tišina, dograbio je drugog snagatora za rame i povukao ga da stane pored njega na poklopac klavira.

— Ovo je moj brat Bid. Onima od vas koji nemaju zadovoljstvo da me lično poznaju, mogu da kažem da je moje ime Bo. Pre trideset godina Bid i ja smo se izlegli iz istog jajeta i kao što vidite, odrasli smo slični kao jaje jajetu. Ali, ono što je još važnije, nas dvojica smo takva sila da možemo uterati strah u kosti svakome, čak i ovakvoj gomili kao što je ova koja se danas ovde skupila.

— Mora da je to bilo jaje nekog guštera iz koga ste se izlegli, ili možda aligatora? — Začuo se neki glas sa strane.

Bo Strobriđ je pogledao sa visine u pravcu odakle se čuo glas, pokušavajući da iz mora glava i grubih lica izdvoji drznika koji se usudio da to kaže. Pošto se niko nije usudio da se identifikuje kao tvorac bezobrazne dosetke, Bo je preznivo odmahnuo rukom u znak da će preći preko te besmislene gluposti i nastavio.

— Taj šaljivčina koji se maločas

javio, nije od onih kojima se obraćam, i zato bi bilo najbolje da zaveže jezik dok završim. — Rekavši to, Bo Strobriđ se ponovo vratio svojoj zamisli i munuvši svog brava Bida u prsa, nastavio je. — Za dva dolara Bid i ja ćemo zbrisati dvojicu u ovom salunu, bilo koju dvojicu koju odaberete.

Začulo se komešanje i mrmljanje, ali, niko nije istupio: Očigledno da su snagatori svojim mišicama ulili dovoljno respekta svima. Bo Strobriđ je pogledao Bida, i pošto mu je ovaj klimnuo glavom, Bo se ponovo obratio sa svog klavirskog Olimpa.

— U redu, momci, Bid i ja ćemo srediti bilo koju trojicu od vas, za iste pare. Ko se javlja?

Ni sada se niko nije javio i žamor glasova se potpuno utišao. Dok Holidej je pogledom preleteo po gomili. U salunu je bilo dovoljno krupnih i snaznih ljudi koji bi se, po njegovoj oceni, mogli suprotstaviti braći Strobriđ, ali, njihovo ustezanje da se uhvate ukoštac sa braćom bliznacima govorilo mu je da su Strobriđi bili zaista tako surovi i tvrdi kao što su izgledali.

Tišina je postajala sve dublja, i osećaj nelagodnosti zahvatao je prisutne sve više i više, kada je Holidej ugledao jednog mladog, zgodnog, kicoški odevenog čoveka koji je stajao pored stola za igranje karata odmah sa desne strane pored klavira. Boov pogled se zaustavio na tom mladom čoveku i u njegovim plavim očima kao da je zaigrala iskra zadovoljstva.

— Čeri, hoćeš li ti da se ogledaš sa nama? Koga ćeš uzeti kao po-

moć? Možda ta dvojica kockara koji su tu s tobom žele da oprobaju sreću?

Čeri je odmahnuo rukom i lice mu se razvuklo u širok osmeh. — Ne, Strobridže, tuča nije moja specijalnost, što, verovatno, vrlo dobro znate. Ja se bavim sasvim drugim zanatom. — Mašio se džepa i izvučavši novčanicu od deset dolara raširio je i pokaza je gomili. — Noćas me je karta lepo služila, ali, ja nisam od onih ljudi koji žele da sve dobre i lepe stvari na ovom svetu zadrže za sebe. Još manje sam čovek koji će stajati na putu zadovoljstvu drugih ljudi, daleko od toga. Zato ću da braći Strobridž predložim nešto što će ih zabaviti, a nama ostalima omogućiti da ovde malo odahnemo u miru.

Bo Strobridž ga je pogledao ispod oka. — A šta to ti predlažeš?

— Da vas dvojica prikazete jedno dobro pesničanje.

Bo Strobridž ga je pogledao buljavno sa svoga mesta na klaviru, ali, njegov pogled je konačno kliznuo do novčanice od deset dolara. Glavati Bo je liznuo usne i rukavom obrisao usta. Njegov brat Bid nije ni na koji način reagovao na Čerijevu ponudu, već je samo pogledao Boa. Drugi blizanac izgleda nije imao naviku da odlučuje o svojim postupcima.

— Ako moja ponuda bude prihvaćena, kao što se nadam da će biti — objavio je Čeri glasno — ova novčanica će biti podeljena među njima dvojicom, i onaj koji izgubi, moraće da svoj deo preda pobeđniku. Mislim da iznos i način nagrađivanja obezbeđuju apsolutnu pravičnost i efikasnost.

Gromoglasno odobravanje pratilo je njegove reči. Čeri je digao novčanicu iznad glave, pocepao je na dva dela, i svakom od braće Strobridž predao po jednu polovinu.

— Bid te je već dvaput pobedio, Bo — rekao je obraćajući se jednom bratu — bar koliko se ja sećam. Evo, dakle, šanse za tebe da mu nešto od toga vratiš i da u isto vreme zaradiš zgodnu sumu novaca za piće. Šta kažeš na to?

Bid ga je gledao tupo dok je uzimao novac. — Ja sam Bid, Čeri, a on je Bo — rekao je.

— Izvini, pogrešio sam — rekao je Čeri i pokazao prstom Bidovu okovratnu maramu. — A greška je sasvim razumljiva s čime ćete se svi složiti, kad pogledate ovu maramu. Obojica imaju istu.

Žamor odobravanja ga je prekinuo. — Da bi se stvar uprostila za sve, skini je!

Bid je digao ruku prema svom volovskom vratu, a Čeri se blistajući očima od zadovoljstva okrenuo gomili. — Bo će nositi oko vrata svoju maramu, a Bid neće. Na taj način biće vam jasno za koga navijate. Ja se kladim na obojicu. Oda berite na koga ćete se kladiti, dajem šest prema vaših pet, to je dosta za početak.

Bo Strobridž je ljutito upiljio sa visine u Čerijevu glatko zalizanu kosu i stisnuo, napućene usne između palca i kažiprsta. Kockareva ponuda ga je zainteresovala, ali, pre nego što je uspeo da donese neku odluku, mnoge ruke su se pružile da mu pomognu da siđe sa klavira. Gomila se pokrenula i povukla ga dole, a neki od njih su pomogli Bidu. U opštem jurišu gomile, telo klavi-

riste je odgurnuto u ugao, gde je ostao sav srećan da nije bio spljeskan pod nogama oduševljenih kladilaca. Metež je bio toliki da se nije razumelo šta ko govori i šta ko hoće.

Čeri je počistio kockarski sto i počeo da prima opklade. Do trenutka kada je Bo Strobriđ bio iznet napolje, Čeri je već ispisao prvu stranu svog notesa, a oko njega su se i dalje tiskali brojni gosti željni lakog dobitka. Dok Holidej je stajao naslonjen na tezgu i posmatrao scenu koja za njega nije bila ni nova ni previše interesantna. Završio je svoje piće i poručio još jedno, rekavši barmenu da posluži nesrećnog klaviristu koji je to prihvatio sa skoro poniznom zahvalnošću. Zatim je prošao iza leđa gomile ljudi i preko mnoštva glava bacio pogled prema dvorištu. Gomila ruku bila je spustila Boa Strobriđa na zemlju, a Bid je stajao pored ograde i glupavo gledao polovinu pocepane novčanice u svojoj medvedoj levoj ruci.

— Ja sam se kladio na tebe, Bo — rekao je Bo Strobriđu jedan visoki kauboj — i časne mi reči, najmanje što mi duguješ da onaj dolar koji si pozajmio od mene i još ga mi nisi vratio je da dobiješ ovu borbu i opkladu za mene. Pobedi i smatraj da su naši računi izravnati.

Bo je nekoliko sekundi mrgodno posmatrao kauboja, jer očigledno nije voleo da ga neko podseća na neplaćene dugove. Onda ga je neko gurnuo prema njegovom bratu. Pogrešno shvativši Boovo prilaženje kao napad, Bid je odbacio maramu sa vrata, spustio svoju polovinu banknote u džep košulje, i zadao snažan udarac pesnicom svom bratu

u lice. Bo se zateturio nekoliko koraka unazad i zaurao od bola i ljuštine.

— Sto mu gromova, Bide, ovo nije bilo pošteno. Zato ću ti vratiti istom merom, a onda ćemo videti dalje.

Bo je krenuo napred, i ponovo je dobio udarac ovaj put u slepoočnicu. Noge su mu klecnule i lice mu se zgrčilo od besa. Zamahnuo je golemom pesnicom i zadao Bidu jedan žestok kroše u vilicu, od koga se ovaj zateturio unazad do ograde, a zatim mu je priskočio i zadao mu još jedan kroše samo sada sa druge strane. Od tog drugog udarca Bid se otkotrljao niz ogradu i uobičajena zainteresovanost za meč podstaknuta donekle novčanom nagradom, pretvorila se sada u vulkansku bes. Vitlajući pesnicama nalik na maljeve, on je jurnuo na Boa.

Dok Holidej je stajao po strani i posmatrao Čerija koji je obilazio iza gomile okupljene u krug oko boraca, i sa svakom promenom borbene sreće izvikivao nove odnose za primanje opklada. Kada je od Bidovog udarca Bo pao na zemlju, opklade su pale na odnos dva prema jedan za Bida. Gomila je jurnula da položi nove opklade i ponovo ponela Holideja do zida saluna. Masa je sada radosno klicala i bodrila blizance takmičare.

Sipajući kletve i krvareći iz povređenih usana, Bo je čuo izvikivanje opklada koje mu nisu išle u korist. To ga je izazvalo da pomahnita.

Od toga trenutka meč između dvojice blizanaca pretvorio se u divljačko mlaćenje. Protivnici su stajali jedan naspram drugoga dodirujući se vrhovima cipela i nijedan

nije popuštao ni za dlaku. Punih pet minuta blizanci su, potpuno zaboravljajući da su braća, gonili jedan drugoga od ograde do zida saluna i obrnuto, prisiljavajući gomilu koja ih je okruživala da se pomera i proširuje krug da bi im dala više mesta za borbu. Čeri je sve vreme nastavljao da piše opklade, sve dok nije ispunio pune tri stranice svog notesa. Onda je zatvorio notes, stavio ga u džep prsnika i odabrao sebi jedno pogodno mesto na višem delu stepeništa odakle je imao pogled dvorišta.

Holidej ga je posmatrao sa hladnim nezadovoljstvom, smatrajući da je to što se odigrava nepotrebno divljaštvo. Dok se po prirodi grozio svakog nasilja i mada mu je ponekad i sam pribegavao, činio je to samo onda kada nije bilo drugog izlaza, ali je uvek ostao pri osećanju da je nasilje gnusoba nedostojna čoveka. Pogotovu je gnusobom smatrao ovo što se sada događalo, a u dubini duše je žalio ovu dvojicu snažnih ljudi koje je ljudska sebičnost eksploatisala tako surovo.

Kada se Holidej ponovo okrenuo prema dvorištu u kome su se blizanci borili, Bo je baš tog trenutka podbio nogom svog brata. Barmen koji je stajao odmah iza Doka ispružio je vrat preko Dokovog ramena da bi video bolje. Doku se smučilo od njegove radoznalosti.

— Popio bih jedno piće — rekao je.

Barmen je zinuo od čuđenja i oblak nezadovoljstva zakrilio mu je lice. — Sto mu gromova — protestovao je — uvek se nađe neko ko čoveku pokvari uživanje.

— Nije važno, nemoj se mučiti — odvratio mu je na to Dok. Sam ću se poslužiti.

Pomerio je barmena u stranu i ne obazirujući se na sumnjičave poglede koji su se okrenuli prema njemu, prešao preko unutrašnjosti saluna do šanka. Posluživši se pićem, okrenuo se i naslonjen laktovima na šank, bacio pogled na gomilu okrenutu leđima. Čeri ga je posmatrao zainteresovano, a na licu su mu se ogledali radoznalost i čuđenje. Za jedan kratak trenutak, njihove oči su se srele, a onda je urlik gomile ponovo privukao Čerijevu pažnju na borilište.

Potmulo tupkanje udaraca nastavilo se, sve dok se u jednom momentu nije začuo jak sličan uzdahu praćen tišinom. Šum vučenja nogu po zemlji zamenilo je trupkanje koraka po drvenom podu saluna. Čeri je prišao stolu za kartanje izvadio iz džepa svežanj novčanica i stavivši ga na sto, počeo da ga raspakuje. Jedna grupa nasmejanih ljudi prišla mu je i pruživši ruku zatražila da bude isplaćena. Zatim su u salun ušli i notorni kafanski pijanci, prepričavajući događaj iz dvorišta. Iz njihovog razgovora, Dok je zaključio da je Bo jednim udarcem poslao Bida kroz ogradu koja se pod njegovom težinom polemila, a da je sada kada se pobedonosno okrenuo da gledaocima dovikne da je pobedio, i sam pao na zemlju i ostao da leži onesvešćen. Posledica Bidovih udaraca nastupile su tek kada je meč bio završen, praktično bez pobednika.

Ben Adamson prišao je Holideju i preko njegovog ramena pružio novac

za piće. Po njemu se videlo da nije nimalo zadovoljan sobom, i svoja osećanja on je nabusito izrazio. — Doktor me je previo i vrlo pohvalno se izrazio o vašoj intervenciji, Džone. Rekao je da je rana obrađena kao da je neki hirurđ radio na njoj. Ali mi je kazao da će mi smetati nekoliko nedelja, i da moram paziti da se suviše ne naprežem. No, rekao je, ne treba da brinem.

— Zašto ste onda nezadovoljni?

— Zbog Traverzija. Moju priču o napadu i pogibiji tri moja čoveka saslušao je ravnodušno kao da sam mu pričao o vremenu.

Holidej ga je pogledao. — Neće povesti istragu? — zapitao je.

— Ne, ni govora. Rekao je da nema sa tim veze, jer se napad desio van grada. Neka ga vrag nosi, mislim da je on od onih ljudi sa ledenim sreem...

— Nemojte dopustiti da vas to ljuti — pokušao je Dok da ga umiri. — Imate i drugih, važnijih briga.

Adamson je ozbiljno klimnuo glavom i obrisao znoj sa lica, ali se njegovo raspoloženje nije promenilo. Ispio je jedno za drugim tri pića, pre nego što je dospeo da osmotri ljude oko sebe. Većina razgovora odnosila se i dalje na braću Strobriđ i boks-meč. Holidej se slušajući mrštio, a Adamson je i sam ispoljio svoje neodobravanje, jer je promrmljao sebi u bradu.

— Zaista je paklena namisao pustiti braću da se tuku do besvesti. Šta ljudi rade?

Holidej je samo klimnuo glavom u znak odobravanja. Kada je Adamson utolio žeđ Dok je predložio da odu na večeru. Bilo je još rano ali obojica su bili gladni, pa su izašli iz

saluna i potražili restoran. Iza sebe su ostavili salun pun gostiju obuzetih viskijem i oduševljenjem zbog doživljenog događaja.

Šerif Red Traverzi digao je glavu i ravnodušno pogledao svog zamenika Lema Edija kada je taj visoki čuvar reda, mladalačkog, skoro dečaćkog lica ušao u zatvorsku zgradu. Edi je ušavši skinuo šešir sa glave, i prstima pročešljao gustu crnu kosu. Pri tome se osmehivao zadovoljno.

— Šta se desilo, kakva se to galama čula iz saluna? — zapitao ga je Red Traverzi.

— Opet oni blizanci Strobriđ. Samo ovaj put, za promenu, nisu izvodili uobičajeni cirkus, već su se tukli između sebe.

— Otkud sad to? Zbog čega?

— Čeri ih je navukao da se potuku za opkladu. Pocepao je novčanicu od deset dolara i svakom dao polovinu, s tim da pobednik dobije celu. Glupaci su se tukli do besvesti. Još uvek leže onesvešćeni u dvorištu saluna. Bar su tamo ostali kada sam prošao.

Traverzi je ustao iza svog stola i stresao svoja široka ramena. Bio je star oko četrdeset godina, ali je izgledao znatno mlađi. Tu činjenicu pripisivao je svojoj sposobnosti da razmišlja i radi uz najmanji utrošak nervnog sistema. Jednostavno, nije dozvoljavao nikome i ničemu da ga iznervira, da ga zabrine i uznemiri. Pa ipak, smatrao se sposobnim, i mnogo puta je dokazao da je tako, da je u stanju da se uhvati ukoštac

sa svakom situacijom. Hvalisao se time i na njegovo zadovoljstvo, uspevalo mu je da Ediju željnom slave nabije komplekse manje vrednosti.

Kada je Traverzi obišao oko stola, Edi je lenjo bacio svoj šešir na sto.

— Ona Adamsonova želi da razgovara s tobom — rekao je kao da se prisetio nečeg nevažnog.

Na te reči, Traverzi se naglo okrenuo na petama. Edi se upiljio u šerifovo iznenađeno lice, a onda je potvrdno klimnuo glavom.

— Da, želi da te vidi, tako je rekla. I to u njenoj sobi. Pretpostavljam da te je, možda, bolje ocenila nego što misliš. Znaš, mi muškarci često znamo sebe da potcenimo.

Traverzi je ćutao i grizao usnu. Po pucketanju prstima Edi je znao da je šerif nervozan.

— Ako nećeš da odeš do nje — nastavio je Edi — nemam ništa protiv da te zamenim. Ne bih se ljutio.

Red Traverzi je digao obrve i nabrao čelo. — Gle, gle — rekao je osmehnuvši se. — Trebalo je da prođe mnogo vremena da dođe do toga.

— Uvek si bio čekalica, Rede. Mislim da je to još nešto o čemu bih mogao nešto da naučim od tebe.

Traverzi je uzeo svoj šešir sa čiviluka i stavio ga na glavu. Fogledao se u uzanom ogledalu koje je visilo na zidu i osmehnuo se zadovoljno svojim izgledom. Zaključio je da u svakom slučaju nije najružniji čovek na svetu.

Udaljavajući se prema vratima, rekao je. — Nemoj ništa da preduzimaš sa stokom. Još ništa. Potraži Mulsona i Deja i reci im da miruju, ali da budu spremni za svaku eventualnost. Ako Vidon slučajno naiđe,

i njemu možeš reći isto. Nema razloga za žurbu. Imamo na raspolaganju celu noć i ne vidim razloga zašto bismo ukrštali rogove s onim Adamsonovim prijateljem Holidejem ako to nije neophodno.

— Da se nisi uplašio od njega? — zapitao je Edi malo začuđen.

— Ne, to sigurno nisam — odgovorio je Traverzi — ali sam oprezan. Znaš, život počinje da mi se dopada i nema nikakvog smisla komplikovati ga. Slažeš li se?

— Naravno Rede. Iskreno rečeno, sviđa mi se što tako razmišljaš. I ja nisam za nepotrebne avanture.

Šerif je napravio zadovoljnu grimasu. — Uvek sam govorio da je za uspeh svakog poduhvata potrebna sloga, a to važi i za nas Edi. Zadovoljan sam tobom i želim da tako bude i ubuduće.

— I biće, Rede, uveren sam. Nema razloga da ne bude.

— I ja mislim — rekao je Traverzi i zastao kod vrata. Pružio je ruku da dohvati kvaku i dodao. — Znaš, sa tim Holidejem valja otvoriti četvore oči. Nešto mi se čini, da sam za njega čuo. Nisam siguran, ali mislim da su mi pričali o nekom Holideju, revolverašu i pustolovu. Ako je to taj Holidej, onda je brz na revolveru i retko kada promašuje. To sam hteo da ti skrenem pažnju.

Edi je klimnuo glavom i Red Traverzi je izašao. Laganim korakom dokoličara uputio se trotoarom, udišući punim plućima svež večernji vazduh. Ono što je maločas rekao Ediju, bilo je istina. Život mu je u poslednje vreme postao zabavan i prijatan sa Marijom koja je bila tu pri ruci kada mu zatreba. A sada se

pojaviła i Adamsonova. Bacila mu je mamac, ali ni slutiti nije mogao šta se iza toga krije, jer ga dosta dugo uporno nije primećivala. Čak ako iza toga ne bude ništa, pustiće Edija da poveruje da je svojoj kolekciji ljubavnica dodao još jednu.

Traverzi je ušao u salun, progovorio nekoliko reči sa barmenom i uputio se u dvorište da proveru u kakvom je stanju razbojište. Zatekao je Boa i Bida Strobriđu kako oborenih glava ošamućeni sede naslonjeni na polomljenu ogradu. Bacio je kratak pogled prema njima i nastavio prema stepeništu koje je vodilo na sprat odgovarajući levo i desno na pozdrave. Nije primetio da ga Den Čeri posmatra sa budnim interesovanjem, ali, i da je primetio, Red Traverzi nije bio čovek koji bi dozvolio da ga tako nešto zabrine. Visoko je cenio Čerijevu veštinu baratanja revolverom, ali ga se nije plašio. Ovo je bio njegov grad, i niko nije mogao da ukrsti rogove s njim i da iz obračuna izađe kao pobednik.

Stigavši do vrha stepeništa, skrenuo je u hodnik. U hodu je skinuo šešir i nekoliko puta zagladio rukom gustu piđu kosu. Obrisavši dlan desne ruke o prsa košulje, zakucao je na vrata obeležena brojem sedam. Skoro istovremeno, kao da je osoba u sobi očekivala posetu, vrata su se otvorila i Traverzi je od glave do pete obuhvatio pogledom ženu koja se pojavila pred njim. Nije ni pokušao da prikrije svoje zadovoljstvo zbog onoga što je video.

Žena na vratima je porumenela i koraknula korak nazad. — Udite, šerife Traverzi. Zahvalna sam vam što ste došli.

— Meni je drago što ste me pozvali, mis Adamson — rekao je Traverzi. Pošto je zatvorio vrata za sobom okrenuo se i pažljivije je pogledao. Imala je prefinjene crte lica, a njene oči, tamne i obično zamišljene, sada je senćio oblak brige. Držala se ponosno i rezervisano, ali je po dolasku njenog gosta to njeno držanje dopunjeno ljubaznošću.

— Vi ste me uvek uvažavali, šerife Traverzi. Bar sam takav utisak stekla.

— Madam, malo je ljudi kojima ne bi bilo teško da budu drukčiji prema vama.

Mis Adamson je još više porumenela, ali je slab smešak dotakao njene usne. Traverzi je prešao preko odaje i naslonivši se na zid pogledao devojkę. Kroz prozor je u odaju dopirala noćna ulična buka, ali je u odaji vladala tišina, da su se skoro čuli otkucaji srca.

— Ja... htela sam da vas zamolim za jednu uslugu — rekla je kolebajući se.

Traverzi je pogledao ravnodušno. — Kakvu?

— Tiče se mog oca. Znam da ste morali zapaziti krdo koje je danas pred zalazak sunca doterano u grad, i čoveka koji ga je doterao.

— Dva čoveka — popravio ju je Traverzi.

— Da. Ali, ja imam na umu onog starijeg od njih dvojice. On je moj otac, Ben Adamson. Nisam ga videla već nuni godinu dana, od kako sam otišla od kuće.

Traverzi se zainteresovao za njevu priču. — Zaista? — Zapitao je.

— Jeste. Ja to nisam pričala, jer nikome to nije bilo važno, ali, danas je tata došao. Videla sam da je ranjen i da izgleda jako umoran.

Pretpostavljam da mu se desila neka nesreća na putu. Kada sam napustila kuću, mi smo se ozbiljno posvađali, i nisam siguran da li bi htio da me vidi. Ali, moj odnos prema njemu nije se ništa promenio, pa sam zabrinuta zbog njega. Kako će izaći na kraj s tom stokom kad sa sobom ima samo jednog čoveka, a uz to je ranjen.

— Da, to nije jednostavno — primetio je Traverzi nezainteresovano.

— I vi i ja znamo kakav je ovaj grad gde mnogo ljudi dolazi i odlazi. Većina njih nisu daleko od toga da čoveku sa toliko mnogo stoke pričinu svakakvu nevolju, znate i sami. I zato... — glas joj je zamro u grlu.

— I zato? — ponovio je Traverzi.

Džoj Adams je liznula vrhom jezika pune, sveže usne, i tiho duboko udahнула. Grudi su joj se podigle, i Traverzijevo pogled se zadržao na nabreklih okruglinama.

— Volela bih da mu se nadete na pomoći ako biste mogli. On je star i tvrdoglav, ali dobar je i pošten čovek. A ja bih vam za to bila vrlo zahvalna.

Traverzi je provukao prste kroz gustu riđu kosu. — Koliko biste mi to bili zahvalni, madam?

Džoj se trela. — Pa... biću uvek vaš dužnik, šerife Traverzi. Ne znam tačno kako bih mogla da vam vratim dug. Ali, uvek ću o vama misliti kao o čoveku koji zaslužuje da...

— Mogli ste Čerija zamoliti da vam on učini to što tražite od mene. — Traverzijevo glas je postao malo grublji. — Zašto ga ne pitate?

— Ali, on nije šerif, to ste vi. Vaša je dužnost da održavate red i štite ljude.

— Čeri vam je i ranije pomagao, madam, to znam. Samo ne znam čime biste nagradili ovu uslugu?

Traverzi se odvojio od zida i koraknuo jedan korak prema njoj. Džoj je uplašeno ustuknula i kratko kriknula. Odmah je shvatila šta šerif ima na umu, i lice joj je pobledelo.

— Den Čeri, kicoš i džentlmen, čovek finih pokreta i uglađenog ponašanja, bi dosta dobio za to, zar ne, kao što je i dosada dobijao od vas — rekao je šerif i prišao još jedan korak. — Ne pokušavajte da me obmanjete, madam, ja znam šta se u ovom gradu događa i šta ko radi. Vi i on, vi ste se i dosada mnogo lepo zabavljali, zar ne?

Džoj se ustuknula i došavši do zida zbunjeno se osvrnula oko sebe. Ali, Traverzi je digao ruku i naslonio se na zid pored nje, i nagnuvši se prema njoj, zatvorio joj put za uzmak. Gledao je u oči iz neposredne blizine, i široko se osmehivao uživajući. očigledno, u njenoj zbunjenosti. Pogled mu je kliznuo sa njenog lica na zaokrugljene grudi, i dalje do stomaka, bedara i butina. Oči su počele da mu se žare.

— Ne, varate se — povikala je Džoj. — Den Čeri je moj prijatelj. On me poštuje.

— On je vaš ljubavnik i uživa u vama, madam, ja sam to zaključio. Jer vas već izvesno vreme posmatram. I sve vreme dok sam gledao, razmišljao sam kako da i ja zagrizem jedan komad vašeg kolača.

— Ne, ne, to su samo vaše zablude — mucala je Džojš.

— Uхватili ste me u mrežu vaših čari, mađam, i to toliko, da ne mogu noću da spavam. — Mahnuo je glavom i jedan pramen riđe kose pao mu je na čelo, a on se nije potrudio da je ukloni.

Džojš je ponovo odmahнула glavom. — Ali, vi imate vašu ženu. Imate Mariju.

— Marija nije isto što i vi, mađam. Ona je ona, a vi ste vi, i ja nameravam da i od vas uzmem jedan deo. Zapravo, onoliko koliko budem želeo.

Džojš je mahinalno pokrila grudi rukama, ali je Traverzi kao mengetlama uhvatio za prste i iskrenuo ih. Džojš je bolno jauknula, a Traverzi je privukao sebi i čvrsto pritisnuo njeno nežno, reljefno telo na svoja široka prsa. Kada je počela da se koprca, on se prigušeno zacerekao, držeći je čvrsto ali ne pokušavajući da sasvim savlada njen otpor. Konačno je Džojš shvatila da on u tom komešanju uživa u dodirima njenog tela. Napregnula se da izvuče prste iz njegove šake, sa namerom da ga zagrebe po licu, ali, pošto se njegova snaga pokazala prevelikom za nju, ona je prasnula.

— Ne biste se usudili da ovo radite da je ovde Den Čeri. zar ne? On bi već znao da vas sredi.

Osmeh je nestao sa Traverzijevog lica i u očima mu je sevnuo odsjaj ljutine i mržnje. — Taj kicoš mi nikada ništa ne bi mogao, mađam, mali je on za mene. Nema u ovom gradu čoveka koji bi mogao da mi se suprotstavi i zato prestanite da se odupirete i pružite mi ono zbog

čega sam došao. Ne znam šta ste imali na umu kad ste me zvali, ali znam šta sam ja imao kada sam pošao ovamo, i ako budete dobri i ljubazni, možda ću se postarati da se vašem tati ne desi nikakvo zlo.

Traverzi joj je zabacio glavu unazad, i prislonio svoje usne na njene. Kada je Džojš uspela da okrene glavu, on je pošao usnama niz njen dugi nežan vrat i najzad je zubima otkinuo gornje dugme njene bluze. Ispljunuo je dugme na pod, i zagnjurio lice u dolinu između dva nabrekla brežuljka njenih belih dojki. Džojš je vrisnula i počela se svom snagom otimati, a u tom trenutku, vrata su se naglo otvorila i u odaju je banuo Den Čeri. Pre nego što je Traverzi uspeo da se okrene, drška Čerijevog revolvera spustila mu se punim zamahom na potiljak.

Traverzija su izdale noge, i glava mu je pala na kolena. Zatim je pao licem okrenut zemlji.

Džojš je ustuknula korak nazad, lica bledeg kao smrt.

— Sve je u redu — ohrabrio je Čeri.

Džojš je upaničeno šakama stisnula lice. Stajala je nepomično i jecala, dok je Čeri ravnodušno posmatrao ispruženog Reda Traverzija.

Posle nekoliko minuta, rekao je. — Potrpaj nešto stvari u torbu, pa da se što pre gubimo. Uskoro će ovde biti vruće.

Džojš je hitro pokupila nekoliko halijina iz garderobe i spakovala ih u platnenu torbu. Kada je Čeri ispratio na sporedan ulaz da ih niko ne bih video, ona je rekla.

— Danas poslepodne u grad je došao moj otac sa velikim krdom stoke. Htela bih da odem njemu.

Den Čeri je pogledao iznenađeno. — Tvoj otac? Zar je to bio tvoj otac?

Džojls je klimnula glavom. — Moram da ga vidim. Molim te Dene odvedi me njemu.

Čeri je slegnuo ramenima. — Zašto da ne? Pretpostavljam da bi kod njega bila dosta bezbedna — rekao je, i poveo je prema dvorištu.

III

Dok su se Ben Adamson i Dok Holidej kretali duž ograde korala napravljenog od poprečno položenih gredica i posmatrali krdo, počeo je da duva prilično jak i hladan noćni vetar. Krdo je stajalo mirno okupljeno u manje gomile, sa glavama opuštenim prema zemlji.

— Prvo što ću sutra ujutro uraditi to je da angažujem dvojicu poverljivih i vrednih kauboja — rekao je Ben Adamson Holideju. — Naravno, moram odmah da dodam da bih najviše voleo da i vi ostanete sa mnom sve dok ne oteramo krdo do cilja. Mislim da bi to meni izvanredno odgovaralo, a posle toga, ako želite, mogli bismo svratiti i do moje kuće. Bilo bi vrlo priatno imati na ranču nekoga sa kim se može izmenjati drugarska i prijateljska reč.

Holidej je klimnuo glavom. Za vreme večere koja se sastojala od povelikog komada lepo pečenog mesa preliivenog sosom i garnirano sa raznim povrćem, saznao je o Adamsonu mnogo više nego proteklih da-

na. I ono što je saznao, dopadalo mu se. Adamson je bio stara garda, čovek od one vrste ljudi koji ne beže da se ukobe a svim tekobama i nevoljama života. I otuda, mada je teško sklapao prijateljstva, Dok nije video razloga zašto Adamson ne bi mogao da bude jedan od onih malobrojnih osoba koji su se mogli nazvati njegovim prijateljima.

Tražeci Vidona, nastavili su da se šetaju pored ograde, sve do verande male službene zgrade. Adamson je već bio zakoračio na uzane stepenice, kada je noćnu tišinu prolomio pucanj. Još eho pucanja nije zamro u tamnim brežuljcima, kada je drugo tane skinulo šešir sa Dokove glave, a treće je probilo prozor na službenoj zgradi. Okrenuvši se na petama, a u isto vreme vadeći pištolj iz futrole, Holidej je ugledao tri nejasne siluete koje su se kretale pored ograde korala. Krdo u ograđenom prostoru počelo je da se kreće, da trupka nogama i kovitla u krug, a ona goveda koja su do tada mirno ležala, ustala su dižući sa sobom oblake prašine. Bacivši jedan kratak pogled prema Adamsonu, Holidej je video da se stari borac bacio na pod verande, spremajući se da pruži otpor.

Holidej je doviknuo starome, — ležite mirno! — i potrčao da potraži zaklon. Čitava kiša kuršuma zarila se u ogradu verande i drvene zidove službene kućice, otkidajući komadiće iverki. Za prvim plotunom došao je i drugi, i tanad su se zarila u zidove, a nekoliko kuršuma prozviždalo je iznad Holidejeve glave, dok je trčao ka kraju ograde

korala. Videvši ga da im se približava, trojica napadača su ustuknuli nekoliko koraka i razišli se levo i desno da uhvate bolju poziciju. Holidej je legao na zemlju i pripucao iz pištolja. Čuo je da je jedan od napadača bolno jauknuo. Drugi je ispraznio magacin svog revoivera u pravcu Holideja, a onda nagao u bezglavo bekstvo, ostavljajući dvojicu svojih saučesnika da nose se sa Holidejem kako sami znaju i umeju.

Od brojnih pucnjeva i tanadi koja su zviždala iznad glava i udarala u debela ograde, krdo se uplašilo. Nije nemoguće da je neki zalutali kuršum i okrznuo neko od uplašanih goveda, tek, posledica toga bila je da je krdo počelo da trči u krug i panično navaljuje na ogradu. U jednom trenutku, Holideju se učinilo da će stoka provaliti ogradu i u stampedu odjuriti u preriju koja se pružala iza predgrada grada. Goveda su navaljivala glavama i rogovima, pokušavala da se nogama popnu uz ogradu, i Dok je shvatio da se svakog momenta može desiti da slaba ograda padne. Zbog toga je ustao sa zemlje i pretrčao jedno parče brisanog prostora, namamljujući tako kuršume napadača prema sebi. Ben Adamson je sve vreme nešto vikao za njim, i Doku se činilo da mu starac dovikuje da legne i da se čuva, a baš u tome trenutku, jedno tane je prosviralo kroz njegov sako i oprljilo mu kožu ispod miške. Dok se u magnovenju okrenuo i ugledao jednu zgrčenu figuru koja se jasno odražavala pri slaboj svetlosti ulične svetiljke. Bio

je to onaj što je pokušao da pobegne.

Holideju u takvoj situaciji nije preostajalo ništa drugo nego da gađa u meso, makar što bi to moglo imati za posledicu smrti napadača. Izbora nije bilo, i on je dva puta pritisnuo okidač. Revolver je dva puta planuo, i tanad su se uz tup udar zarila u zgrčenu siluetu. Pogodeni je podskočio kao bačen s opruge, a onda je pao na zemlju.

Okrenuvši se u pravcu odakle je došao, Holidej je pri mutnoj svetlosti uličnih svetiljki video Bena Adamsona koji je i dalje ležao na verandi i pucao iz revolvera. Njegova paljba držala je ostalu dvojicu napadača prikovane za mesto gde su se iza ograde nalazili. Videvši da je jedan od njihovih saučesnika pao, napadači su se preplašili i počeli da beže. Holidej ih je za trenutak jasno video i mogao je bez teškoće obojicu da pogodi, ali, njegov revolver je ostao nem.

U tišini koja je posle toga nastala, on je polako prišao Adamsonu koji je u međuvremenu ustao sa poda verande, i onda su njih dvojica zajedno oprezno prišli ogradi korala. Stoka u koralu još uvek se nervozno gurala i muvala, ali je bila nešto mirnija. Ben Adamson je doviknuo.

— Ohoj, mir tamo!

Njegov glas kao da je imao blagotvorno dejstvo na ponašanje stoke. Da li je njihovom smirenju više doprineo njima poznat Adamsonov glas, ili tiha noć koja je, posle prestanka pucnjave, postala još tiša. Holidej nije mogao tačno da kaže. No, posle pola minuta, goveda su opet stajala mirno i pognutih glava pre-

živala, kao da se nije desilo ništa. Holidej se naslonio na ogradu i okrenuo se Adamsu. Dalje niz ulicu ispred njega primetio je jednog visokog čoveka sa metalnom zvezdom na košulji, koji se brzo približavao. Pri mutnoj svetlosti, Dok nije mogao jasno da razazna crte njegovog lica, ali je dobro video da mu u ruci svetluca cev revólvera.

I Adamson je primetio dolazak toga čoveka i uznemirenim glasom rekao Holideju. — Prepustite ovo meni, Holideje, mislim da ću to moći da sredim.

Kada je prišao bliže, šerifovo lice je postalo jasnije i odrešenije. Holidej je sada jasno mogao da razazna oštre crte njegovog lica i odlučnost koja se ogledala na njegovim jagodicama, čvrsto stisnutim isturenim vilicama i tvrdim crnim očima.

Kada se zaustavio ispred Holideja, uperio je revolver ovome u prsa, a iza njega iz mraka su izronile još dve osobe takođe sa revolverima u rukama.

Šerif je progovorio muklim glasom iz koga se probijalo negodovanje. — Proverite da li je živ — rekao je zapovedničkim glasom i naglim pokretom ruke pokazao na nepomično telo koje je ležalo na zemlji.

Jedan od dvojice šerifovih pratilaca prišao je silueti opruženoj u prašini i otuda doviknuo razgovetno — to je Rik Egert, Lem. Mrtav je.

Holidej je zapazio da se šerifovo lice naglo izmenilo. Usne su mu se zategle, i zubi stisnuli kao kod nekoga ko se iznenada opekao.

— Bogami, za ovo ćete visiti mister.

Ben Adamson je stupio korak napred i rekao. — Čekajte malo zameňte šerifa, bilo bi pre svega dobro da saznate činjenice.

— Zaveži. Ovde ja govorim i komandujem, mister.

— Vraga ću zavezati. Hoću da kažem ono što želim! Ovi nevaljalci...

Šerifov zamenik je koraknuo korak napred i rukom odgurnuo Adamsona nazad do ograde korala. Zatim je zgrabio Holideja za rame s namerom da ga okrene i gurne napred. — Kreći! — izdrao se.

Ali, Holidej je ostao da stoji na svom mestu i samo je pokretom ramena stresao šerifovu ruku sa sebe. Istovremeno se Ben Adamson odgurnuo od ograde korala i jurnuo na šerifovog zamenika pružajući ruke da ga zgrabi za prsa, ali ga je šerifov pomoćnik lako odbio rukom, i ponovo odbacio na ogradu. Dvojica njegovih pratilaca priskočili su s uperenim revolverima. Adamson je zastao ka ukopan, jer su crni otvori pištolja preteći zinuli prema njemu. A Dok Holidej je ne obazirući se na to stajao i dalje na svom mestu, nogu kao ukopanih u tlo.

U njegovoj glavi kovitlale su se različite pomisli. Nije smeo niti je želeo, da se suprotstavi čuvarima reda, ali, nikako mu nije odgovaralo ponižavajuće maltretiranje kojim se šerifov zamenik poslužio u prvom kontaktu s njim. No, razum mu je govorio da je u ovom momentu nemoćan da se brani, jer su ga trojica čuvara reda lako mogli ubiti, bez bojazni da će za to nekome morati da polažu računa. No, ipak, nešto u njemu protivilo se nametnutom poniženju.

— Morate najpre da me saslušate — rekao je prkosno.

— Kasnije mister. Rekao sam vam da podete napred, i za to pođite. Ubili ste sudijinog sina, a sudija Egert je mnogo voleo tog dečaka. Kažem vam da ste zapali u veliku, veliku nevolju.

Holidej je duboko uzdahnio vazduh, a onda se ponovo umešao Ben Adamson. — Kakav ste vi to čuvar reda kad ne dozvoljavate jednom poštenom čoveku da kaže ono što ima? A to je osnovni preduslov zakonitosti! Kažem vam čoveče, šerife, ovaj čovek ovde...

— Ućutkaj ga — rekao je šerifov zamenik hladno, i jedan od njegovih pratilaca prišao je korak bliže, i dosta snažno udario drškom revolvera Adamsona po glavi. Kada se rančer srušio na zemlju, šerifov zamenik Lem Edi gurnuo je Holideja ponovo rukom po ramenu i besno izgovorio glasom koji je podsećao na rezanje. — Ostavi ga tu gde je. On nam neće pričiniti nikakve neprijatnosti. Idi da obavestiš Reda. A ti Dej idi pozovi sudiju.

Edi je još jednom gurnuo Holideja, i ovaj je od siline guranja skoro posrnuo. Okrenuo se da mu nešto kaže, ali je začutao, jer mu se cev šerifovog revolvera zarila u slabinu. Shvatio je da je u toj situaciji svaki dalji razgovor besmislen i beskoristan i samo je otrovnim pogledom prostrelio šerifovog zamenika. Ako je bio dovoljno pametan, šerifov zamenik je mogao da zaklju-

či šta taj pogled znači. No, on izgleda nije obratio pažnju na ovu Holidejevu reakciju, jer je bio suviše uveren u sebe. Kada su prošli pored mrtvog čoveka, pomoćnik Edi je promumlao. — Mister, ovo što ste napravili, napravili ste zaista bez greške. Čovek je mrtav sto posto.

Holidej je bez reči pogledao ubijenog, a zatim je bez daljeg protesta nastavio da podnosi stalno bockanje revolverске цеви u leđa kojim ga je čuvar reda opominjao. Prešli su preko ulice dok su dvojica pratilaca šerifovog zamenika otrčali niz ulicu. Pred zatvorskom zgradom, zamenik Edi jače je pritisnuo cev revolvera Holideju u leđa, i tako ga ugurao unutra. Svetlost u velikoj prednjoj odaji u koju su ušli, naterala je Holideja da nekoliko puta zatrepće, i pre nego što su mu se oči potpuno prilagodile, Edi je već držao u rukama ključeve ćelija. Rukom je dao znak Holideju da pođe dalje, a onda je iz desne ruke prebacio revolver u levu, dok je desnom otvorio vrata ćelije. Pošto se Holidej još ustezao da uđe, Edi je pružio ruku, zgrabio ga za rame i bezobzirno ga gurnuo unutra. Koristio se svojim pravom jačega.

Holidej se zaustavio neposredno ispred niskog ležaja i okrenuo se baš na vreme da vidi kako se vrata ćelije zatvaraju za njim. Besnim pogledom odmerio je Edija koji je na njegov pogled odgovorio ćutanjem i prezrivim smeškanjem.

— Sudija je neizrecivo voleo svog sinčića, mister — rekao je posle nekoliko trenutaka. — Kažem ti to još jednom, da bi sedeći u ćeliji imao o čemu da razmišljaš.

Holidej je čvrsto stisnuo pesnice, pokušavajući da na taj način izlije svoj bes koji inače ničim nije mogao utišati. Nepravda koja mu je u ovom slučaju naneta, pekla ga je kao živa rana. I pored svog višegodišnjeg iskustva i saznanja da život pravdu i nepravdu, zlo i dobro, ne deli otvorenih očiju i prema zaslugi, pomisao da u ćeliji sedi potpuno nevin, mučilo ga je toliko da nije mogao da zaspi. Misli su mu se kovitalale u glavi, ali u tom trenutku, nije mogao da vidi šta bi mogao učiniti da pravda prema njemu ne ispadne slepa kao što je često znala da bude. Na žalost, sve karte bile su protiv njega.

Pošto ga je zatvorio u ćeliju, Edi je kratko vreme šetao gore-dole po predvorju zatvora, sve dok u jednom momentu nije zastao blizu vrata i oslušnuo. Telo mu je bilo kruto od napetosti. Čitavih pola minuta osluškivao je pre nego što je doviknuo Holideju u ćeliji. — Evo ih dolaze, Holideje, pa ako si naučio ili ako nisi zaboravio sve molitve, bilo bi dobro da ih sada očitaš.

Dok Holidej je prišao rešetkastom zidu ćelije i čvrsto stisnuo rukama metalne šipke. Od sve veće ljutine i besa koji su u njemu gomilao snagom vulkana, kao da je počeo da

mu se hladi. Čuo je napolju odjek koraka koji su se brzo približavali, a onda potmulo trupkanje na drvenom trotoaru ispred zatvora, i jednim uzdahom izustio je gadnu kletvu. Izlaza nije bilo. Stao je tako rukama stiskajući metalne šipke i čekao. To je bilo sve što je mogao da učini.

•

Prestravljenom Džoj Adamson zastao je dah kada je videla kako njenog oca grubo guraju niz ulicu prema zatvorskoj zgradi. Nije pretpostavljala tako crn ishod događaja, niti je mogla da se nada da će sve tako brzo poći naopako.

— Čekaj, stani — rekao je Den Čeri i pokretom ruke zadržao je da ostane gde je. Da bi je umirio, stavio je šaku na njenu ruku. Džoj je pokušala da se otme, ali je Den Čeri čvršće stisnuo i dodao. — Izgleda da se nešto krupno desilo. Ako jeste, biće neprilika do guše. Mislim da je zasada bolje da ostanemo po strani i da se ne mešamo.

— Ali, ono je moj tata, Dene. Šta to rade s njim?

— Izgleda mi kao da ga zlostavljaju — rekao je Čeri. — I ako je tako, onda neka mu je bog na pomoći, jer oni to umeju vrlo dobro da urade. Ne bi sada bilo razložno da se mešamo, kada su duhovi tako uspaljeni, pogotovu ne posle one neprilike koju smo već imali sa Traverzijem. Ako bi nas sada videli zajedno, Traverzi bi se okomio na mene i pitanje je kako bismo prošli.

Džoj je pokušala da se izvije iz

Čerijevih ruku, ali nije mogla da savlada Čerijeve šake. Njih dvoje stajali su u senci dvorišta, zapravo jednog omanjen prostora u pozadini korala, i ograđenih prostora za stoku, gde su dotrčali odmah kada je počelo pucanje. Znajući da postoji opasnost da stado provali ogradu i nagne u bezglavo bekstvo, Den Čeri je pažljivo odabrao ovo mestašće koje je bilo dosta zaklonjeno iza zida trgovine.

— Pa, oni su udarili tatu, Dene. Oborili su ga na zemlju!

— Video sam to, ali, to je već učinjeno. Što je učinjeno učinjeno je, i više se ne može popraviti. Prema tome, slušaj me šta ću ti reći. Više se ne smem upetljivati od ovoga što sam već upetljan. Ako bismo se sada umešali mogli bismo samo da stvari pogoršamo i možda upropastimo neku šansu da se kasnije tvoj stari ispetlja. Sem toga, izgleda da je sada već sve svršeno.

Džojls Adamson se ugrizla za usnu i pokretom glave zabacila kosu koja je bila pala na lice. Netremice je posmatrala dok je zamenik šerifa Lem Edi gurajući revolverom sprovodio Doka Holideja preko ulice. Kada su ostala dvojica odjurili u grad ostavljajući njenog oca da leži na zemlji, ona je zajecala.

— Molim te Dene, dopusti mi da odem da vidim šta je s njim.

— Pričekaj još samo nekoliko minuta, a onda ćemo oboje otići do njega. — rekao je Čeri. Popustio je stisak rukom kojom je držao devojku, kada se Edi približio zatvorskoj zgradi. Kada su se i ostala dvojica

trčeći niz ulicu ka drugom kraju grada izgubili sa vidika, i kada je Edi ugurao svog zatvorenika u zatvorsku zgradu, Čeri se pokrenuo. Idući odmah za njim, Džojls je odjednom potrčala ka mestu gde je ležao njen otac. Kada je Čeri dostigao, ona je već klečala pored svog oca i držala u naručju očevu glavu dignutu iz prašine. Niz obraze su joj potokom tekle suze, ali se jecaji nisu čuli.

— Biće sve u redu s njim — rekao je Čeri.

Džojls je prigrllila glavu Bena Adamsona i pritisnula je na svoje grudi. Kada se starac konačno pokrenuo, Čeri mu je pomogao da ustane na noge. Vukući Adamsona mlitavo oklembesjenog o njegovo rame, Čeri ga je više odneo nego odveo duž ograde korala. Pre nego što su stigli do kraja ulice, Adamson se prilično pribrao i sada se trudio da koliko je to moguće korača bez ičije pomoći.

— Tata, jesi li dobro? — zapitala je Džojls brižno.

Adamson je otvorio oči, trepnuo nekoliko puta i tek tada sa nevericom se zagledao u lice svoje kćeri. — Džojls? — prenuo se kao iz sna.

— Da tata, to sam ja.

— Kako do vraga... kako je moguće... — počeo je Adamson, a onda je slegnuo ramenima i zagledao se pažljivo u Bena Čerija. Obrve su mu se nabrale.

Čeri je pokušao da mu objasni — došli ste u sukob sa zamenikom

gradskog šerifa, Adamsona. Oni su vas onesvestili a vašeg velikog prijatelja odveli su u zatvor.

Adamson je nešto pogrдно rekao na račun šerifovog pomoćnika. — Uhapsili su Holideja?

— Da uhapsili su ga i sproveli ga sa revolverom naperenim u leđa. Čini mi se da se taj čovek uvalio u veliku nevolju, i bilo bi bolje da se vi u to ne uvaljujete. Sada više niko ne može da mu pomogne protiv te gomile razbojnika.

Adamson je s naporom blago odgurnuo Čerija u stranu. Pošto je pogledao svoju kćerku brižnim pogledom, starac je prasnulo. — Moram da pođem za njima i da ga nađem. Moram da im objasnim šta se i kako desilo. Pa, Holidej je pucao i ubio tog očveka u samoodbrani.

— Ubio koga? — zapitao je Čeri.

— Koliko sam čuo ubijen je sin nekog sudije, tako su rekli. Nisu hteli da saslušaju ni Holideja ni mene. Ne mogu da dopustim da se to njihovo bahato ponašanje završi na tome. Ne mogu ni da ostavim čoveka na cedilu. Moram mu pomoći koliko sam u mogućnosti. Uostalom, ja sam jedini koji mu može nešto pomoći.

Čeri je rukom zagladio nabore na svom prsniku, osetivši da mu je neprijatno toplo uprkos hladnoći noćnog povetarca. Setio se tada da su mu u celom životu žene donosile samo nevolju i nevolju. Možda je Džojls Adamson bila vredna da se za nju zagazi u opasnost, ali, razum mu je govorio da ne sme dopustiti da u ovu aferu bude umešan više nego što već jeste. Naravno, ako je Traverzi nekim slučajem znao ko ga je s leđa udario po glavi, u tom slučaju ništa više nije bilo važno.

— Slušajte — rekao je Čeri Adamsonu. — Moje je mišljenje da bi za vas bilo mnogo bolje ako biste ostali što dalje od zatvora i od vašeg prijatelja. Taj sudija Egert igra istu igru zajedno sa šerifom i njegovim zamenikom. Jedino što možete učiniti i što ćete postići ako se i dalje budete zalagali za Holideja, biće to što će vaš prijatelj dobiti društvo u svojoj ćeliji.

Džojls je razabrala neodlučnost na licu svog oca i progovorila. — Poslušaj Dena, tata. On dobro poznaje ovaj grad. Mislim da je u pravu. Sudija i šerif su na neki način ortaci. Protiv njih ne možeš učiniti ništa. Niko ne može. Ceo grad povija vrat pred njima i klanja im se.

— To što se ceo grad priklanja pred njima, mene se ništa ne tiče! Mnogo me je briga! — Frknuo je Adamson ljutito. — Holidej mi je pomogao kada mi je bilo teško, i pomogao mi je da krdo doteram dovde. — Zagledao se u svoju kćer i Dena, tražeći u izrazu njihovog lica razumevanje, ali, tog razumevanja nije bilo. Pošto je video da ne shvataju, ispričao im je šta mu se desilo, počinjući od zasede na putu i završavajući a pucnjavom iz revolvera koja se neposredno pre toga desila.

— Možete li posle toga očekivati od mene da napustim u nevolji takvog prijatelja da bih se sam izvuкао? — zapitao ih je na kraju promuklog glasa od ljutine, brige i očajanja.

Sećajući se tvrdoglavosti i žustrine svog oca u prošlosti, Džojls je shvatila da ništa što bi ona rekla ne bi moglo da odvрати njenog oca

od njegove odluke da ostane privržen i lojalan svom prijatelju. Zato je ostala nema, zabrinuta za njega i za sebe.

Den Čeri je međutim odgovorio nastojeći da bude ubedljiv, ali i pristojan. — Ponavljam vam Adamsonu da će vas svaki vaš pokušaj da poniognete tom Holideju jedino još više uvaliti u nevolju. Postoji neka mala verovatnoća da Traverzi i Edi neće uspeti da dokažu svoje optužbe protiv njega, mada su te šanse veoma male. Sve dok ne budete mirni i da se ne mešate. — Spazivši zabrinutost u Džojzinim očima, Čeri je zastao i umorno uzdahnio. — Na žalost moram da priznam da sam i ja dosada mnogo puta bio budala i da mi saveti skoro nikada nisu ništa koristili — promrmljao je.

Džojls je tog trenutka sinula u licu kao da joj je nešto došlo na um, i dodirnula ga po ruci. — Znači li to da ćeš nam ti pomoći, Dene? Šta bi ti mogao da učiniš?

— Pa, mogao bih da pređem tamo do zatvora i da vidim šta se događa. Bilo bi najbolje da tvog oca odvedeš u moj stan i da se tamo pritajite. I za ime božije ostanite tamo i ne dajte glasa od sebe sve dok se ja ne vratim. Čim budem bilo šta saznao, ja ću doći i obavestiću vas šta se događa.

Sva radosna, Džojls se nagnu prema njemu i vrhovima usana lako ga dodirnula po obrazu. — Ti si divan Dene, u pravom smislu reči, divan.

Ben Adamson je posle toga malo pažljivije pogledao Čerija, zapaža-

jući da je prijatnog izgleda, da je pristojno odeven i da njegovo ponašanje odaje lepo vaspitanog i pristojnog čoveka. On istina nikada nije voleo kicoše, ali, u sadašnjem položaju, vezan u sve četiri i nemoćan da se iskobelja, bio je spreman da se povinuje avetu ovog čoveka.

— Biću vam mnogo zahvalan i obavezan za to što ćete učiniti Čeri — rekao je.

Mladić je klimnuo glavom. — Nadam se samo da će taj vaš prijatelj, kako ga zovete, Holidej, biti vredan toga.

— Videćete da jeste.

Čeri je izvukao svoj revolver tako lakim pokretom da se Ben Adamson namrgodio. Ali, nije imao vremena za neku ozbiljniju reakciju, jer ga je Džojls uhvatila za ruke i digla se na prste, da bi ga poljubila u čelo.

— Oh tata, ja sam bila takva mala luda! — rekla je. — Bila sam prava tvrdoglava svojeglava luda i usijana glava!

Adamson je zagrlio oko vitkih ramena i privukao je sebi na grudi. — Oboje smo bili tvrdoglave glune usijane glave devojko — rekao je. — Ali, nadam se da je to sada prošlo, kao što prolaze mnoge ludosti na ovome svetu. Ono što je sada važno, to je da smo se našli, da se razumemo, i da moramo pomoći mom prijatelju Holideju. Možeš li to da razumeš?

— Da, tata. — Džojls je zagrlila svog oca i toplo mu se nasmešila. A onda, kada se okrenula da pođe za njim, njihovu pažnju privukla je galama nešto niže na ulici.

Den Čeri je promrmljao tiho, ali Džojš i Adamson su ga jasno čuli. — Gle, psi su pušteni sa lanca kako bih rekao. I to svi do jednog. Naš visoko cenjeni šerif, naš mnogo poštovani sudija Egert i njima verna banda najamnika. Bilo bi najbolje da se odmah izgubite odavde.

Čeri je klimnuo glavom Džojš u znak pozdrava, a u isto vreme i kao znak upozorenja, i uputio se preko dvorišta. Krdo je sada bilo potpuno mirno. Na uglu korala on se zaustavio i osmotrio kad su dva čoveka digli sa zemlje telo mrtvog Rika Ergerta i odneli ga u zatvorsku zgradu. Posle toga, Den je pričekao nekoliko trenutaka, a onda se zamislijen uputio preko ulice. Zauzeo je poziciju u uličici koja je vodila neposredno pored zatvora, izvadio duvankesu, napravio tanku cigaretu i kresnuvši šibicu zapalio vrh. Morao je da čeka razvoj događaja.

IV

Iz svoje ćelije Dok Holidej je posmatrao kako u predvorje zatvora ulazi čitava gomila ljudi. Ispred svih ušao je jedan visok snažan čovek sa metalnom zvezdom na prsima, i Dok je zaključio da to mora biti šerif Red Traverzi. Po njegovom mišljenju, Traverzi je imao izgled i sve oznake pravog čoveka vasilnika, ozakonjenog siledžije. Izgledao je samouveren i pouzdan u sebe, i dok je prelazio preko predvorja, šepurio se kao uobraženi petao. Zastavši ispred njegove ćelije šerif je rukom dohvatio masivne rešetke.

— Tako znači, ubijaš ljude u mom gradu, je li?

— Ne znam o kakvim ljudima je reč. Jedan čovek je u pitanju — rekao je Dok.

Traverzi se namrštio. — Pa šta, zar je to malo. Ti bi hteo možda da smakneš pola grada.

— Nisam ni pomišljao na to — rekao je Dok. — A tog jednog, bio sam prinuđen da smaknem. U samoodbrani — dodao je Dok.

Traverzi je nezadovoljno šmrknuo kroz nos. — Nisam čuo da se to baš tako odigralo, mister.

— Onda ste pogrešno obavešteni šerife.

Red Traverzi je začesljao rukom kosu sa čela, a onda izvukavši od jednog revolver iz futrole tresnuo dugačkom cevi po rešetki. Holidej je međutim na vreme povukao ruke i izbegao udarac koji mu je podmukli šerif namenio. I ovoga puta refleks ga je spasao. Traverzi je stajao i smejaio mu se cinično. A zatim je klimajuć glavom odstupio dva koraka nazad.

Za to vreme, šerifov pomoćnik Lem Edi namestio je dvojicu kaubojica tmurnih crta lica da sednu na klupu pored zida i pošto je obavio taj posao, okrenuo se i ozbiljno pogledao u jednog debeljuškastog čoveka sede kose, koji je stajao u okviru zatvorskih ulaznih vrata.

Iza tog čoveka u dugačkom tamnom kaputu nalik na frak, stajala su dva čoveka licem okrenuti jedan drugome i iz svoje ćelije Holidej je video da između sebe nose telo nekog mrtvog čoveka koje je mlitavo visilo u njihovim rukama.

Traverzi je okrenuo leđa Holi-
deju i rekao namerno napetim gla-
som. — Ova noć je loša za vas, su-
dijo. — Čovek na ulazu u zatvorsku
zgradu je čutke klimnuo glavom i
ušao u odaju. Streljajući očima Ho-
lideja, promrmljao je. — Unesite
mog dečaka unutra. Položite ga na
nešto, ali pažljivo. — Tek tada je
Dok Holidej shvatio da se sedi čo-
vek ne obraća njemu nego onim lju-
dima iza njega.

Dvojica kauboja ušli su u odaju
noseći mrtvo telo. Pogledali su u
nedoumici šerifa Traverzija koji se
malo izmakao u stranu da bi im
napravio mesta, i tražeći pogledom
mesto gde bi se telo moglo smesti-
ti, pokazao je prstom prema kraj-
njoj ćeliji. — Stavite ga tamo — re-
kao je.

Kauboji su otišli do kraja hodni-
ka i spustili telo na ležaj u ćeliji. Je-
dan od njih uzeo je čebe iz sandu-
ka, ali, pre nego što je prekrio če-
betom telo Rika Egerta, sudija je
rekao ozbiljnim glasom.

— Nemojte pokrivati mog deča-
ka. Želim da mogu svakog momen-
ta da ga vidim.

Red Traverzi je zainteresovano
čak začuđeno pogledao starog čo-
veka. Kada je sudija laganim kora-
kom prešao preko odaje vadeći u
hodu revolver iz futrole, šerif se oz-
biljno namrštio.

— Slušaj me dobro — rekao je
sudija. — Ovde nas ima dovoljno da
posvedočimo da je ova hulja u tre-
nutku dok smo je saslušavali poku-
šao da nas napadne i da je za do-
bio metak.

Dok je to govorio, digao je revol-

ver i uperio ga pravo Holideju u
srce. Holidej je čutke izdržao nje-
gov pogled, ali je osetio da ga u
udovima obuzima klonulost, i da ga
žmari neka neprijatna ledena jeza.
Smrt je bila tu. Trebalo je da se i
starac samo malo pomeri prst i ona
će doći, doleteće pakleno vrelo na
crvenožućkastom paklenom plamič-
ku. Nije mu bilo prvi put da joj gle-
da u oči. Palo mu je na pamet da
se najverovatnije, čovek može pri-
lagoditi i naviknuti na svaki život-
ni fenomen, počev od običnog živ-
ljenja pa do najtežeg bola, ali, da se
na smrt nikada ne može naviknuti,
i da se s njom sreće kao s odbojnim
neprihvatljivim i nedokučivim ne-
željenim fenomenom. Uvek je bilo
tako, i verovatno je tako moralo i
ostati. Mada se plašio tog trenutka
kada će se smrknuti svest i ščez-
nuti svako saznanje o njegovom
postojanju i postojanju sveta oko
njega, Holidej je nastojao da to
prikrije. Nije hteo da zlikovcima
pred sobom pruži satisfakciju i ra-
dost koju su želeli. Začudio se i sam
mirnoći svoga glasa, kada je rekao.
— Vaš sin me je napao i pripucao
iz revolvera, mister. Nije bilo dru-
gog izbora, na kocki je bila moja
glava. Ili on ili ja.

Sudija je stisnuo usne i levi kraj
usnice mu se sunovo izvukao naniže.
— To vi tvrdite, mister.

— To je istina.

— To je paklena laž!

Sudijine reči ošinule su kao bič
i prolomile tišinu koja je vladala u
odaji. Šerifov zamenik Edi zagrizao
je usnice strahujući da sad dolazi
onaj sudbonosni prasak revolvera, i

okrenuo se prema šerifu, očekujući da on kaže svoju reč. Ali, učinilo mu se da Red Traverzi uživa u tom prizoru. No, to je trajalo samo trenutak, a odmah zatim šerif je mahnuo rukom sudiji govoreći.

— Znam bolji način.

Sudija Egert se naglo okrenuo. Na njegovim usahlim obrazima ukazalo se nešto kao dve naduvene loptice.

— Nešto mnogo bolje — rekao je Traverzi. — Mnogo sporije.

Sudija je digao obrve još više, borajući ionako izborano čelo, i nešto kao izraz negodovanja ukazalo se na njegovom licu. Nije mu bilo drago što ga je neko sprečio da izvrši svoju zamisao makar to što je čuo ukazivalo na mogućnost da njegova želja za osvetom bude potpunije zadovoljena.

— Omča — rekao je Traverzi i rukom obišao oko svog debelog volovskog vrata, pokazujući time šta je mislio. — To je lagano, sigurno i predstavlja pravi spektakl. To će poslužiti kao upozorenje svim nevaljalcima i bitangama koji bi mogli doći na luckastu ideju da mi nevodimo poslove u gradu dovoljno odlučno i čvrsto, i da ne držimo red i mir sigurno u svojim rukama. Istina, biće potrebno nešto vremena, možda cela noć, da se naprave vešala, ali, utoliko bolje. To vreme možemo iskoristiti da objavimo vest o vešanju. Do izlaska sunca, ovaj naš prijatelj-ubica koga vidite, imaće dosta da se naćeka i da se preznoji. To će mu prijati.

Sudija Egert je pogladio svoje sive bakenbarde i ponovo se zagledao u Holideja, ovog puta sa više ciničnog zadovoljstva. Lem Edi se

umešao. — Već mesecima nismo imali nijedno vešanje sudijo. Ljudi će skoro zaboraviti kako to izgleda.

Egert je bacio pogled prema Ediju, i lagano i duboko uzdahnio. Izgledalo je da još uvek nije uveren u celishodnost vešanja, i zato je Red Traverzi nastavio da ga uverava. — Napravićemo prigodnu sudnicu, imaćemo predsedavajućeg sudiju i naći ćemo pouzdane i uverljive svedoke. Sve ćemo to zapisati u knjigu, tako da niko neće moći da gunda da smo zakon suviše surovo sprovodili.

— A koga je to briga, Rede? — zapitao je Egert nabusito.

Smešeći se, Traverzi se lupnuo u prsa. — Sto mu gromova, tiče se mene sudijo. Ja moram da mislim na svoj ugled.

Egert je izvesno vreme razmišljao, a onda je besno pogledao Doka Holideja. — Lagana smrt će za tebe možda biti najbolja. Zameniće, ti ćeš napraviti apispisnik o toku suđenja. Svedoci, istupite napred i recite šta imate da kažete.

Dvojica kauboja koji su dotle sedeli na klupi pored zida ustali su sa svojih mesta, izmenjali zadovoljne poglede i prišli do polovine odaye. Šerifov pomoćnik Edi seo je za sto i uzeo pribor za pisanje. Traverzi se nasklonio na rešetke ćelije u blizini Holidejeve, i počeo da zavija cigaretu. Njegov podsmešljiv pogled zamalo da je prisilio Holideja da mu u lice dobaci neku pogrdu. Ali, svestan toga da bi njegov nemoćan bes samo zadovoljio nitkova, Holidej je stisnuo zube i prećutao.

— Deje, izjavi šta se desilo — počeo je Egert suđenje.

Viši od dvojice kauboja ispravio se na postavljeno pitanje i pročistio grlo. Gledajući pravo u Holideja, on je rekao. — Ovaj nitkov ovde prišao je Riku Egertu i bez ikakvog objašnjenja izvadio je revolver i hladnokrvno ga ustrelio. Nije imao nikakvog razloga da to učini jer Rik pre svega nije ni imao revolver.

Sudija Egert je uporno gledao Holideja. Na čelu mu je iskočila žila, a usne su mu bile stisnute i blede kao u smrtnika.

— Piterse? — prozvao je drugoga.

— I ja imam da kažem isto to, sudijo. Nema nikakve greške. Svetlosti je bilo dosta, a mi smo bili vrlo blizu. To je čisto, najčistije ubistvo sa predumišljajem.

— Je li bilo još drugih svedoka? — Zapitao je Egert. Niko nije odgovorio. Traverzi je zapalio cigaretu i odbio nekoliko gustih kolutova dima. Egert se isprasio prišao korak bliže. Holidejevoj čeliji i rukama stisnuo gvoždene rešetke. Oči su mu se jedva videle između poluotvorenih žmirećih kapaka, a usne su mu se zategle otkrivajući čvrsto stisnute zube.

— Na osnovu ovlašćenja poverenog mi od strane ovog društva, a pošto sam saslušao sve dokaze koji se odnose na ubistvo Rik Alerova Egerta, ja, Džozef Alerov Egert danas meseca juna 1800...

Egert se za trenutak zaustavio i iskosa pogledao šerfovog zamenika — Koji datum baš danas?

— Deseti sudijo.

— Na dan 10 juna 1882. godine osuđujem...

— Egertove oči su sinule mrž-

njom kao da su mu ove reči dale snage da još više omrzne ubicu svoga sina. Sevajući očima, pogledao je Doka Holideja. — Koje je vaše prokletio ime, mister?

— On se zove Holidej, Džon Holidej — odgovorio je Edi umesto Holideja.

— ...Džona Holideja na kaznu smrti vešanjem. Smrtna kazna će se obaviti 11. juna ujutro, u izlazak sunca, i osuđenik će ostati da visi na vešalima do smrti i posle smrti. Neka se đavo smiluje njegovoj duši!

Traverzi se odvojio od zida pored koga je stajao i prišao sudiji Egertu, gledajući zadovoljno u pravcu Holidejeve čelije.

Sudijino ime počelo se vrteti u Holidejevom sećanju. Spominjao se da je dosta davno u mestu zvanom Pinoza, to je bio jedan grad negde u slivu pritoka reke Plate u oblasti poznatoj pod imenom Plata... sećao se jednog sudije koji je napustio sudnicu vodeći za sobom Bilija Jangera kome je trebalo da sudi. Izveo je toga čoveka na glavnu ulicu. Sudija Egert ubio je Bilija Jangera u obračunu revolverima, pošto se na osnovu dokaza koji su bili prezentirani sudu. Bili Janger nije mogao osuditi na smrt za optužbu da je izvršio umišljajno ubistvo.

Holidej je sada mnogo pažljivije pogledao starog čoveka. Pet godina. Za to vreme, Egert je mnogo ostario.

— Da li kod vas suđenje uvek zaudara na nepravdu, Egerte? — zapitao je.

Egert je svojim snažnim rukama namršusao zatvorske rešetke — Holideje — rekao je pretećim gla-

som — znaj da ću ja lično napraviti omču i namaći je na tvoj vašljivi lupeški vrat. A posle toga, ja lično ću otvoriti kapak pod tvojim nogama i gledaću te kako se grčiš i daviš. Moj sin je bio sve što sam na ovom svetu imao. Gajio sam ga da poraste čovek i da bude...

— Odgojio si podmuklog psa. Egerte, psa po svom ličnom uzoru — rekao mu je Holidej u oči.

Egert je ponovo zatresao rešetke, a lice mu se zacrvenelo kao da će iz njega kapnuti krv. Traverzi je pokušao da ga odvoji od rešetaka, ali Egert ga je, vičući kao razjareni bivo, odgurnuo od sebe. — Pakao neka te nosi, mister, ja lično ću te obesiti, to da znaš! A kada budeš mrtav, vući ću tvoje pseće telo ulicama do poslednjih gradskih kuća, i tamo ću ga ostaviti psima i lešinanima. Sa najvećim uživanjem gledaću kako te lešinari kidaju na komade i ostavljaju samo tvoje bele pseće kosti!

Niz sudijino lice počeo je teći znoj, a disanje mu je postalo sve brže i brže, sve dok nije počeo da se guši od nesavladivog besa. Traverzi je iskoristio jedan trenutak kada je Egert izgubio dah, i uspevši da mu razdvoji ruke od gvozdених rešetaka, udaljio ga malo dalje od ćelije i rekao. — Smirite se sudijo. Učinili smo što je trebalo, i što smo morali da učinimo. Nema nikakvog smisla da dozvolimo da nas strasti ponesu, i da nas ljutnja previše zavede. To je sada svršeno. Holidej će posetiti, a mi ćemo posle toga popiti nešto za njegovu pasju dušu.

Egert je domustio da ga šerif prevede na drugi kraj odaje. Posle to-

ga, prešao je u ćelije u kojoj je njegov sin ležao nepokriven, i zagledao se u njegovo lice, blede, skoro sivo kao sama smrt. Sudija je sklopio oči i počeo nešto da puće sebi u bradu, ali to što je govorio, nije ni najmanje kličilo na molitve ili žalopojke, već pre na pogrde i kletve.

Videvši da je sudija malo smiren, Traverzi je sasvim raspoložen rekao jednom od kauboja. — Leme, najbolje će biti da odeš i dovedeš nekoliko tesara da odmah počnu da prave vešala. Ako je to neophodno, nateraj ih silom da dođu još u toku noći. A vi momci, možete da idete — rekao je kaubojima Deju i Piter-su. — Mnogo smo vam dužni za vašu nesebičnu građansku pomoć. — Govoreći to, šerif se namrgodio. — Ali neću vam zaboraviti da ste nešto preduzeli, a da me pre toga niste pitali za mišljenje. Gubite se sada!

Dej i Piter su uplašeno pohitali prema glavnim ulaznim vratima zatvorske zgrade. Edi je digao ruke iznad glave i nekoliko puta razmrdao ramena. Sudija Egert je prošao pored Holidejeve ćelije, i izašao iz zatvorske zgrade, a da nije rekao više nijednu reč. Hodao je vukući noge, duboko oborene glave. Kada su se vrata zatvorila za njim, Dejom i Piterom, Traverzi je povukao jedan gust dim iz svoje dopuštene cigarete i hitnuvši pikavac, zagledao se u svetleću žišku koja je odletela u ugao.

— Za Rika nije nikakva šteta — rekao je poluglasno. — Nikada nije valjao ni za šta, i na njega se čovek nije mogao ni osloniti.

Lem Edi se nasmešio i izašao na trotoar ispred zatvora. Gledajući niz dugačku glavnu ulicu Autkast Kantija koja se negde pri kraju završavala u krivinu, razmišljao je o tome da je u stvari on vrlo srećan mlad čovek, jer je u najranijem dobu svog života već sreo i upoznao toliko mnogo važnih i značajnih ljudi. Razmišljajući o tome, pošao je niz ulicu da potraži drvodjelje koji će izgraditi vešala.

Den Čeri je oprezno kao mačka prešao iz sporedne ulice u kojoj se do tada nalazio u jednu uličicu iza zatvora, i uputio se svojoj kući, tačnije rečeno, malo bolje građenoj kolibi na kraju glavne ulice.

Ušavši u dvorište, zatekao je Ben Adamsona i Džojks koji su ga čekali zaklonjeni u senci nadstrešnice. Prišavši im Čeri je izvukao svoju duvankesu i napravivši novu cigaretu kresnuo je šibicu i zapalio vrh.

— Loše vesti — rekao je.

— Šta će učiniti s njim? — zapitao je Adamson nestrpljivo.

— Obesiće ga.

Adamsonov glas pretvorio se u krik. — Šta?

— To što sam vam rekao. Obesiće ga. Inscenirali su nešto kao suđenje. U stvari cirkus od suđenja, ali, za ove prilike, i to je sasvim dovoljno. Imali su sudiju, zapisničara, svedoke, optuženog i tužioca, dakle, sve što je potrebno za pravo suđenje. Predsedavao je sudija Egert. Svedoci su saslušani i zapisnik sačinjen. Sud je našao da je Holidej kriv

za umišljajno ubistvo, pa mu je izrekao smrtnu kaznu. Biće obešen sutra u izlazak sunca.

Džojks je ustuknula nazad od svojega oca, zaplašena besom koji je vulkanskom snagom izbio iz njega. Adamson nije više na nju obraćao nikakvu pažnju. — Pa, to je ludo, Čeri! Holidej nikada nikoga nije ubio, zapravo, ovde nikoga nije ubio.

Čeri je povukao dim iz svoje cigarete i slegnuo ramenima. — Verujem da je tako kao što vi kažete, Adamson, ali, to u ovom trenutku nije važno. Rekao sam vam šta je sud zaključio. Zamokili ste me da pođem i vidim šta se desilo, i ja sam to učinio. U međuvremenu, nadam se da je Džojks ispričala o njenom sukobu sa Traverzijem, i da vam je objasnila u kakvoj se neprijatnoj situaciji nalazi. Nadam se sećam toga da vam je možda rekla kakva osećanja gajimo mi jedno prema drugome.

— Do vraga sa vašim osećanjima i sa vašim neprilikama! — prasnuo je Adamson, ne pokušavajući da se stiša. — Mene jedino brine šta će biti sa Holidejem i kako bih eventualno mogao da ga izvučem iz tog prokletog zatvora.

— To će bogami biti vrlo teško — rekao mu je Čeri mršteći se, i sumnjičavo vrteći glavom.

— Nije me briga koliko teško će biti. Neću i ne mogu da stojim skrštenih ruku i da gledam kako vešaju jednog nedužnog čoveka... a da ne govorimo o tome da je taj nedužni čovek moj prijatelj koji mi je pomogao i mnogo me zadužio. — Govoreći to, Adamson je naglim po-

kretom izvukao svoj revolver iz futrole i proverio da li je pun. Džojls je međutim, ponovo prišla i zgrabila ga za ruku nastojeći, ako je to moguće, da ga smiri. Ali, stari je bio neumoljiv i grubo je odgurnuo.

— Tata, šta imaš na umu da učiniš? — zapitala je devojkica. — Pa, moraš znati da ti je nemoguće da se izoriš protiv svih njih. Ima ih suviše mnogo, a ja ih poznajem, i znam koliko su opasni i bezskrupulozni. Jedino ćeš uspeti da i tebe ubiju.

Adamson je prezrivo frknuo na nos, omalovažavajući tako njen savet. — Bez obzira na to, ja moram nešto da učinim. Zar očekuješ od mene da kao kućence podvijem rep i ostavim prijatelja u nevolji? Zar misliš da bih mogao živeti, a da znam da sam u jednom takvom odsutnom momentu postupio kao nitkov? Ne kćeri moja, nigde na svetu više ne bih imao mira. Prezirao bih samog sebe i prezirao bih ceo ljudski rod, a na kraju bih precrkao od muke i gađenja nad samim sobom. Izvući ću ga iz ovog sosa, videćete, a ovim huljama koje su nevinog čoveka osudili na vešala, ostaviću nešto za uspomenu, tako da će dugo vremena imati o čemu da razmišljaju. Kada to završim, uzeću moju stoku i otići bestraga iz ovog grada.

Adamson je učinio nekoliko žurnih koraka i izašao iz senke nastrešnice. Upro je pogled prema svetlostima grada i odmahnuo glavom. Kada je otuda dopiralo sasvim malo buke, i koliko je sa svog mesta mogao da vidi, vrlo malo ljudi kretalo se ulicom. Zastao je kraj ograde nastojeći da donese neku prak-

tičnu i mudru odluku, a onda se ponovo okrenuo i pogledao svoju kćer, ovoga puta potpuno ignorišući Čerijevo postojanje.

— Ako mi se nešto desi, devojkco, mislim da si dovoljno odnasia i da ćeš moći da se staraš sama o sebi. Možda je ono što želiš za budućnost ovaj čovek ovde. Pa dobro, nemam nikakvih razloga niti argumenata da budem protiv toga, mada bih voleo da imam vremena da o njemu saznam nešto više, pre nego što dam svoju saglasnost za vašu vezu. No, u svakom slučaju, to sada nije važno. Ako se izvučem iz ove gužve, najverovatnije da neću stići da se vratim ovamo za vas. Bilo bi suviše riskantno da posle toga svi budemo zajedno celim putem do mog ranča. Ali, svejedno, to ne znači da vi ne treba da dođete tamo. Džojls, ti znaš gde je naš dom i dobrodošla si da se vratiš u svako doba, sama ili s njim.

— Čekajte — rekao je Den Čeri. — Onaj napad sinoć bio je pokušaj da vam se otme stoka, Adamsonc, ili je u najmanju ruku imao za cilj da vi i Holidej budete neutralisani ili uklonjeni s puta. Sledeći pokušaj neće ostati bez uspeha, verujte mi. Vaše krdo je stiglo do kraja svog puta, i više neće mrdnuti sa ove teritorije, bar ne pod vašim vlasništvom. Za dan ili dva, ako i uspete da stoku poterate odavde, neko će vas presresti na putu i na kraju će Traverzi, Egert, Vidon i šerifov zamenik Edi podeliti između sebe dobit.

Adamson ga je otvorenih usta pogledao zaprepašćeno. — Vi ste mora biti šenuli, mister. Kakva je to davola podvala koju spremate, šta

mi to pričate? Zar hoćete da poverujem da u gradu kao što je ovaj, sa toliko mnogo građana od kojih je nesumnjivo velika većina poštenih ljudi, četvorica tipova...

— To je tako kao što sam vam rekao već dugo vremena, Adamson. Niko dosada nije našao načina da to spreči. Oni koji su imali hrabrosti da apokušaju, nisu više među živima, da bi to mogli da potvrde. I zato vam kažem samo još jedanput, jer neću da trošim reči uzalud. Zaboravite na Holideja i dignite ruke od njega. Njegova sudbina je zapečaćena, i možete smatrati da je već mrtav.

Adamson je posiveo u licu od strahovitog iznenađenja. Saznanje da je nemoćan, da čoveku do koga mu je mnogo stalo ne može ništa pomoći, da će, iako nevin stradati, dovodila ga je do očajanja koje mu je oduzimalo svaku snagu za pokret. Stajao je nepomično na svom mestu, zgrčen, pogružen, pokušavajući da se pribere i da nađe izlaz iz teškog očajanja i beznađežnosti. Džojks mu je prišla i stavila mu ruku na mišicu.

— To što ti je Den rekao, sušta je istina, tata. To je život u ovom gradu, tako se vlada ovim ljudima. Niko sada više i ne pokušava da se raspravlja šta je u redu a šta nije, a još manje da se suprotstavi nekolicini glavnih.

— Šta onda vi, sto mu gromova, radite u takvoj smrdljivoj rupi u kojoj ne vredi ni crknuti, a kamoli živeti? Šta ti tražiš ovde, devojk? Je li to grad kakav si izabrala za sebe, zar ti tako nešto odgovara? A on, šta on radi ovde, da možda i on

ne rukovodi nekim prljavim poslom kao što je ovaj o kome ste mi sada govorili?

Čeri je odbio gust dim i postrance pogledao starog Adamsona. — Ja živim ovde Adamson. Meni ne smeta da li neko radi pošteno ili ne. Gledam samo svoj posao i ne diram lava dok spava. Dok je tako, niko me ne dira, i svakako me neće ni ubuduće dirati, a ja ću nastojati da ja ne diram nikoga, i da nikome ne smetam.

— A kako zarađujete za život, mister?

Čeri je okrenuo dlanove nagore i raširio prste. — Evo ovim rukama i prstima i špilom karata, Adamson. Može biti da to nije najčasniji način da se zarade sredstva za život, ali, taj način meni odgovara, i nastojim da ga obavljam pošteno...

Adamson je sa negodovanjem frknuo kroz nos. — Kockar! — Odmahnulo je glavom u nemoćnom razočarenju. — Moj ranč nikada nije odgovarao mojoj kćeri, a sada mi se čini da znam i zašto. Njene sklonosti su, znači, drukčije nego što bih ja želeo. — Ramena su mu klonula, i na licu mu se iskazao izraz umora. Činilo se kao da mu je odjednom na leđa pao težak teret koji jedva da može podneti. Vratio je revolver nazad u futrolu i izvesno vreme činilo se kao da će promeniti ranije donetu odluku. A onda, posle nekoliko minuta kolebanja, starac se ispravo, isprasio, pogledao Džojks očima punim tuge i dodao. — Moraćeš odsada da se sama brineš o sebi devojk. Očigledno da ja više ništa ne mogu da učinim za tebe.

Iz Džojksinih očiju grunule su su-

ze, i ona se okrenula ka Čeriju, preklinjući bez reči za njegovu pomoć. Čeri se samo lako namrštio, duboko uzdahnio i prozborio tiho. — Nema nikakve šanse.

— Ali, oni će ga ubiti, Dene — nastavila je da preklinje. — On i ne zna u šta se svojim postupcima uvaljuje.

Ben Adamson je prišao ogradi i tu zastao u nedoumici, a onda otvorio vratnice i gordo dignute glave izašao u noć. Džois je zgrabila Dena Čerija za ruku, i očajnički ga stisnula.

— Dene, preklinjem te zaustavi ga. Učiniću za tebe sve što mogu, sve što ti zatražiš, kunem ti se. Ništa ti neću odbiti samo ga spasi.

Čeri je kliznuo pogledom niz njeno vitko poželjno telo. Već duže vremena čežnja za njom i vatrena želja da je doživi jako ga je mučila, ali, on joj se protivio i obuzdavao je, sve u nadi da neće proći mnogo vremena, a da će mu se ona sama svojom voljom dati. Osvrnuo se i pogledao tamo gde je u mrak zašao Adamson i promrmljao nešto sebi u bradu. Razmišljao je o gradu i o sukobi ako odluči da pomogne ljudima sa kojima bi trebalo da se Adamsonu. U njegovoj prirodi bilo je da uvek pažljivo sračunava snage i da pažljivo vaga poene za ili protiv, i postupajući i sada na isti način, zaključio je da možda postoji neka mala šansa da se u toj borbi pobedi. Ako bi uspeo da Holideja izvuku iz zatvora, Džois bi bila slobodna i verovatno voljna da ispunji svoje obećanje i pođe s njim tamo gde bi on rekao. Adamson i

njegovo krdo stoke ne bi toj zamislili bili prepreka, jer stoka nije interesovala ni Džois niti njega. Sa svoje strane, on je u ovom gradu i od tih ljudi koji su u gradu živeli uzeo za sebe dovoljno novca, tako da je bez brige mogao da se nastani i udobno živi na nekom drugom mestu, a kasnije, već će videti šta da preduzme. No, bio je još jedan razlog koji je delimično mogao uticati na njegovu odluku: U poslednje vreme sve veći broj ljudi kritički je gledao na njegove aktivnosti, a među njima bio je i Traverzi, i jednoga dana u vrlo skoroj budućnosti, moglo se desiti da mu Traverzi onemoguću boravak u gradu. Tu mogućnost trebalo je preduprediti.

Povikao je u noć. — Adamson, stanite!

Ben Adamson se okrenuo i upitno namrštio. Džois je zahvalno poljubila Čerija u obraz, i on se zadovoljno udaljio, vadeći u hodu revolver i proveravajući da li je pun i spreman za paljbu. Stigavši do rančera koji je već bio priključno odmakao rekao je.

— Zar vam je taj Holidej toliko važan. Adamson?

— Da.

— Onda ćemo pokušati da ga izvučemo. Ali, što mu gromova, učinićemo to onako kako ja mislim i u momentu kada ja ocenim da je to najbolje. Važi?

— Ići ćete za mnom do kraja?

Čeri je ozbiljnog izraza lica čutke klimnuo glavom. — Pošto sam jedna obična glupava budala, čini mi se da hoću. No, za trenutak nemamo nikakve potrebe da žurimo.

Sačekaćemo dok se salun zatvori i dok se sve u gradu umiri. Za naše namere nije zgodno ako na ulicama ima sveta. Sačekajmo jedan čas ili čas i po, a za to vreme ostanimo negde u senci.

Adamson ga je pogledao sa sumnjom u očima. — Šta to znači, Čeri? Mislite li da će se rizik isplatiti?

— Da li će se isplatiti ili ne, to niko ne može da garantuje, ali sam odsada ja u igri sa znatnim ulogom — rekao je Čeri i začutao, ostavljajući Adamsonu da sam razjašnjava šta to znači. Zatim se vratio do Džojks koja je stajala po strani i obgrlivši je rukom oko ramena privukao je bliže sebi. Džojks na njegov zagrljaj nije odgovorila tako spremno kao što je želeo, ali, Čeri je smatrao da je to zbog toga što ih iz neposredne blizine posmatra njen otac, čije je prisustvo i on sam osećao, tim pre što je devojka sada bila dvostruko zabrinuta, ne samo za svog oca nego i za čoveka koga je mogla da voli.

Pa, šta s tim? I ako nije odgovorila na njegov zagrljaj, osećao je njeno telo toplo pripijeno uz svoje, i miris njene kose koji ga je prijatno uzbudivao. Kada se ovo završi, otići će u neki drugi grad i počće nov život. To mu je odgovaralo i radovalo ga. Pustio je Džojks iz zagrljaja, otključao vrata i dozvolio Adamsonu i njegovoj kćeri da pođu ispred njega. Kada su ušli unutra, i kada je zatvorio vrata za njima, Čeri je još jednom pogledao na glavnu gradsku ulicu, osvetljenu retkim svetiljkama, i počeo da kuje planove za akciju.

Šerif Red Traverzi silovito je otvorio vrata zatvora i gurnuo unutra polupijanog izgrebanog i podnadulog Boa Strobrižda. Odmah iza njega, njegov zamenik Lem Edi vukao je za sobom Bida Strobrižda, držeći ga za jaknu njegovog kaputa, i pošto ga je uvukao u predvorje zatvora, bacio ga na sredinu odaje. Sipajući najružnije pogrde, prišao je do pisacćeg stola u uglu, i otuda uzeo kružić sa ključevima, odabrao jedan od ključeva i uputio se prema krajnjoj ćeliji. Otvorio je vrata ćelije, baš kad je Traverzi stigao do njih, i pokazao rukom Bou Strobriždu da uđe unutra. Zatim je Edi na isti način kao i maločas, dovukao Boovog brata do ćelije i pošto ga je ubacio unutra, s treskom je zatvorio vrata za njim.

— Ako vas Strobrižde čujem da samo još jednom pisnete, doći ću tamo da vam začepim usta, ali, to će onda biti jednom za svagda — progundao je, i bacio svežanj sa ključevima na pisaći sto.

Red Traverzi se u prolazu zaustavio ispred ćelije Doka Holideja, i radoznalo ga odmerio nekoliko trenutaka pre nego što je rekao. — Je li ti udobno u toj sobici probisvete?

Holidej mu je uzvratio jednim neodređenim pogledom, ali nije odgovorio ništa. Da je umeo da čita iz pogleda, što je za iskusnog šerifa trebalo da bude isto što i znanje azbuke, šerif Red bi shvatio da taj pogled nije nimalo prijateljski. Umesto toga, Traverzi se samo zacerekao i okrenuo se da pođe do ulaznih vrata. Sa dovratka je pogledao na ulicu,

pre nego što je rekao. — Ti ćeš ostati ovde s njim, Leme. Ja ću sam obići grad.

Napolju na ulici, odjek čekića remetio je mirnu noćnu tišinu. Traverzi je skinuo šešir sa glave i začesljao kosu obema rukama pre nego što je pošao, hodajući s izrazom i stavom čoveka koji je toga dana preko glave preturio jedan vrlo težak dan. Pa ipak, uprkos njegovom očiglednom zamoru, zatekao je sebe da opet razmišlja o Adamsonovoj kćeri, i onom nepoznatom tipu koji se u odsudnom momentu umešao i udario ga po glavi, od čega je još uvek nosio posekotinu i oteklinu na potiljku.

Traverzi je išao niz ulicu sve dok nije došao do čistine između ulaza u štalu i bočnog zida saluna. Tu je zastao da osmotri trojicu koji su podizali vešala. Dok su razili, sva trojica su ga ćutke pogledali, a onda su nastavili svoj posao, kao da ga nisu ni videli. Traverzi je prolazeći pored njih klimnuo glavom u znak ohrabrenja da nastave posao, a onda je ušao u salon. Prošavši pored šanka, šerif je izašao pozadi u dvorište i popevši se stepenicama pošao verandom koja je vodila pored zida zgrade, sve dok nije došao do sobe koju je za poslednja tri meseca koristila Džojls Adamson. Otvorio je vrata verande, ušao unutra, i zapalio svetiljku. Uzelo mu je samo nekoliko minuta da utvrdi da u sobi nedostaju nekoliko haljina i njena putna torba.

Prošavši je njen toaletni sto s ogledalom i ispreturao bočice šminke i milisa, a nekoliko puta je sa

značajnim izrazom lica otvarao i pomirisao bočice. Mirisi i šminke podsećali su ga na nju, i on se prisetio okruglastih oblina njenih grudi i čvrstine njenog tela. Taj osećaj odjednom je postao tako jak i stvaran, kao da je Džojls Adamson tu pored njega. Nijednog momenta nije sumnjao da će je uskoro imati. Ali, šta do đavola da učini sa njenim ocem? Ako se Adamson odupre i započne borbu oko krda, onda bi prema njemu morale da budu preduzete drastične mere. Očekivao je da bi se tako nešto teško moglo uklopiti u njegove namere prema devojci i da bi to komplikovalo mogućnosti da joj se približi, ali, u životu Reda Traverzija vrlo malo postupaka nisu bili komplikovani.

Bio je uveren da će i ovaj posao završiti s uspehom. Izašavši iz sobe, zaključao je vrata i stavio ključ u džepčić svoje košulje. Istim putem kojim je došao, vratio se u dvorište saluna, ali baš kad se okrenuo iz pravca glavne ulice začuo je pucanj.

V

Pre nego što je Benu Adamsonu dao znak da požuri suprotnim trotoarom, Den Čeri je sačekao sve dok Red Traverzi nije zamakao u sporednu uličicu koja je vodila pored saluna. Idući ispred ostalih, Čeri se tiho šunjaio kroz noć, koristeći tamu i senke ulice sve dok se nije našao na suprotnoj strani zatvora. Tu se zaustavio i pre nego što se odlučio kakav će plan primeniti u napadu na zatvor, duugo je osmatrao zatvorsku zgradu, i ono što se u njoj i oko nje zbiva.

— Edi je lukav nevaljalac, Adamson. Njega nije lako prevariti. A sem toga, spreman je i da se bori ako mu neko stane na žulj. Nije mu prvi put da cilja na čoveka, i zato smatram da ovaj sudar neće biti bezazlen. Možda će biti i prolivene krvi.

Adamson je klimnuo glavom, potvrđujući da je razumeo Čerijevu poruku. — Ali, oni nameravaju da obese nedužnog čoveka zar ne? Na taj način, oni se pojavljuju kao ubice.

— Mislim da ste u pravu što se toga tiče. Prvo što moramo da učinimo to je da ga nekako izvučemo napolje. Vidite li onaj prozor?

Adamson je klimnuo glavom i ozbiljno pogledao, a za to vreme je mahinalno izvadio revolver iz futrole.

— Pridite tamo i stanite ispod njega — rekao je Čeri. — Ja ću se privući do druge strane zgrade. Kada opalim metak, budite spremni da pritrčite Editju i napadnete ga, ako izađe napolje. Ako bi se desilo da izađe na zadnja vrata, onda ćete morati da se s njim borite onako kako se sami snađete. Nemojte o njemu da razmišljate kao o šerifu, ili će to biti poslednja misao koja će se roditi u vašoj glavi. — Čeri je prešao rukom preko znojem orošnog lica. I ako je noć bila sveža, njemu je od unutrašnjeg uzbuđenja bilo toplo. Ali, oči su mu bile hladne, i u njima je svetlucao neki brutalan sjaj koji je iznenadio Adamsona. Sada je sedi rančer jasno shvatio da Čeri nije nikakva cvečka, da je u životu preturio mnogo toga preko glave, i da ga ni najmanje ni-

je briga što će u toku sledećih minuta možda ispaliti smrtonosni metak, makar taj čovek bio šerifov pomoćnik Lem.

— Možda bih mogao da ga neutrališem, a da ne upotrebim oružje — rekao je Adamson. — To bi mi se više dopadalo.

— Dajte mu samo jedan trenutak prednosti, i ostaćete da ležite na zemlji sa metkom u telu — rekao je Čeri energično, i pošao brzim korakom, koristeći što je više mogao polusenku krovova i drveća. Kada je nešto više uz ulicu prešao na drugu stranu, Adamson je stopu po stopu klizeći kroz senke, i sam prešao na drugu stranu ulice koja je vodila pored zatvorske zgrade. Srce mu je lupalo kao da će iskočiti, a sitne graškice znoja blistale su na njegovom licu izbrazdanom borama. Ruke su mu podrhtavale. Tihim šapatom koji je više bio bezglasno micanje usnama, grdio je sebe kao običnu budalu, i sve vreme je pokušavao da koliko koliko kontroliše svoje nerve i svoje pokrete. Ali, kao da su ga odnekuda iz mraka motrile neke optužujuće oči. Obrisao je znoj sa čela i jako zagrizao donju usnu.

Vreme se lagano vuklo, prolazilo je kao da prolazi čitava večnost, a onda je odjednom Ben Adamson začuo udaljene glasove, i njegova nervoza i nestrpljenje su se pojačali. Kada je hitac iz Čerijevog revolvra prolomio noćnu tišinu, on je poskočio kao da ga je nešto ubolo u leđa; no, istovremeno je osetio da ga obuzima osećaj olakšanja. Dugo teško čekanje bilo je prošlo. Istog trenutka, vrata zatvora su se otvorila, i

Adamson je čuo trupkanje čizama na drvenom totoaru.

A onda ga je trgao neki glas za koji je pretpostavio da mora biti Čerijev. — Ovamo zameniče, brzo!

Adamson je očekivao da će Edi potrčati u pravcu odakle se glas čuo, ali, nikakav dalji šum nije poremetio noćni mir. Prošao je skoro ceo minut.

Onda je Adamson čuo bat udaljenih koraka dole niže u gradu, i to ga je nateralo da sebi u bradu prošapuće psovku. Uskoro će cela armija Traverzijevih pomagača biti na licu mesta i ustremiće se na njih. Holidej će ostati zatvorenik, nije mu bilo spasa.

Ben Adamson je oprezno izašao iza ugla zgrade koja se nalazila neposredno pored zgrade zatvora, držeći spreman revolver u ruci. Ugleđao je Edija koji je stojeći na zamačenim vratima zatvora, bio spreman da ga dočeka.

— Ti si to stara huljo...

Edi je izašao iz okvira vrata i okrenuo se prema Adamsonu. Njegove reči prekinuo je prasak revólvera, malo dalje, više uz trotoar. Istovremeno, Edijev revolver je planuo, i Adamson je osetio topli dodir kuršuma na ramenu. A onda se Edi zateturio. Udario je leđima o zid, odbilo se od njega, i okrenuo se da vidi ko je ta osoba koja ga je ustrelila s leđa. Kada je ugledao Dena Čerija kako trči prema njemu, Edi se s naporom ispružio, pokušao da dignere revolver i uperi ga u pravcu napadača, ali se drugi kuršum zario u njegova prsa, i odbacio ga unazad, na dovratnik otvorenih vrata. Pokušao je da se dohvati za ivicu vrata,

ali je promašio i ne našavši oslonac, srušio se u odaju licem okrenut prema podu.

Den Čeri je zgrabio prestrašenog Bena Adamsona i ubacio ga unutra. — Izvucite Doka Holideja napolje iz ćelije, i brzo bežite prema sporednoj ulici — rekao je Čeri, a sam je ostao da stoji na vratima i osmatra ulicu. Buka koraka koja je ukazivala da neko trčeći dolazi, postala je glaslija. Adamson je zgrabio svežanj ključeva i otvorio Holidejevu ćeliju, a onda je otrčao prema zadnjim vratima. Za to vreme, Čeri je ispalio nekoliko hitaca jedan za drugim i bat koraka se utišao.

Dok Holidej je žurnim korakom izašao iz ćelije i prešao preko odaje do pisaćeg stola na kome se nalazio njegov revolver. Uzeo je opasač sa revolverom i pripišao ga oko pojasa. Završivši s opasivanjem, zastao je i pogledao Čerija, ali mu je Čeri, bacivši prema njemu jedan pogled, doviknuo. — Bežite sto mu gromova! Nemamo celu noć na raspolaganju.

Holidej je nastavio da ga posmatra kao da nije čuo reči koje mu je Čeri uputio. A onda je iz ćelije povikao Bo Strobriđ. — Holideje sto mu gromova, ne ostavljajte nas ovde. Dajte mi ključeve. Otvorite ovu smrdljivu rupu od ćelija!

Holidej je skrenuo pogled do snažnog kauboja. Već više od jednog časa pre tog događaja, razgovarao je sa Boom Strobriđom, dok je Bid, koji je izgledao kao da je naleteo u direktan sudar sa teretnim kolima, čutao kao zaliven. Holideju se Bo Strobriđ dopadao. Strobriđ

je kratko rečeno bio ono što je granica načinila od mnogih ljudi, kau-boj uvek spreman za tuču i boj, uvek na ivici nevolje i neprilike, čovek koji se probijao kako je najbolje znao i umeo, osoba koja se svojih duševnih patnji i nevolja oslobađala pesničanjem po salunima, a ponekad i u obračunima revolverima. Bo Strobriđž je bio od onih ljudi koji nikada neće biti račun-džije zbog toga što nikada nisu bili ljudi od velike ambicije. Holidej je uzeo ključeve od Bena Adamsona i bacio ih kroz rešetke Strobriđžu u ruke.

Za to vreme, Dan Čeri je već be-žao niz glavnu ulicu, proklinjući u sebi činjenicu da su ga braća Strobridž prepoznala. Sada mu je bilo jasno da je, zahvaljujući Holideju i Adamsonu, ovaj grad zauvek zatvo-ren za njega. Zamakao je u senku ulice praćen kuršumima iz Traverzijeovog revolvera koji su zviždali oko njega.

Za to vreme u zatvoru, Ben Adamson je bio duboko zabrinut. Uprkos pretnji da može nevin izgubiti glavu, Dok Holidej se izgleda još uvek dvoumio da li da pobjegne iz zatvora i uz to je još na neki na-čin bio uznemiren zbog smrti šeri-fovog zamenika. Nije mu bilo prvi put da dođe u sukob sa zakonom, ali to obično nisu bili prestupi koji su za sobom nosili teže posledice. Ubistvo šerifovog zamenika bilo je nešto drugo. Ako bi se desilo da ga optuže za taj zločin, vrata svih gra-dova na Zapadu bila bi zatvorena za njega, i pored njegovog prijatelj-stva i drugovanja sa Vajatom Er-

pom. Na drugoj strani, morao je opet voditi računa i o tome da sa ljudima kao što su Traverzi i sudija Egert nema šale i da će, ako ostane u ćeliji, sasvim sigurno biti.

— Hajdete Holideje — požurivao ga stari rančer. Što je učinjeno učinjeno je. U pitanju je bila vaša glava.

Ta istina dosta je doprinela da se Holidejev osećaj krivice ublaži. Dok je sedeo zatvoren u ćeliji i slušao kucanje čekića na platformi za ve-šala, u jednom momentu počeo je da sumnja da li će se odgovorni lju-di u gradu povinovati odluci šerifa i sudije, što bi značilo da je njegova sudbina zapečaćena. Negde u dubini podsvesti, računao je još uvek na neko buđenje gradske savesti, ali sve manje se uzdao u to. Nije to bilo i neće biti prvi put da je nepravda trijumfovala nad pravdom, ali, nekako je očekivao da će se do jutra stvari izmeniti, da će možda i sam sudija smirenije razmotriti svo-ju odluku koja je, čak i za svakog neukog čoveka, bila neosnovana. No, sada su se sve stvari izmenile ko-renito.

Sada je bio ubijen šerifov zame-nik, a iza toga znalo se kakva kazna može da sledi ne samo za izvršioca, već i za saučesnika. Odluka je pala tog trenutika.

— Podite vi — rekao je. — Ja ću odmah za vama.

— Ne, nikako bez vas Holideje. Možda još uvek ne znate sve što bi trebalo da znate o ovoj bandi. Oni su ubice i ceo grad drže pod kontro-lom. Niko ne sme da pisne, niti još manje da im se suprotstavi. Traver-

zi je ubica, baš onako kao što je bio i njegov zamjenik.

Na trotoaru niže u ulici, ponovo se začuo odje koraka i preklinjući Adamsonov pogled konačno je prisilio Doka da pride zadnjim vratima zatvora. Za to vreme, Bo Strobriđ je uspeo da otvori vrata ćelije i već je žurno izlazio otuda, zajedno sa svojim bratom. Na vratima je odjednom zastao, i obratio se Holideju.

— Ovaj starac je u pravu, Holideje. Za vas bi najbolje bilo da se što pre izgubite, i da zamislite da ste pobjegli iz pakla. Nemojte ništa da žalite što je Edi ubijen. To bi se desilo pre ili posle, i sigurno je da ga niko neće žaliti, možete mi verovati na reč.

Bo i Bid Strobriđ su izašli u tamnu noć. Dok Holidej je i sam pošao za njima, zatvorio pri izlasku zadnja vrata i skočio na zemlju. Pošao je za Benom Adamsonom dublje u dvorište, kada je neki šum, kao da neko lupa po podu u zgradi, jasno dopro do njihovih ušiju.

Požurite za ime božje — požurivao ga je Adamson, preklinjujući. — Zar želite da ujutru budete obešeni?

Dok Holidej mu nije odgovorio ništa. Zadnja vrata zatvora u tom momentu su se otvorila, i mlaz svetlosti je obasjao dvorište. Red Traverzi se pojavio na vratima i potrčao u pravcu gde je nejasno nazirao da se neko kreće. Holidej je potrčao i zamakao u senku sporedne ulice. Jedva da su bili odmakli neki pedesetak metara ili nešto više, kada se iz centra grada začula vika, i

trenutak kasnije, pred njima se go-loglav pojavio Den Čeri.

— Požurite dalje Adamson — doviknuo im je Čeri. — Čekajte me u mom stanu.

Čeri je dohvatio Bena Adamsona za rame i odgurnuo ga dalje niz ulicu, a sam se vratio nazad da na kraju sporedne ulice pruži otpor i zadrži eventualne gonioce. Kada je nastavio trk za Benom Adamsonom, Dok Holidej je čuo nekoliko uzastopnih pucnjeva ispaljenih iz revolvera elegantnog kookara. Holidej, uvek spreman da pomogne čoveku koji se bori protiv brojnih i jačih neprijatelja, zastao je u trenutku u nedoumici da li da pođe za Adamsonom ili da se pridruži Čeriju, na kraju sporedne ulice, ali ga je Adamson dohvatio za rukav, i Holidej je, podvrgavajući se njegovom zahtevu, pošao za njim do Čerijeve kućice, gde ih je čekala Džoj. Džoj je na brzu ruku upoznala Holideja, i dok ga je radoznalo posmatrala, Čeri se vratio i ušao unutra.

— Do đavola, izgubio sam šešir, a nisam imao vremena da se vraćam po njega — promrmljao je. — To će im otkriti da sam ja umešan u ovu stvar.

Dok je sebi u bradu mrmljao porde i kletve zbog svoje zle sreće, Čeri je stajao i stavljao nove metke u magacin svog revolvera. Onda se odjednom ispravio i dodao. — Bilo bi najbolje za nas da se što pre izgubimo odavde. Postoji samo jedno mesto kuda možemo otići, a da tamo budemo relativno bezbedni. Dok se ne dočepamo konja i pobeegnemo iz grada, čekajte me napolju.

Dok Holidej je čutke slušao, na-

lazeći da nema šta da prigovori njegovom razmišljanju, a Džojls je izašla napolje sledeći Čerijeve naredbe, praćena svojim ocem. Posle nekoliko sekundi, za njima je izašao i Dok, i osmotrivši ulicu, počeo da se mršti. Ovo je bio jedan od trenutaka koji su opravdavali njegovu potrebu za usamljeničkim životom. Cile ove gužve za njega ne bi bilo, da u jednom trenutku nije u njemu preovladalo društveno biće i nateralo ga da Adamsonu pruži pomoć, iz čega se kao laniac, jedna za drugom nizala posledica za posledicom, iz čega je najzad proizašao i taj trenutak u kome su se nalazili. Ali, svaki čovek, pa i on, imao je svojih protivurečnosti, pa je time morao da opravda i svoje postupke koji mu nisu uvek donosili mir i spokoj.

Zanet u razmišljanje, jedva da je čuo lomljenje dasaka u kući i nekoliko trenutaka kasnije, na vratima se pojavio Čeri gurajući u košulju neku malu kožnu vrećicu. Čeri je bacio kratak pogled prema njemu i rekao.

— Okej, bežimo odavde. Čim bude našao moj šešir, Traverzi će tome dodati još nekoliko drugih činjenica, a onda će se dosetiti i poći u potragu za mnom. Ne bih nikako voleo da me u tom raspoloženju nađe. Sto mu muka, ovakva noć mi nimalo nije bila potrebna.

Čeri je poveo grupu putem koji je vodio prema glavnoj ulici. Pošto je prethodno proverio da u blizini nema nikoga, i da se gomila okupila pred zatvorskom zgradom, nastavio je put praćen ostalima kroz senke nastrešnice, sve do kraja grada. Trebalo im je jedva tri minuta

da stignu do jedne druge poprečne ulice koju je Čeri prešao skoro trčeci. Tako su stigli do jedne male kuće uvučene nešto dublje u lepo uređeno cvećem zasaden dvorište. Čeri se uputio pravo prema vratima, i dohvativši kvaku, probao da ih otvori. Pokazalo se da su vrata nezaključana. Otvorivši ih, Čeri je ušao unutra, i tamo zatekao jednu visoku tamnokosu mršavu ženu koja se na šum koraka pokrenula, držeći u ruci jednu čašu. Ugledavši ga, njene tamne oči su blesnule.

— Šta želiš Čeri? — zapitala je oštro.

Den Čeri joj je pokazao revolver koji je držao u ruci. — Budi mirna Marija, i niko ti neće zadavati nepotrebne glavobolje. — Okrenuo se, i rukom dao znak ostalima da uđu unutra. Zatim je zatvorio vrata za njima i navukao zavesu na prozore, a zatim je prišao lampi i pritulio plamićak. Sve vreme dok je on to čutke radio, Marija je zurila u nepoznate ljude.

— Šta želite? Ko ste vi? Ovo je moj dom, i ja ne dozvoljavam da neko ulazi u ovo doba noći. Izlazite!

Čeri joj je prišao i vrhovima prstiju gurnuo je na njenu stolicu. — Ovo je Marija — rekao je. Traverzi polaže neko pravo na nju, a koliko mi je poznato, ona je time dosada bila zadovoljna, pa prema tome, ne treba joj verovati.

— Ti si jedan vašljivi lažov, Čeri! — viknula je Marija i pokušala da ustane, ali je Čeri pokretom ruke opet vratio na njenu stolicu, a onda joj je prineo revolver na nekoliko santimetara od lica.

— Marija, saslušaj me šta ću ti

reči, pre nego što počneš da vičeš, što za tebe ne bi bilo dobro. Edi je mrtav. Ja sam ga ubio, i za kratko vreme, Traverzi će saznati da sam to učinio ja. Posle toga će prevrnuti ceo grad da bi me našao. Samo što me neće naći, bar neće noćas. Ovaj čovek je Ben Adamson. Traverzi namerava da ukrade njegovu stoku. Džoj, njegovu kćerku, već poznaješ.

Marija je pogledala Džoj Adamson kao da želi da je zgromi pogledom. — Da, znam je dobro po njenom finom ponašanju i pretenzijama. A znam i tebe Čeri. Za to se oboje gubite odavde pre nego što dignem toliku buku da se ceo grad sjati ovamo.

— Nećeš dići nikakvu buku — rekao je Čeri, a glas mu je dobio pomalo preteći ton. U tom momentu, neočekivano za sve, Marija se odjednom nagnula nazad, dohvatila čašicu sa pićem i prosula ga Čeriju u lice. Čeri se samo osmehnuo, i obrisao lice maramicom.

— Marija, ovaj čovek je Dok Holidej. Da li je optužba protiv njega tačna, to sada nije važno, ali, on je zatvoren pod optužbom da je izvršio ubistvo, i osuđen je na smrt vešanjem.

Marijin pogled prešao je na Holideja koji je u tome momentu rekao. — Ne vidim razlog zašto bismo ostajali ovde, Čeri.

Čeri je samo odmahnuo rukom. — Nemojte da brinete za Mariju. Urađiće ono što joj kažem, ili će snositi posledice.

— Neće biti nikakvih posledica. Čeri — rekao je Holidej mršteći se. — Ne sviđaju mi se nikakve repre-

salije prema onima koji nisu umešani direktno.

Na te njegove reči, Čeri se neprimetno trgao i ispravio. Ljutitim pogledom kao da je ošinio Holideja. — Slušajte Holideje, nemojte mi sada otežavati situaciju. Pre svega, ako baš hoćete, ja sam zapao u veliku nepriliku zahvaljujući vama, i došao sam na ideju kako da se izvučemo iz te neprilike. Da me Adamson nije zamolio da mu pomognem da vas izvuče iz zatvora, i da se posle toga nije desilo da ubijem Edija, on bi sada bio mrtav. Umešao sam se dakle iz najboljih namera, i za to budite mirni i pustite me da radim kako najbolje znam.

Dok Holidej je pogledao Bena Adamsona koji je stisnutih usana i brižnog izraza lica gledao negde u ugao sobe. Adamson je klimanjem glave potvrdio da se slaže sa Čerijevim rečima i dodao. — Ne vidim nijedan drugi način kako da se izvučemo, Holideje. Nisam mogao mirno da stojim i da im dopustim da te sutra ujutro obese. Žao mi je ono što se desilo sa šerifovim zamenikom, jer nam to nepotrebno komplikuje položaj, ali, Edi nam nije dao nikakve mogućnosti da biraćemo. Prvobitno smo nameravali samo da ga onesvestimo, ništa više.

— Za njega nije nikakva šteta — umešao se Čeri. Marija je iznenada nasrnula na njega, ali, Čeri je uhvatio za ruke i odgurnuo je nazad.

— Red će te ubiti zbog ovoga! — povikala je Marija. — Bez obzira kuda budeš pobegao, on će te naći. Lem je bio njegov najbliži prijatelj.

— Naravno da jeste. Lem je video računa da dobri i poštenu ljudi ne prosviraju Redu metak kroz telo — rekao je Den Čeri podrugljivo. — A sada zaveži. Treba mi vremena da razmislim.

Holidej je prišao bliže Mariji i naslonio se na zid. Den Čeri se malo namrštitio, a onda se okrenuo od Holideja i odveo Džojse do drugog kraja odaje. Pošto je izvesno vreme zamišljeno posmatrao, rekao je.

— Učinio sam ono što si od mene tražila, i sada te držim za reč, Džojse. Iz ovoga ćemo se nekako izvući, bar se nadam. A posle toga, ja perem ruke od ove dvojice. Ti i ja odlazimo sami svojim putem. Jesmo li se dogovorili?

Džojse nije mogla da prikrije svoju uznemirenost i borbu protivrečnih osećanja. Pogledala je mahinalno svog oca koji se samo namrštitio, ali nije rekao ništa. Zatim je njen pogled prešao do Doka Holideja, čoveka koji je bio uzrok cele ove nevolje. Nešto ranije, bila je došla do zaključka da on liči na čoveka sposobnog i spremnog da na zadovoljavajući način završi svoj lični posao. Bilo je u njemu nečeg čudnog, nepoznatog i nedokučivog. Razlikovao se od drugih ljudi koje je poznavala, i nije mogla da razume osećanja koja je pobuđivao u njoj. Bila je zbunjena. On je na neki način bio isto tako lep i prijatnog izgleda kao Den Čeri, bio je isto tako lepo građen, širokih ramena, uzanog struka i dugih vitkih nogu. Ali, u njemu je bilo više snage, duhovne snage i samopouzdanja koje se ogledalo u nešto oštrim ortama lica, tamnim izvijenim skoro sastavljenim obrvama

i svetlucanju energičnih sivoplavih očiju. Otuda je verovatno i izvirala ona nepoznata snaga koja je plnila, a koju ona nije poznavala.

— A šta će biti sa tatom?

— Šta će biti s njim? Pa, ti si ga pre godinu dana ostavila a on je došao u ovaj grad jašući na leđima neprimike. Pošteno rečeno, neka ide do vraga. Pomogao sam mu koliko sam mogao, i koliko sam obećao da ću mu pomoći. Sada hoću da mislim o tebi i meni, i još nešto više od toga, hoću da mislim kako da se nas dvoje živi i zdravi izvučemo iz ovog grada.

Ben Adamson je tmurno pogledao Čerija. — Niko ne traži od tebe da učiniš više od onoga što si obećao i što si već učinio — rekao je on. — Zahvalan sam ti za pomoć, i ne nameravam da stojim na putu odlukama moje kćeri. Ali, ne pokušavaj da me sada gaziš. Nikada nisam nijednom čoveku dozvolio da to učini.

Čeri je sa potcenjivanjem odmahnuo rukom na reči starog rančera, i prišao vratima. Prislonio je uho na drvena vrata i pažljivo oslušnuo. Uprkos njegovom nepromenjenom stavu mirnoće, Dok Holidej je primetio da se na njegovo lice navukla senka duboke brige. Zatim je pustolov pogledao Adamsonovu kćer, prisećajući se šta mu je Adamson rekao o njoj... o toj mladoj ženi koja je još kao dete izgubila majku, i koja nije dobila odzovavajuće pravilno vaspitanje u godinama kada je sazrevala, zahvaljujući tome što je njen otac, koji je bio suviše pritisnut radom na ranču i pos-

lovima, bio previše zauzet da joj posveti dovoljno vremena.

Gledajući je, zaključio je da je Džoj's neodoljivo privlačna.

Čeri se udaljio od vrata i počeo zamišljeno da šeta s jednog na drugi kraj odaje. Holidej je odlučio, bar za momenat, da prihvati sve što bi Čeri eventualno predložio. Za to je postojalo dosta praktičnih razloga, a na prvom mestu evidentna činjenica da je Čeri dobro poznao grad, i da je mogao da primeni neke trikove koji bi im omogućili da situaciju reše u svoju korist. Ali, kada se bude izvukao iz ove gužve, Dok Holidej je nameravao da odluke o svojoj sudbini donosi potpuno sam.

Odjednom, napolju na ulici začula se neka buka, i Holidej i Čeri su se instinktivno okrenuli prema vratima. Čeri je priskočio do stone svetiljke i ugasio plamičak. Zatim je prišao prozoru, razgrnuo zavesu, i pogledao napolje. Holidej je samo spustio ruku na dršku revolvera i pri mutnoj svetlosti polumraka Marija ga je pogledala radoznalo.

Čeri je nešto promrmljao i vrativši zavesu nazad na prozor, izvukao revolver. — Tamo na vrhu ove ulice vidim neku grupu ljudi — rekao je tiho. — Ostanite svi mirni na svojim mestima. Ovo je poslednje mesto kuda će se Traverzi uputiti, ali, s njim čovek nikada ne može biti sasvim siguran. Može mu ipak sinuti da smo ovde.

Kada je Čeri pogledao prema njoj, Marija je oborila pogled. Ponovo uznemiren sve jasnijom i glasnijom galamom koja je spolja dopirala, Čeri je ponovo prišao prozoru. Kada je zadigao zavesu da bi pogledao

kroz prozor, Marija je skočila na noge i zavitala čašu koju je još uvek držala u ruci. Čaša je pogodila prozorsko okno, i uz zveket, staklo se razbilo.

Čeri se okrenuo na petama lica izobličienog od ljutine i uperio revolver u nju.

Marija je prkosno zabacila glavu i povikala. — Rede! Oni su ovde Rede!

Čeri je priskočio dva koraka prema njoj, ali, Dok Holidej se isprečio ispred njega i odgurnuo ga ramenom. — Pustite je na miru, Čeri. Nije nas pozvala u goste, i nije obavezna da se ponaša kako mi želimo. Ne duguje nam ništa.

Čeri se obrecnuo na njega. — Do đavola Holideje, zar mislite da mi igramo žmurke s ovim ljudima napolju. Traverzi je ubica. Neće imati milosti prema nama, ako nas se dočepa. Tek tada ćete videti ko je on.

— Znam ja ko je on mister, ali, bez obzira na to, borićemo se kao što dolikuje muškarcima. A to znači, da ćemo žene ostaviti na miru.

— Vrag vas odneo! — rekao je Čeri i pokušao da pokretom ruke ukloni Holideja u stranu, ali je pustolov ostao čvrst na svom mestu, suviše masivan da bi ga Čeri lako mogao pomeriti. Pištolj u Holidejevoj ruoi, a još više ljutiti prkosan pogled, naterali su Čerija da pomisli na neki oštriji potez. Ali, pre nego što je neko od njih dvojice mogao da preduzme, nešto što bi možda dovelo do sukoba među njima, odjeknuo je Traverzijev glas.

— Lezi na pod Marija!

Hici su zapraštali, i tanad su počela da pljušte po zidovima zgrade. Ben Adamson je dograbio Džoj's i

prisilio je da legne na pod. Marija je međutim, potrčala prema vratima, ali je Čeri skočio za njom i težinom tela grunuo u nju. Posle kratke borbe, uspeo je da je savlada, i mada je mlada žena i dalje besno zamahivala noktima prema njemu, Čeri je konačno uspeo da je pritisne na pod i da joj lice okrene prema prašnjavim daskama.

Kiša tanadi sručila se na vrata i fasadne zidove, i od sile udara tanadi, vrata su se uzdrimala. Holidej je sve to mirno pratio i rekao. — Ovo nije u redu Čeri. Moramo što pre da se izvučemo oдавде. Na vama i meni je da se prvi probijemo i da štitimo bekstvo ostalih. Adamsons — obratio se tiho starom rančeru — možete li da izađete na kraj sa ženama?

— Naravno da mogu. Ali, sto mu gromova, Holideje, i ja sam u istom sosu kao i vi, do same guše.

— Ništa drugo ne treba da radite, nego da pripazite na žene — rekao je, i počeo da puzi po podu, do mesta gde je Čeri čvrsto držao Mariju koja se još uvek napinjala da se otme. Holidej je dodirnuo kockara vrhom prstiju po ramenu, i kada se Čeri okrenuo prema njemu, zapitao je. — Šta se nalazi iza kuće?

— Otvorena prerija.

— Onda ćemo pustiti najpre Adamsona da on pobegne. Vi zauzmite poziciju kod jednog prozora, a ja ću kod drugog. Odatle ćemo ih štititi.

— Nosite se vi do đavola! — prasnuo je Čeri.

Holidej je uperio pištolj na Čerija. — Mister, pružićemo Adamsonu i njegovoj kćeri najbolju šansu koju našim snagama budemo mogli da

izborimo. Ti i ja možemo za izvesno vreme zaustaviti gonioce.

Čeri je presekao Holideja pogledom. — Slušajte, ne želim više da imam bilo kakve veze sa vama. Na prvom mestu, mislim da je bila vrlo glupa ideja kojoj sam ja na žalost naseo, da vas spasavamo iz Traverzijeovog zatvora. Ni na kraj pameti mi ne pada da se i dalje uvaljujem sa vama. Vi radite šta vam je volja, a mene ostavite na miru, sam ću se snaći.

— Niste me dobro razumeli, mister. Ono što sada želim to je da drugim ljudima omogućimo šansu da se spasu. Pustite tu ženu koju držite.

Marija je ledenim pogledom odmerila Holideja, očigledno ne verujući da on želi da joj pomogne. Ali, Holidejev miran pogled ostao je i dalje pouzdan i odmeren, i ona nije mogla da natera sebe da ga mrzi i prezire. Jednim iznenadnim pokretom, zarila je laktove u Čerijev stomak, i kada je ovaj bolno jeknuo, ona se zadovoljno nasmejala.

Čeri je zgrabio za ramena i ponovo snažno pritisnuo na pod, a ona je kratko bolno jauknula. Holidejeva šaka, međutim, čvrsto se stisnula oko Čerijevog ručnog zgloba, i malo pomalo, stisak kojim je kockar pritiskao Mariju, lagano je ponovo popustio.

— Ako budete nastavili tako da postupate Čeri, možete sebi natovariti na vrat mnogo neprilika — rekao je Holidej. Govorio je lagano odmerenim tonom, ali odlučno, nadajući se da će joj ton i te reči biti Čeriju dovoljna opomena, i da će znati gde i kako treba da se zaustavi.

U međuvremenu, pucanje je prestalo. U tišini noći, kao prasak biča, odjeknuo je glas Reda Traverzija. — Marija jesi li čitava?

Marija se s naporom iskočela ispod Čerija i digla glavu. — Dođite ovamo Rede. — Povicala je iz glasa. — Oni su se uplašili. Vrlo lako ćete ih pohvatati.

— Zaveži već jednom! Izdrao se Čeri na nju, i svom snagom je pritisnuo glavu na drveni pod.

Dok Holidej joj više nije mogao pomoći. On je bio ustao i prišao vratima i otvorio ih. Provirivši napolje, ugledao je grupicu ljudi zgrčeni u zaklonu levo i desno na uličici. Najbliži od njih, nalazio se od nekih tridesetak metara daleko. Kao što mu je Čeri bio rekao, dalje od dvorišta koje se nalazilo pored kuće, pružala se otvorena prerija.

Odmah zatim, čitava kiša tanadi ponovo se sručila na fasadu kuće, i Holidej se pogurio i uvukavši glavu u ramena, ustuknuo nazad. Okrenuvši se onima iza sebe, rekao je. — Adamson, ugascite lampu. Posle toga dođite ovamo iza mene. Kad počnem da pucam, uzmite vašu kćer, izađite s njom na zadnja vrata i bežite koliko vas noge nose. Nemojte se zaustaviti ni zbog čega i ni zbog koga. Jeste li spremni?

Adamson je ćutke potvrdno klimnuo glavom.

Dok Holidej je iskočio kroz vrata na verandu, odabrao cilj na koji će gađati i pripucao. Najbliži od petorice napadača odmah je ustuknuo. Holidej je nastavio da puca, sve dok nije čuo da je Adamson iza njega prošao ispred fasade kuće zajedno sa Džojks koja se držala odmah iza njegovih leđa. Njihovi koraci uda-

ljili su se iza kuće, i dalje kroz dvorište na zadnji izlaz dvorišta. Na travnoj preriji, bat njihovih koraka više se nije čuo. Onda je Dok ušao nazad u kuću, i delimično pritvorio vrata. Čeri je stajao naslonjen na unutrašnju stranu zida, držeći rukom Mariju sasvim blizu sebe.

Holidej im je dobacio. — Okej, sad ste vas dvoje na redu.

Ali, Čeri je odmahnuo glavom. — Taj trik je uspeo jedanput Holideje, ali, drugi put neće. Zato predlažem da vaše zamisli vi sprovedete za sebe, a ja ću pak moje sprovesti za sebe. Ja poznajem ovaj grad i naći ću skrovište u njemu. Zapadno odavde, daleko nekih desetak milja, ima jedan kanjon. Iza tog kanjona nalazi se mesto nazvano Igl Rok. Taj naziv dobilo je po tome što se na njemu nalazi stena koja liči na orlovu glavu. U celoj toj oblasti ima puno pećina. Odaberite jednu koja vam se čini najpogodnijom, sakrijte se tamo i čekajte mene.

— Ne mogu da vas ostavim samog bez ikakve pomoći. Ovo nije samo vaša borba — rekao je Holidej.

Čeri se sa gorčinom nasmejavao. — Holideje, budite sigurni da će mi biti lakše i prijatnije da se oslonim samo na sebe, nego da budem vezan za vas. Vi imate svoju šansu, iskoristite je, jer se može desiti da vam se sledeća ne ukaže. Ja imam Mariju u rukama, prema tome, Traverzi će morati da otvori četvore oči i moraće da nađe neki zajednički jezik sa mnom.

Holidej je izvesno vreme razmišljao o nastalom položaju, dok su

napolju nastavili da prašte hici, a kuršumi da se zarivaju u vrata i prozore kuće. Znao je da vreme odmiče brzo i da uskoro možda više neće biti mogućnosti da se izvuku. Do tog trenutka, nadao se, Adamson bi trebalo da je sa svojom kćerkom već stigao daleko u preriju. — Mislim da ste prilična budala, Čeri, ali, niste mi pružili drugu mogućnost, i zato ću poslušati — rekao je Dok.

— Onda bežite, vrag vas odneo!

Holidej je malo sačekao da se pucajava smiri, a onda je puzeći ponovo izašao kroz vrata na verandu. Držao je revolver spreman, ali nije pucao. Kroz duboku senku koju mu je pružao krov zgrade, nastavio je da puzi dalje pored zida prema zadnjem dvorištu. Ali, baš kada je iza ugla zaokretao prema zadnjem delu zgrade, ispred njega se odjednom ukazala neka silueta čoveka. Pri svetlosti mesečine, ugledao je blistanje revolverске cevi. Skočio je na noge kao panter, i svom snagom zadao udarac levom pesnicom u rame čoveka koji se šunjaо. Kada se napadač zaneo, Holidej je priskočio i zamahnuо desnom pesnicom, pogodio napadača pesnicom tačno u vrh brade. Čovek je samo kratko jeknuо i skljkao se u prašinu. Holidej je preskočio preko njega, okrenuo se da pogleda prema ulici, i videvši da niko nije zapazio događaj ispred kuće, nastavio je da se u tišini povlači. Kada je stigao do ograde dvorišta, ponovo se zaustavio i pogledao za sobom. Negde na glavnoj uličici, mogao je da vidi napadače koji su raspoređeni u streljački stroj polako i oprezno prilazili kući spremni za borbu.

Onda je video dve siluete kako su prošle pored ograde zgrade i trčeći zamakle u mrak. Njegovo oko dalje ih nije moglo pratiti, ali je zato začuo Čerijev povik.

— Traverzi, ja dolazim i proći ću između vas. Ako pokušaš da me zaustaviš, Marija će dobiti svoje.

Holidej je opsovao tiho sebi u bradu, i preskočio preko ograde. Iznenadio se kada je ugledao Adamsona i Džojse koji su ga čekali. Ljut zbog toga što ga nisu poslušali, Holidej je prasnuо kroz stisnute zube. — Rekao sam vam da bežite, i da se ne zaustavljate.

— Sada ćemo pobeći, Holideje. Zajedno.

Rančer još nije bio završio rečenicu, a pred kućom na ulici zapraštala je revolverска paljba. Iz Marijinih usta oteo se bolan jauk. U tom trenutku, Holidej je kroz sumrak video kako je Čeri pustio njeno telo na zemlju, i nagnuo u trk. Kockar se uputio pravo kroz sporednu uličicu prema obruču ljudi koji su na njega sipali kišu kuršuma iz revolvera. On se grčevito uhvatio jednom rukom za rame, i posrnuо, ali je nastavio trku. Kada je stigao do kraja sporedne uličice i nestao sasvim sa vidika begunaca, Holidej je gurnuo Adamsona rukom, davši mu time znak da bezobzirce beži.

— Trčite pravo prema gradskoj štali i dočepajte se vaših konja. Ja ću vas štititi ako se neko uputi ovamo.

Videvši kako je maločas Marija posrnula i pala, verovatno pogođena nekim metkom namenjenom Čeriju, Ben Adamson mu ovaj put ni je protivurečio. Sa Džojse koja je trčala pored njega, njih dvojice su za-

makli u sporednu uličicu koja se pružala sve do gradske štale. Kada je Holidej stigao za njima, oni su već bili osedlali dva konja. Adamson je stajao sa naperenim revolverom ispred uplašenog štalskog momka za vreme, dok je Holidej sedlao svog Miga. Kada je završio sa sedlanjem i zauzdavanjem, svi troje su pojahali konje i u divljem trku izjurili iz grada, istom onom sporednom uličicom kojom su i došli.

VI

Nesavladivi bes ključao je u Redu Traverziju, i otrov ubilačke ljuštine palacao je u njemu kao zubi zmije svečarke koja ga je svakog sekunda ujedala za srce. Pri svetlosti svetiljke donete iz Marijine kuće, on je zagledao u ženu koju je držao na svojim snažnim rukama. Njene oči su bile sklopljene, a lice blede skoro već sivo. Ali, u njoj je još uvek bilo nekih slabih otkucaja života, i Red Traverzi se nadao da, možda, ipak neće umreti.

— Donesite viski, brzo!

Reg Vidon je potrčao do kuće i vratio se otuda sa bocom upola punom viskija, koju je odmah predao Traverziju. Traverzi je nasuo malo viskija između Marijinih usana, a onda se pažljivo zagledao u nju očekujući da li će iz nje pod dejstvom alkohola zaiskriti neki znak života. Ali, viski je pocureo nazad kroz njene rumene usne, i sam rumen od krvi, i njena glava se mlitavo opustila na njegovoj podlaktici. Traverzi je spustio na zemlju i jednu za drugom izrekao nekoliko psovki.

Dosta dugo vremena, Red Traverzi je stajao napomično na svom mestu, ukočeno zagledan u telo koje je ležalo ispred njega, prisećajući se divljeg, neobuzdanog temperamenta što je bio razlog što ga je Marija interesovala, i koji je do tada pobuđivao u njemu nešto što se moglo nazvati ljubavlju. Dok je tako stajao u sećanje su mu došli neki nežni trenuci koje su proveli zajedno. Uzdahnuo je lagano i duboko, i digavši glavu, pogledao ostalu četvoricu koji su pogruženi čuteći stajali pored njega.

— Unesite je u kuću. Položite je lepo na ležaj, i ostavite je da tako leži. Ja ću se lično pobrinuti za nju kasnije, kada budem imao vremena. U ovom trenutku, za mene je mnogo važnije da nađem krivca za njenu smrt. Hoću da vas četvorica što brže dignete na noge ceo ovaj prokleti grad. Hoću da svi izađu na ulice. Hoću Čerija, jeste li me čuli. Hoću da sve živo u ovom gradu pođe u potragu za tim kučkinim sinom, i onim drugim nitkovom Holidejom.

Osećajući da bi i najmanje odlaganje ili ustezanje dovelo Traverziju u stanje neobuzdanog besa, Reg Vidon je dao mig ostaloj trojici i oni su se sagli i podigli Mariju sa zemlje. Poneli su je između sebe u kuću, i tamo je spustili na njen krevet. Vrativši se nazad, zastali su na vratima, i Reg Vidon je mahinalno proverio da li mu je revolver pun. Ne čekajući da im Traverzi ponovi svoju želju, dao je glavom znak ostalima da što hitnije izvrše njegovo naređenje. Tek što su stigli do glavne ulice iz sporedne uličice do nji-

hovih ušiju dopro je topot kopita konja u trku.

Primitivši da će neko od onih koje je želeo da ščepa pobeći, Traverzi je doviknuo glasom koji je ličio na režanje gladnog vuka. — Brzo na konje. Gonićemo ih. Hoću da posle ove noći nijedan od njih ne ostane živ. Rekavši to, potrčao je razdiran bolom zbog Marijine smrti. Vidon je odvezao Traverzijevog konja, a odmah zatim Traverzi je visoko digao šešir Dena Čerija, da bi ga pokazao ljudima koji su se već okupljali.

— Daću sto dolara onome ko ustareli hulju na čijoj glavi je ovaj šešir stajao. Vidone, ti ćeš ostati ovde. Prikupi što više ljudi, zapravo onoliko koliko ti treba, i postaraj se da stoka ne pobjegne iz grada.

Traverzi je zatim prišao svom konju i vinuo se u sedlo. Pogledavši hladno ljude koji su došli da mu pomognu u njegovoj osveti, mamuznuo je konja petama, i ne osvrćući se više, naterao ga u trk.

*

Dok je u tišini nepomično sedeo u sedlu i osluškivao šum vode koja se u koritu potoka slivala preko kamenja, jedna muva spustila se na nadlanicu Holidejeve ruke. Sve je bilo mirno i nepomično, i oko njih su se kao sive kosti kostura pružale sasušene grane ogolelog drveta. Mig je stajao nepomičan. okrenut prema istoku, gde su se pojavljivali prvi predznaci ružičastožute svetlosti prve zore. Posle dugog i napornog jahanja iz grada, Ben

Adamson je izgledao umoran i neraspoložen.

Posle nekoliko minuta razmišljanja, Holidej je progovorio. — Čeri nam je predložio da odemo na neko mesto koje se zove Igl Rok, ali, ona devojka Marija čula je kada je pomenuo to ime. Mislim da bi zbog toga po svaku cenu trebalo bežati od mesta na koje nas je uputio Čeri.

— Devojka je pogođena zalutalim metkom to smo čuli — primetio je Adamson.

— Da, ali možda nije mrtva, pa čak ni teško ranjena. Čeri je pobe-gao, i ostavio je iza sebe. Ako je ostala živa, i ako je sposobna da govori, ona će svakako uputiti Traverziju na naš trag. — Holidej je uputio pogled prema Džojks, prisativši se njenog odnosa sa Denom Čerijem. — Sve zavisi od vas. Bez obzira šta je dosada radio i kako je ovo sada izveo, Čeri nam je omogućio da se izvučemo iz grada. a sem toga, mene lično je spasio od vešala.

Ben Adamson se pažljivo zagledao u lice svoje kćeri, a potom duboko uzdahnuo. — Nisam verovao da ću upasti u ovakvu nevolju. Stvarno je ovo paklena gužva. zar ne? Istina je da smo se izvukli ali, moja stoka je još uvek ostala u gradu. Bez nje, ja sam isto što i mrtav, mogao bih komotno i da budem mrtav. Do vraga, ni na kraj pameti mi ne pada da je ostavim tamo.

Džojks je netremice izdržala Holidejev uporan pogled. Što se više bližio dan, postajalo je sve toplije, i sunce je izašavši iza horizonta probilo zracima kroz granje i obasjalo njihova bleđa, umorna lica. Džojks je uzdrhtala više od njegovog

upornog pogleda nego od jutarnje svežine, i dodirnula svoju neurednu kosu, pitajući se u jednom trenutku, više instinktivno nego svesno, kako izgleda. Ta pomisao je ljutnula. Govorila je sebi da joj Holidej ne znači ništa, i da nije nimalo važno kakav će utisak na njega ostaviti. No, nešto joj ipak nije dalo da bude sasvim mirna. Takav kakav se do sada pokazao, pustolov je bio neobičan čovek. Sve vreme od izlaska iz grada kao i ranije, bio je metodičan u svemu, što je činilo očigledno uveren da sve što bude odlučio i uradio mora biti ono pravo i jedino što se moglo učiniti. Nije bilo mogućnosti za diskusiju, ali i da je bilo, takvu diskusiju najverovatnije on ne bi dozvolio, i zato su ona i njen otac išli slepo za njim bez pogovora.

— Kada je pomogao tati u napadu na zatvor, mister Holideje, dala sam mu reč koju ne mogu da pogazim — rekla je. — Rekla sam mu da ću ga sačekati i da ću poći za njim, i to obećanje želim da održim.

Holidej je klimnuo glavom u znak da prihvata njene razloge, ali je njegov hladan pogled naterao senku rumenila na devojčino lice. No, ona je prkosno izdržala taj pogled, i uprkos neizvesnosti koju je u dubini duše osećala i nesigurnosti u ispravnost svog postupka, ona se malo isprсила. Nije joj se dopadalo što pred njom stoji čovek koji o svemu ima svoj sud koji se možda, u ovoj stvari nije sasvim poklapao sa njenim.

Ne svidajući pogled sa nje, Holidej je rekao. — Predlažem da sačekamo ovde, da napojimo konje i da

se malo odmorimo. Koliko procenjujem, dosta smo odmakli od grada, i stekli smo veliku prednost ispred svakoga ko bi pošao za nama. Čeri će nas slediti i pošto zna pravac kojim smo pošli, moći će lako da prati naš trag.

Rekavši to, Holidej je još jednom preleteo pogledom svojih zamišljenih očiju preko Džojss, i okrenuvši glavu, pljesnuo vođicama konja po vratu. Mig se uputio krivudajući između drveća opuštenih grana niz šumu do ivice potoka, gde je konjanik sjahao iz sedla. Pre nego što su Džojss i njen otac stigli da rasedlaju svoje konje, Holidej je već bio privezao svog konja u hladu jednog drveta, i dao se na skupljanje suvih grančica za vatru. Nije prošlo ni desetak minuta, mala topla vatra bez dima veselo je pucketala. Kada je voda u crnom lončetu za kafu proključala, on je u nju dodao nekoliko kašika sitno istucane kafe.

Nešto kasnije, Džojss i njen otac su sedeli pored vatre i srkutali toplu mirišljivu kafu. Posle kratkog ćutanja, Ben Adamson je prekinuc tišinu.

— Šta se u stvari desilo s onom devojkom, Holideje? Šta mislite?

Dok je neodlučno odmahnuo glavom. — Ne bih znao da kažem. Bilo je suviše mračno da bih mogao da vidim.

— Bili ste bliži nego mi — istrajavao je na svom pitanju Adamson. — Mi smo samo videli da je Čeri držao ispred sebe kao štit. Posle toga, čuli smo samo žestoku paljbu.

Holidej je srknuo kafu, ali, njegov pogled je i dalje ostao prikovan za crvenkaste plamičke vatre. — Ni-

šta više nisam video ni ja. Teško je reći ko je prvi počeo poslednju rundu pucnjave. Mogao je to biti Traverzi, ali, isto tako mogao je biti i Čeri. Kada su u pitanju najtajnije misli ljudi, veoma je teško dati pravi odgovor, i zato se ne usuđujem da kažem koji je od njih dvojica počeo prvi.

Adamson je pročistio grlo i nagnuo se napred kao da svojim rečima želi da da veći značaj. — Ako je Čeri bio taj koji je počeo, onda je to isto što je ubistvo. Onoj jadnoj devojci nije dao nikakvu šansu, bilo je jasno da mora poginuti.

Džojks ga je pogledala nabranih obrva. — Ne razumem šta hoćeš da kažeš, tata?

Adamson je slegnuo ramenima. — Ne nameravam ništa da kažem devojko. Samo se pitam šta se u stvari desilo.

Džojks se žustro okrenula Holideju. — Vi izgleda obojica mislite da je Den odgovoran za njenu smrt, je li tako? To je strašno teška optužba, i mislim da ne biste smeli da je iskažete bez ozbiljnih razloga. To je u najmanju ruku nepravilno.

Holidej je pogledao dignute obrve. — Nikada ne donosim prebrze zaključke, mis Adamson. Hteo sam samo da kažem da postoje razne mogućnosti i da je bilo suviše mračno da bih mogao ma šta određeno da vidim — rekao je mirno. — No, u svakom slučaju, mislim da nije imao pravo da je upotrebi tako kao što je učinio.

— A kakav je drugi izbor imao? — Zapitala je vatreno. — Zar je trebalo da ostane tamo gde je, i da bude ubijen?

Holidejev pogled postao je nešto

tvrdi, i u njegovim sivoplavim očima kao da se stvorila ledena skrama. Po njegovom mišljenju, muškost i hrabrost nisu se smeli nikada zaklanjati iza drugoga, pa čak i ako je to bila osoba koja je u izvesnoj meri ako ne krivac za nastalu situaciju, ono bar naklonjena onoj drugoj strani koja je tu situaciju stvorila. On je shvatao da strah od smrti i opasnost u kojoj se čovek nalazi, a iz toga opet nagon za samoodržanjem, teraju čoveka da ponekad učini korake nedovoljno časne i neopravdane, ali, nije mogao da im se prikloni ili da za takve postupke u sebi nađe opravdanje. Zato je njegov pogled postao tvrdi jer, mada je Čeriju dugovao mnogo, nije se slagao s njim kada je bio u pitanju njegov postupak sa Marijom. No, shvatao je i Džojksino gledište, ona je na Mariju gledala drukčije, a Čeri je bio čovek za koga je bila vezana. Za trenutak je shvatio koliko je Adamsonu bilo teško da sa Džojks živi na ranču posle smrti njene majke. Devojka je bila svojeglava i neprikosnovena u svom načinu mišljenja i svojoj odluci.

— Ne — rekao je Holidej posle minuta ćutanja i razmišljanja. — Nisam očekivao od njega da ostane tamo gde je, da digne ruke i da se preda sudbini. Naravno da nisam želeo da bude ubijen. Ali, koliko ga znam, nisam se nadao da će Mariju baciti u vatru kao žrtveno jagnje. Kad ga sledeći put budem video, to ću mu i sam lično reći.

— Reći ćete mu, je li? — rekla je Džojks nešto povišenim tonom. Možda ćete do tada zaboraviti šta je učinio za vas?

Dok je odrečno odmahnuo glavom.

— Ne, to neću zaboraviti. Vi verovatno niste imali prilike da upoznate ljude koji se znaju odužiti za učinjeno dobro, što me čudi kad pogledam vašeg časnog oca. Ali, pogledajmo u lice jednoj činjenici. On u stvari i nije pošao da me spase zbog toga što je želeo da učini uslugu meni... on je pošao zbog toga što je imao u vidu jedan ugovor, pogodbu iz koje je trebalo da izvuče neku korist. Ako baš hoćete, Čeri je za neku dlaku suviše veliki računčija da bi mi se mogao dopasti.

Rekavši to, Holidej je ustao, nabacio nogom malo prašine i zemlje na vatrište i prišavši svom konju vratio lonče od kafe u bisage. Ostao je zatim da stoji naslonjen na drvo, očiju uperenih preko potoka, osmatrajući predeo koji se pružao pred njima.

I Adamson, koji je prečutao sve vreme razgovora, ustao je od vatre i oprao svoje lonče od kafe u potoku, koji je lagano žuborio. Vrativši se nazad, zatekao je Džojse koja je neraspoloženo gledala svoje negovane ruke. — Nemoj se raspravljati sa Holidejem — rekao je. — On je u sve ovo uleteo samo za moju ljubav. Ne bih nikako želeo da se desi da ga nečim povrediš.

Džojse je prkosno pogledala svog oca, i u tom trenutku izgledalo je da je spremna da nastavi sa raspravljanjem, ako ne sa Holidejem, ono sa nekim drugim, ko bi se tu našao. Onda se očigledno predomislila, i ustala na noge. Stojeći tako, zagledala se u daljinu lica rumenog, a obrva smrknutih od ljutine. Ben Adamson je nerasploženno zavrteo glavom, pokušavajući da se priseti njene majke, u godinama kada je bi-

la kao Džojse, mlade žene temperamentne, pomalo tvrdoglave, svojeglave i pokatkad nehajne i nepristupačne bilo kakvim razumnim argumentima. Na kraju, ipak, kako su godine prolazile, i u njoj se taložilo iskustvo, ona je postajala sve razumnija i tolerantnija. Možda, rekao je sebi, možda će se isto desiti i sa Džojse.

Prišao je laganim korakom svome konju i potapšao ga po gubici, a zatim je seo na jedno oboreno deblo i izvukao revolver iz futrole. Nagnuo se napred naslonjen laktom na koleno, i najpre u jednoj, a zatim u u drugoj ruci odmerio težinu revolvra. Jutarnja tišina prijala je njegovim i napetim čulima, i posle nekog vremena, Adamson je osetio da mu je duša oslobođena svih ružnih misli i svih briga. Dolazak sunca i mirnog jutra odjednom je u njega ulio spokoj i veru u budućnost.

Negde oko podne, Den Čeri se pojavio nešto niže niz potoka i na neki pedesetak metara niže poterao je svog ždrepcu preko vode na njihovu stranu. Kada ga je ugledala, Džojse je poskočila obuzeta oduševljenjem. Ali, kada je pošla da ga presretne, ugledala je krv na košulji i opuštenu ruku niz telo.

— Dene! — povikala je.

Čeri je digao glavu. Na njegovom licu ogledao se umor od jahanja cele noći, i pola sledećeg dana, od jahanja koje je bilo naporno samo po sebi, a da ne govorim za čoveka mučenog bolom od rane. Njegov mutan pogled zadržao se na njoj, i na

tankim stisnutim usnama zaigrao mu je jedva primetan smešak.

Čeri se zaustavio u logoru pred samim vatrištem, i zagledao se prema mestu gde su u senci pamukovog drveta stajali Adamson i Holidej. Njegovo lice nije odavalo nikakvih unutrašnjih osećanja. Džojš je prišla do njegovog konja i u tom momentu on je sjahao iz sedla, i naslonio se na konja koji je stajao mirno. Kada je sekund kasnije čvrsto stajao na tlu, Džojš je uzela vođicu iz njegovih ruku i odvela konja. Čeri je stajao i dalje, malo raširenih nogu, kao da je time hteo da izgleda samouvereniji i samopouzdaniji, i bacivši pogled prema Holideju rekao je ljutito.

— Ovo nije Igl Rok, Holideje. Pitam se jeste li možda hteli da mi pomognete?

Holidej je odmahnuo glavom. — Ne, nismo to hteli. Znali smo da ćete naći naš trag, sem toga, znali smo da će Marija ako je živa reći ono što je čula, i da će Traverzi doći da nas potraži na ugovorenom mestu.

Čeri se osmehnuo podrugljivo. — Ja sam se već pobrinuo za Traverziju, nemate potrebe da se brinete za njega. — Promumlao je nezadovoljno. — Tačno je da je pošao za mnom čim je sunce izgrejalo, ali, ja sam ga zaveo u brdima. Kao što je izgubio moj trag, tako sam ja izgubio vaš, i samo sam ga pukim slučajem ponovo našao i došao ovamo.

— Pa dobro, u svakom slučaju, to sada nije više važno — umešao se Ben Adamson, — vi ste tu i mi smo tu. Ono što me sada brine, to je kako da moju kćer smestim na sigurno mesto gde će biti bezbedna od Traverzija i raznih drugih nitkova.

Sledeća briga će mi biti kako da se opet dočepam svoje stoke.

Na Čerijevom licu ukazao se ciničan osmeh. — Pa Adamson, već sam vam pre početka ovog poduhvata rekao da se oprostite od vaše stoke. Što se tiče Džojš, ona je od sada pod mojom zaštitom, i ja sam odgovoran za nju. Kada Traverzi bude našao moj trag, ja ću biti daleko odavde, a i ona zajedno sa mnom. — Rekavši to, Čeri je prišao do Džojš i stavio joj je ruku na rame, kao da time potvrđuje neko svoje pravo. No, Džojš je ustuknula i kritički ga pogledala.

— Je li Marija mrtva? — zapitala je otvoreno.

Čeri se za trenutak namrgodio, a onda je slegnuo ramenima. — Ne znam — odgovorio je kratko.

— Ako jeste, Dene, je li to tvom krivicom?

Preko Čerijevog lica preletela je senka negodovanja, i on je nezadovoljno stisnuo usta. Skrenuo je pogled do Holideja i Adamsona koji su stajali i ćutali. — Jesu li ti oni rekli da sam ja kriv.

Džojš je neodlučno liznula usne. Ne želeći da bilo ko govori u njegovo ime, Holidej se odvojio od drveta pored koga je stajao, i uputio se do vatre. Prođarao je žar komadom suve grane i pogledao Čerija. — Ko je opalio prvi metak, vi ili Traverzi?

Čeri je dosta dugo stajao pred njim i ćutao, namrgođenog lica. Zatim je nabusito promrmljao. — Pa Traverzi naravno, nosio vas vrag! Ja sam nameravao da sa Marijom prođem između njih. Ni na kraj pameti nije mi bilo da će Traverzi rizikovati da bude pogođena. Ali, on je ipak rizikovao.

Holidej je klimnuo glavom i zagledao se u polu ugašenu vatru. Posmatrajući Čerija sumnjičavim pogledom, Ben Adamson je promrmljao nešto što je naličilo na psovku, zbog čega ga je Džojš oštro oštinula pogledom. Adamson nije obratio pažnju na njen pogled, i lagano je prišao do Holideja.

— Šta sada, Holideje?

Holidej je samo odmahnuo glavom, i pogledao prema visokim padinama koje su senčile korito potoka. — Ipak ćemo morati da nekako iščupamo vaše krdo iz grada, Adamson. Ne možemo dozvoliti da ostane tamo.

Adamsonove oči su zasjale zadovoljno. — Još uvek ostajete u igri? Zar biste pristali da se vratite u grad sa mnom?

— Nije moj običaj da stvari ostavljam nezavršene.

— Vi ste obojica potpuno ludi — rekao je Čeri uzbuđeno. — Traverzi će nas goniti do vrata pakla, i ako nas ovde nađe, doći će do pravog pokolja. Marija je bila njegova devojka. On će nas kriviti za njenu smrt bez obzira što je u krajnjoj liniji poginula od metka njegovih ljudi.

Džojš je kratko kriknula, i dah joj je zastao. — Ali, ti si nam maločas rekao da ne znaš da li je mrtva ili ne. Zar si me lagao?

Čeri joj je uputio jedan besan pogled. — Pa, bila je pogođena u prsa, sto mu gromova! Još nisam video ženu koja je bila ranjena šestometkom na to mesto, a da je ostala živa. Takvu ranu teško može podneti i snažan muškarac. Prema tome, ona je sigurno mrtva, i niko ovde ne laže, a najmanje ja. — Koraknuo je korak nazad, i rukom začesljao svo-

ju grguravu kosu. — To opet znači da su Traverzi i njegova banda nevaljalaca u punom sastavu nama na tragu. U toku noći, uspeo sam da im zavaram trag, ali, u zoru, oni su sigurno našli kuda sam otišao, i doći će ovamo. Po mom računu, imamo prednost od oko jedan čas, i za to se brzo odlučite šta da činimo. Idete li sa nama ili ne?

Džojš je s interesovanjem pogledala svog oca. — Tata? — opomenu-la ga je molećivo.

Adamson je izvesno vreme ćuteći izdržavao njen pogled, a onda je odmahnuo glavom. — Moram ponovo doći do mog krda, Džojš. Ako izgubim tu stoku, ja nemam više od čega da živim, i biću puki siromah. Sve što sam u životu učinio, uložio sam u to krdo. Ono je moj život.

Džojš mu je prišla i stavila ruku na njegovu kosmatu podlakticu. — Tata, to nije tačno. I ako izgubiš krdo još uvek imaš mene. Pođi sa nama. Den će znati kuda možemo otići. Na kraju, ti nisi toliko star da ne bi mogao početi iz početka.

Adamson se namrštiio i koraknuo korak nazad. Njena ruka mlitavo je kliznula sa njegove podlaktice. — Ne mogu devojko — rekao je. — U pitanju je moj ranč i ceo jedan radni vek koji sam u njega uložio. Možda taj ranč i nije neko imanje od velike vrednosti i značaja, ali, to je moj ranč. Na vratnicama sam utisnuo moj žig i na toj zemlji sahranjena je tvoja majka. Ne mogu to ostaviti i ne mogu dopustiti da te lopovske hulje otmu sve što sam ikada stvorio. Ako sada budem opustio i otišao odavde praznih ruku, prezreću sebe, i nikada više neću biti u stanju da budem srećan i

zadovoljan sobom. Jednostavno, neću moći da živim od srama.

Džojls je zamišljeno zagrizla usne i posle nekoliko trenutaka rekla. — A zašto ne bismo mogli otići u neki obližnji grad i tamo naći nekog poštenog šerifa? Mogli bismo ga nagovoriti da o toj stvari sprovede istragu. — Dok je to govorila, oči su joj zadovoljno zasjale. — Zašto ne bismo to učinili, tata?

— Zato što bi to bio čist gubitak vremena — rekao je odjednom Den Čeri. — Ako bismo čak i uspeli da nekoga ubedimo da dođe i sprovede istragu, taj bi se odmah našao suočen sa celim gradom kukavica i lažova. Traverzi bi umco da natera sve one kojima bi se taj obratio da lažu za njegov račun, i onda ne bi mu bilo ni malo teško da tog poštenog čoveka uveri da nije učinio ništa protivzakonito, tim pre što je sušta istina da je jedan zatvorenik osuđen na smrt pobeo iz zatvora, zahvaljujući našoj pomoći kojom prilikom su ubijeni jedna devojka, a uz nju i njegov zamenik. Možete li zamisliti kako bi izgledala priča koju bi Traverzi ispričao onima koji bi vodili istragu, i kakav bi mogao biti zaključak posle tako utvrđenih činjenica, i priče koju bi smislio Traverzi?

— Čeri je u pravu — rekao je Dok Holidej klimnuvši glavom. — Sve što želimo da učinimo moramo učiniti sami. — Okrenuo se Čeriju, i glas mu je opet bio miran i pribran kada je počeo da ga ispituje. — Znae li gde Traverzi drži svoj novac? Ne bih mogao da zamislim da lopovski stečen novac drži u banci. Čeri je odmahnuo odrečno glavom. — Ne, nikako. Traverzi nema

nikakvo poverenje u banke i bankare. Ali, koliko se sećam, čini mi se da u zadnjem delu zatvorske zgrade ima jedna velika čelična kasa. Pretpostavljam da novac i plen od pljačke drži u njoj.

Holidej ga je slušao, i lagano zaklimao glavom u znak da se slaže sa Čerijevim mišljenjem. — To bi onda mogao biti odgovor — promrmljao je.

— Kakav odgovor? — zapitao je Adamson mršteći se.

— Odgovor na njegovu pljačku — rekao je Holidej i pogledao ga.

— Mislite da mi opljačkamo njega? — ponovio je Adamson.

— Zašto da ne? Bilo bi u najmanju ruku nemoguće da pri ovakvim uslovima isteramo krdo iz grada, i da ga oteramo kuda želimo. Zbog toga, nema smisla tako nešto ni pokušavati. Ali, možemo učiniti nešto drugo. Uzećemo novac u odgovarajućoj protivrednost.

Ben Adamson se zamislio, i posle nekoliko trenutaka na njegovom licu ukazao se osmeh. — Sto mu gromova, pa vi ste u pravu. Ako je tačno ono što smo čuli, Traverzi je već mesecima mučki cedio iz građana sve ono što je mogao da izvuče. Mora biti da u toj kasi ima dosta novca. Mi ćemo upasti u grad, ući u zatvor, uzeti ono što želimo i oćmagliti glavom bez obzira. On čak ne mora ni da zna da smo se vratili.

Gledajući pažljivo Denu Čeriju, Džojls je primetila da su se pri pomisli na takvu mogućnost oči Dena Čerija zamaglile, i da je pomalo iznenađen onim što čuje, netremice pogledao najpre Holideja pa onda starog, a onda opet Holideja. Kada se ispravio, Den je duboko uzdahnio, ali Džojls je odjednom primeti-

la da je nešto kao plima oduševljenja obuzelo celo njegovo biće.

Tada je Dok Holidej uputio Čeriju pitanje. — Šta je sa vama Čeri? Priznajem da bi nam vaše poznavanje grada moglo biti od velike koristi.

Čeri ga je pogledao mrgodno i procedio kroz zube. — Mora biti da se vi šalite, Holideje. Svakako znate da se ni za šta na svetu više ne bih vratio u taj grad.

— Čak ni zbog ove devojke? — zapitao ga je Holidej izazovno.

Džojls je ljutito pogledala Holideja. — To nije pošteno od vas, mister Holideje.

— Nije pošteno? — ponovio je Holidej. — Ja mislim da jeste. Pravi čovek želeo bi da po svaku cenu pomogne ocu žene koju voli. A vaš otac je sada u nevolji, i treba mu i te kako mnogo pomoći. Prema tome, ono što sam rekao, može da znači samo jedno: ili vas ovaj Čeri ne volli, ili nije pravi čovek.

Džojls se uzvrpoljila. — Vi ne biste smeli...

— Mislim da bi trebalo malo više da mislite na svog oca, Džojls. On je proveo skoro ceo život nastojeći da vas odgoji i nije njegova greška što niste bili zadovoljni onim što ste imali. To leži u vama. Ko zna, možda nećete biti zadovoljni ni onim što ćete dobiti posle ovoga — rekao je aludirajući na Čerija.

Džojls je porumenela, i s izrazom osećanja krivice u očima pogledala svog oca. Adamson nije rekao ništa. Ali, Den Čeri koji je dotle uzdržano čuao koraknuo je prema Holideju s izrazom napetosti na licu.

— Slušajte malo, Holideje, čini mi se da sve ovo nema nikakve veze sa

vama, i da vas se ništa ne tiče. Do sto đavola, mister, ja ću...

— Ne obraćajte mi se ni sa kakvih sto đavola, Čeri — presekao ga je Holidej. — Ja prema vama imam jednu obavezu, to je tačno, ali, to vam ne daje nikakvo pravo da od mene očekujete neiskrenost i druge nečasne ustupke. Ono što sam dosada o vama saznao, nije na mene ostavilo utisak koji bi mogao da zadivi. Način na koji ste do sada živeli nije manje častan niti manje pošten nego mnogi drugi, ali, postoje izvesne granice preko kojih se ne može preći. Ono što sada hoćete ne sviđa mi se. Način kako biste dalje hteli da postupite kao da mi izaziva gađenje. Ako ste već hteli da s ovom devojkom počnete nov život, navodno časno, onda budite u tome dosledni, učinite još jednu časnu stvar, a posle idite kuda hoćete.

Holidejev neočekivani izliv osećanja zbunio je ostale. Čeri je stajao na svom mestu bez reči, kao neko ko je dobio šamar, a onda se okrenuo prema Holideju i njegova ruka se hitro spustila ka revolveru na bedru. Ali, pre nego što je njegov „kolt” izleteo iz futrole, Dok Holidej je već držao u ruci naperen revolver, a izraz njegovih očiju jasno je govorio da ako povuče obarač Čeri može očekivati samo smrt.

Čerijeva šaka ostala je stisnuta na dršci revolvera. Holidej ga je iz blizine posmatrao netremice. Tek kada je Čerijeva ruka pokorno pustila dršku revolvera, on je lagano, ne skidajući pogleda sa svog suparnika, vratio svoj „kolt” u futrolu.

— Mislim da bi bilo najbolje da s ovim završimo — rekao je Holidej. — A sada, penjite se na vašeg konja

mister, i idite odavde. Savetovao bih vam da se ne zaustavljate pre nego što dobro ne odmaknete.

Čeri se nekoliko trenutaka dvoumio, a onda se okrenuo i prišao svom konju. Džojls je učinila jedan kolebljiv korak za njim, ali je njen otac stavio ruku na njeno rame i rekao.

— Kćeri, potrebna si mi. Ovo je poslednji put da ti to kažem. Ne ostavljaj me.

Suze su ovlažile Džojlsine oči.

Čeri je zastao pored svog konja i kritički pogledao, očekujući šta će devojka da učini, ali, kada je ona ostala pored svog oca ne pokazujući nameru da pođe za njim, on je rekao. — To je ludost. Obojica će izgubiti glavu. Traverzi drži u rukama ceo grad i građani će biti primorani da ih pobiju.

Holidej je međutim odgovorio ravnodušno. — I sami znamo na šta možemo da računamo, Čeri. Samo ti pođi i ostavi nas da sami odlučujemo šta ćemo raditi.

Džojls je još uvek kolebljivo gledala čas jednog čas drugog, ali je očeva ruka čvrsto držala za mišicu. Džojls je stavila svoju ruku preko očeve, dajući time znak da se priklanja njegovoj želji i rekla. — Želim Deni.

Čeri je slegnuo ramenima i okrenuo se, ne pokazujući da je previše ožalošćen njenim postupkom. Ali, kada je pružio ruku i uhvatio se za jabuku sedla, na njegovom licu ukazao se izraz bola koji ga je ponovo počeo mučiti. On je progutao nešto, i promrmljao nekoliko psovki na račun onih koji su mu naneli ranu, i ponovo je pošao da

stavi nogu u uzengiju. Međutim, Džojls se naglo odvojila od svog oca i prišla mu.

— Dopusti mi da ti pre odlaska previjem ranu, Deni.

Čeri je klimnuo glavom. — Ne bi bilo loše — rekao je tiho. Spustio je vodice konja i vratio se do mesta gde je stajao Dok Holidej. — Pretpostavljam da ćete još neko vreme morati da podnosite moje prisustvo, Holideje.

— Zašto da ne, to mi čak i ne smeta. — Uzvratilo mu je Holidej. — U svakom slučaju, ne pridajem vašem prisustvu veliki značaj. — Zatim se udaljio i zastao. — I nas dvojica dosta dobro poznajemo taj grad. Ako se vratimo tamo sutra uveče, i ako budemo jahali umerenim tempom, naši konji se neće previše umoriti i biće sposobni da nas u kritičnim trenucima iznesu iz nevolje. Pod zaštitom mraka, pretpostavljam da nam neće biti teško da se uvučemo u grad i zatvor. Zna li nešto o otvaranju kasa, Adamson?

Ben Adamson je odrečno odmahnuo glavom. — Baš ništa. U životu sam video jednu ili dve kase, i to je sve. Nikada nisam imao prilike da je otvorim, a još manje da je otvorim nasilno. Sto mu gromova, u životu nikada nisam imao dovoljno novca da napunim kutiju za cigare, a kamoli celu jednu kasu.

— To nije teško — umešao se Čeri zbog čega se Holidej okrenuo ka njemu.

— Zar je zaista tako, Čeri?

— Jeste. Imao sam jednog prijatelja koji je bio nekoliko kase. Treba samo staviti nekoliko štopova dinamita na onu stranu gde su šarke

od vrata. Posle toga, treba zapaliti fitilj, i vrata će sama odleteti kao list papira.

— A gde ćemo naći dinamit? — zapitao je Holidej.

Čeri se osmehnuo. — U trgovini gde se dinamit prodaje, gde bi na drugom mestu?

Dok ga je žmireći pogledao, i od tog pogleda, Čeri se još više osmehnuo. Odmakao se jedan korak od Džojks koja je do tada bila završila previjanje njegove ruke. — Nešto sam se razmislio, možda ću i ja poći sa vama. Već sam bio dole na jugu, i tamo mi se ne sviđa mnogo. Zbog toga mislim da bi bilo bolje da prođem kroz Autkast Kaunti i da uhvatim put koji vodi prema severu. Uzgred, mogao bih da vama dvema budalama malo pomognem. Posle toga, možda će Džojks ponovo razmisliti o onom obećanju koje mi je dala.

Na te reči, Džojks mu se osmehnula toplo. — Naravno da ću razmisliti, ~~Dene~~ Svakako da će sve biti ~~drakčije~~ alko pomogneš tati.

— Onda znači da smo se pogodili — rekao je Čeri i pošao prema svom konju. — Moja je nevolja u tome što sve u životu moram skupo da platim. No, prišavši konju, ovaj put se lako vinuo u sedlo. Da li zbog toga što više nije osećao bol u ruci, ili mu je nada koju mu je dala devojka koju je želeo, dala krila. Njegove kosmate obrve zaklanjale su tamne oči kojima je obuhvatio preriju pred njima, preko koje je trebalo preći da bi se stiglo do grada. — Što pre krenemo odavde, to bolje — rekao je tiho, i poterao svog konja kroz šu-

mu, a Džojks je bez razmišljanja poterala svog konja.

Ben Adamson je pogledao Holideja i zapitao. — Šta kažete vi na ovo?

Holidej je slegnuo ramenima. — Još uvek ne znam. Videćemo. U svakom slučaju, pomoć bi nam dobrodošla.

— Ja mislim da mu ne bi trebalo mnogo verovati — rekao je Adamson, uviljavajući vratom. — Suvviše mnogo mi je vrdalomio i menjao mišljenje. U mojoj prirodi nije da volim računđije.

Holidej je klimnuo glavom, dajući Adamsonu na znanje da se slaže s njim. Pitao se koliko novca može biti u Traverzijevoj kasi. Možda je i Čeri mislio na to kada je rekao da će im pomoći. Možda je taj novac i bio razlog njegove odluke.

Ali, to je tek trebalo videti.

VII

Dok Holidej je već dosta dugo vremena pokušavao da prozre izraz na licu devojke Džojks, ali je sve dublja senka sumraka skrivala od njegovog pogleda. Ipak, imao je neki neodređeni utisak, da ono što joj je Čeri govorilo nije na nju ostavilo bogzna kakav utisak. Primala je njegove reči bez oduševljenja, skoro ravnodušno.

Dok se pitao da li ceo dan jahanja bio dovoljan da razmisli o svemu što se tih dana, a možda i duže vremena oko nje događalo. Nije mogao da prihvati pomisao da je Džojks toliko ograničena i glupa, da pod Čerijem šarmantnim izgledom ne sagleda svu prazninu njegove duše

i njegove ličnosti. Za Holideja, bilo je jasno da je Čeri samo jedan običan intilegentan nevaljalac, ali se postavljalo pitanje da li je i Džojš prozrela te njegove duhovne vrednosti.

U toku dana, bili su prešli preko, prostrane valovite paščane pustinje prošarane gde krečnjačkim stenama i šumama kaktusa, od kojih se sastojala takozvana severna pustinja, i sada su se nalazili na prilazima predela prošaranog borovim rastinjem. Posle podnevne pustinjske vrućine, vazduh je bio svež i prohladan, a tišina koja je vladala oko njih, prijala je posle brojnih časova nezgoda i napetosti. Spokoj oko njih očigledno je prijaio Džojš, i to se jasno videlo po sve vedrijem izrazu njenog lica. Konačno, negde u sumrak, zastali su i napravili logor.

Posle večere, Džojš je ostavila Čerija, i prešla na drugu stranu vatrišta, do svoga oca koji je ležao opružen u blizini mesta gde su pasli njihovi konji. Čeri je međutim pošao na drugu stranu, i popeo se na vrh brežuljčića na kome je sedeo Holidej, i motrio predeo koji pružao se pred njima. Idući za svojim mislima, Čeri je neko vreme stajao i štapom šarao po zemlji, a onda je zviznuo tiho.

Pošto je Holidej i dalje ćutao, ne pokazujući interes da započne razgovor, Čeri je konačno rekao.

— Holideje, i posle svega, nas dvojica izgleda nemamo mnogo simpatija jedan za drugog, je li tako?

— Tačno tako mister.

Na Čerijevom licu izbio je izraz ljutine. — Dobro, to je bar pošteno. Ali, nešto drugo sam hteo. Mislite li da dvojica koji jedan na drugog

gledaju ovako kao vi i ja, mogu savladati grad veličine Austkant Kauntija? Zar ne pomišljate da bi neko od nas mogao izdati?

— Ja sigurno neću — odgovorio je Dok.

Čeri se osmehnuo, ali je njegov osmeh ostao neprimećen u sve većoj tami koja se spuštala. — Pa, u svakoj drugoj situaciji mislim da i ja ne bih izdao nijednog čoveka. Ali, odnekuda imam osećaj da se Džojš zainteresovala za vas, da je možda čak i zaljubljena. A to mi se ne dopada.

— A mene nije nimalo briga šta se vama dopada a šta ne, Čeri — rekao je na to Holidej, kao da mu je sasvim svejedno šta njegov sagovornik govori.

— Hoću da kažem da sam samo zbog Džojš promenio mišljenje i pošao ovamo. Jednostavno, nije mi se sviđalo da pođem svojim putem i ostavim vas s njom odrešenih ruku. Ona je suviše mlada da bi nešto znala o ljudima kao što ste vi.

Sada je na Holideja bio red da se osmehne. — Šta bi to trebalo da zna o ljudima kao što sam ja, Čeri?

Čeri je štapom iskopao poveći komadić zemlje, i bacio ga rukom daleko od sebe. Zatim je zamišljeno počeo da širi rupu u zemlji iz koje je iskopao komadić. — Ljudi kao što ste vi Holideje, nikada me nisu mnogo impresionirali. Vi ste ono što bi se moglo reći, skitnica samo u nešto boljem vidu. Vi nastojite da stvorite utisak da vam ništa nije važno, i da ni za šta ne dajete ni prebijene pare, ali, kladim se da u dubini duše niste takvi, mister. Ni govora. Vi ste u suštini uplašeni, bojite se od svega što vas okružuje i što može nastati.

Holidej je zamišljeno nabrao obrve. Nije hteo da odgovori ni da, ni ne. Možda zbog toga što ni sam nije bio siguran koliko je Čerijevo tvrđenje bilo tačno. No, ako se bojao od nečega, to onda svakako nije bila pomisao ni strah od fizičke smrti, već nešto drugo, možda strah od razočarenja, strah da ga ljudi neće shvatiti, da će se pokazati gorim nego što u stvari jesu. Može biti da je u tom smislu Čeri bio u pravu, mada on nije znao kakvu vrstu straha Dok krije u sebi.

Ohrabren njegovim ćutanjem, Čeri je nastavio. — Vi se bojite da ostanete dugo vremena na jednom mestu, bojite se da upoznate ljude, bojite se da dopustite ljudima da saznaju nešto više o vama. Recite, kakvu to prošlost krijete za sobom, šta to želite da ostavite duboko zakopano, Holideje?

— To je moja lična stvar, mister — rekao je Dok, ne dižući pogled sa prostranstva pred sobom.

— Je li u pitanju neka žena ili možda žene, Holideje? — rekao je Čeri podrugljivo, i oči su mu se značajno raširile. Bacio je štap daleko od sebe, i očistio rukom ruku kojom je maločas bacio komadić zemlje. — Ili su u pitanju možda neke druge stvari? — nastavio je, kao da se priseća nečega. — Da, može biti i to. Čini mi se kao kroz maglu, da mi vaše ime nije sasvim nepoznato. Kao da je za njega vezano mnoštvo nesvakidašnjih događaja... — Čeri se zamislio, i odjednom skoro radošno pogledao Holideja. — Da, to će biti. Vi ste svakako onaj pustolov o kome se dosta priča na Dalekom zapadu, je li tako? — Čeri se pliesnuo rukom po dršci revolvera. — Revolveraš, pustolov, je li tako?

Holidej je i dalje stajao zagledan u daljinu. — Ostavite to, to se ne tiče nikoga — rekao je posle nekoliko trenutaka. — Tako će biti bolje za nas obojicu.

U Holidejevom glasu osetilo se nešto kao prizvuk pretnje ili upozorenja, ali, Čeri na to svesno ili nesvesno, nije obratio pažnju. Zabacivši obe ruke iza vrata, digao je glavu prema nebu i osmehnulo se.

— Ja lično mislim da je u pitanju bilo i jedno i drugo, Holideje, i žene i pištolj. — U Čerijevom glasu, osećao se prizvuk zadovoljstva zbog trijumfa. Bilo mu je drago da čovek koji je stajao pred njim nije onako veliki kao što mu je izgledalo.

Holidejevo lice se smračilo. Čeri jeve cinično izvijene usne ljutile su ga, i malo je nedostajalo pa da ih jednim udarcem vrati na njihovo pravo mesto. Ipak, uzdržao se i rekao. — Mi smo se ovde našli zajedno da bismo pomogli jednom čoveku, mister. Nemojte od našeg susreta praviti nešto gore nego što je neophodno. Kroz jedan čas moraćemo da krenemo i savetujem vam da to vreme iskoristite, i da se malo odmorite.

Holidej se uspravio i okrenuo se da pođe, ali, Čeri se uputio za njim, i rekao glasom koji je odjednom postao oštar i tvrd. — Niste me dovoljno razumeli, Holideje. Hoću da kažem da želim da držite šape što dalje od Džojks. Ako me ne poslušate, ja ću vam se osvetiti. Ubiću vas.

Holidej je ošimnuo Čerija pogledom, ali je ovaj ostao prkosnog stava, ne hajući za preteći izraz njegovih očiju. Od samog početka, Holidej nije mnogo mario za Čerija, ali sada mu je u jednom trenutku došla želja

da ga slisti, da ga vrati na njegovo pravo mesto, da ga grubo vrati u stvarnost.

— Bilo je u mom životu mnogo čega, Čeri — rekao je cedeći reči kroz zube — bilo je i lepih, božanstvenih žena. Neke od njih značile su mi mnogo, a neke malo. No, većine njih skoro i da se ne sećam. Ali, to nije vaša stvar, i ako mi bilo šta još jednom pomenete, ja ću vas prostrti po ovoj padini. Neću dozvoliti da brljate po mojoj prošlosti. Ona pripada samo meni.

Čeri je brzo ustuknuo korak nazad, i u jednom trenutku na njegovom licu ukazao se izraz nedoumice i nespokojstva. Učinilo mu se da je suviše vukao tigra za rep. A onda, na njegovu sreću i zadovoljstvo, Holidej se udaljio.

Kada je stigao do podnožja padine, Dok je ugledao Džois naslonienu na jedno koso stablo drveta. Način, na koji ga je gledala, govorio mu je da je ona čula njihov razgovor, i da joj je sve bilo jasno.

— Pogrešio je što je onako razgovarao sa vama, mister Holideje — rekla je. — Nije imao pravo na to.

Holidej je slegnuo ramenima. — Ono što Čeri čini ne zabrinjava me, mis, bilo šta da je u pitanju.

Stigavši do nje, Holidej se zaustavio i pogledao je tako da je ona od tog pogleda porumenela. Nije znala zašto joj se činilo da joj srce kuca brže i da joj se toplota penje uz vrat do obraza. Hladan povetarac pirkao je i lepršao njenom lakom bluzom i suknjom, otkrivajući vitke oblike njenog tela i zaobljenost njenih grudi. Osetila je da je u jednom trenutku njegov pogled kliznuo na njena prsa, i tog momenta to joj nije smetalo, čak naprotiv, činilo joj se da joj taj pogled izmamljuje pri-

jatnost do najtananijih kutova njenog bića. Događalo joj se već da je ljudi tako gledaju, ali, pogled ovog čoveka posebno je uzbudivao. Uvatila je sebe kako ga je nesvesno upoređivala sa Denom Čerijem.

— Da li su te žene koje ste poznavali bile zaista tako lepe?

Holidej je klimnuo glavom. — Često jesu.

— Je li neka od njih bila vaša žena?

— Ne. Nikada nisam planirao da se ženim. Možda jednostavno zato što nije bilo uslova.

Džois ga je pogledala iznenađeno.

— Kako se moglo desiti da vas te žene puste da odete?

Holidej je sa blagim osmehom na usnama odmahnuo glavom. — Ne bih ni rekao da su me pustile. Možda jesu, a možda nisu. Nisam razmišljao o tome. Jednostavno, odlazio sam onda kada sam smatrao da više ne treba da ostanem s njima.

— Oh! — Uzdahnula je Džois i udaljila se od njega, nekoliko koraka, a onda se netremice zagledala u nebo. Posle nekoliko trenutaka ćutanja, nastavila je. — Den ima nezgodan običaj da ponekad govori nešto što može uneti nespokojstvo. Na vašem mestu, ja ne bih mnogo obraćala pažnju na ono što on govori. Kad je sve u redu, on zna da postane neprijatan. Ali, kada dođe do nenriliika ili nevolje, videćete da je vrlo nouzdan.

Holidej je mirno saslušao i jedva primetno se osmehnuo. — Za njega bi bilo bolje da se pokaže kao takav. — Zatim se udaljio u nameri da nađe mesto gde će moći da se odmori, ostavivši Džois da zabezegnuto zuri za njim. Njen otac je već ravnomerno hrkao ležeći na zemlji, nedaleko od nje, a Den Čeri je

sedeo i sitnim kamenčićima u dokolici gađao jedno oboreno stablo drveta. Kada je Holidej nestao sa domaka pogleda, Džojls se vratila Čeriju. Čeri je digao pogled malo iznenađen njenim gestom i upitao.

— Gde si bila do sada?

— Razgovarala sam sa mister Holidejem. On mi se dopada, Dene. Ne znam zašto se tebi ne sviđa?

Čeri je činično izvio usne — Jednostavno, nije moj tip, to je sve. A ti, drži se što dalje od njega. Znam o čemu ti razmišljaš. Misliš da je on za tvog oca učinio vrlo mnogo. Pa lepo, možda i jeste, ali pusti neka se završi na tome. Nemam nameru da rizikujem glavu po drugi put za njega, sem ako dobijem ono što meni treba da pripadne.

— Volela bih da mi se ne obraćaš na taj način, Dene — rekla je Džojls ljutito. — Ja nisam nikakva roba kojom se može trgovati, i ne mogu da podnesem da se sa mnom tako postupa.

— Možda ne može i možda si u pravu, ali ja ću te ipak dobiti Džojls, i još mnogo više. Traverzi ima u svojoj kasi gomilu para i zlata koje je ovih godina naplatao. Tako ću jednim hicem ubiti dve ptice. Ući ćemo u grad, provalićemo kasu i uzećemo naknadu za stoću i za sve nevolje i gubitke koje je tvoj otac pretrpeo, a ja ću za sebe uzeti jedan dobar komad kolača hoću reći popriličnu sumu novca koji će mi pomoći da za tebe i sebe nađem neko mesto gde bismo se mogli nastaniti i početi život. Uzeti novac od Traverzija uopšte neće biti nikakva krađa, veruj mi.

Džojls je izgledala zabrinuta. Zapazila je da se tih poslednjih nekoliko dana Den Čeri mnogo pro-

menio. Ili, možda se i nije promenio. Da li je moguće da je ona sve vreme bila slepa za sve njegove mane i nedostatke, i da je tek sada u poređenju sa Dokom Holidejem izbilo sve ono što do tada nije zapazala. Da li je slika Doka Holideja učinila da i o tom svom dotadašnjem poznaniku stvori pravu sliku?

— Mister Holidej je rekao da bi trebalo da se malo odmorimo, Dene — rekla je umorno. — Mislim da bi trebalo da ga poslušamo.

— Naravno — složio se Čeri i posle letimičnog pogleda upućenog ka mestu gde je ležao njen otac, pružio je ruku ka njoj, ali, ona je ustuknula i odrečno odmahнула glavom.

— Kada sve bude završeno, Dene. Ne pre toga.

— To je proketo gubljenje vremena — osmehnuo se, i iznenada mu se vratilo njegovo uobičajeno dobro raspoloženje.

— Imam i ja svoj ponos — rekla je ona.

On se prigušeno zacerekao, uživajući još više u njenom naivnom odbijanju. Međutim, da je mogao pretpostaviti šta se u njenoj duši događa, verovatno da ne bi bio toliko raspoložen. Sada, kada je odlučila da izabere stranu svog oca, sasvim jasno je znala da će Den Čeri u mnogo čemu morati da izmeni svoje ponašanje i način shvaćanja, da bi mogla da održi dato obećanje.

Tek kasno popodne Red Taverzi se vratio u Autkast Kaunti posle puna dva dana provedena u traganju za beguncima. Alek Dej i Ben

Piters koji su zajedno sa Rikom Egertom inscenirali onaj pokušaj krađe stoke u kome je sudijin sin bio ubijen, jahali su nekoliko konjskih dužina iza njega. Raspoređeni između njih, jahali su još sedmorica žednih ljudi, očiju crvenih od nespavanja i pustinjske prašine, nezadovoljnih zbog uzaludnog jahanja za sasvim malu mizernu nagradu. Traverzi je bio, sve drugo samo ne prijatan saputnik na tako dugom teškom jahanju kroz peščanu pustinju, gola podnožja brežuljaka i kamenite pustare, sve do onog mesta gde su izgubili trag Dena Čerija i nazad. Sve vreme, tih sedmorica pratilaca primećivali su kako je sa svakom pređenom miljom Traverzijevo raspoloženje bivalo sve lošije, i tako je jahanje u tmurnom raspoloženju nastavljeno sve dok nije došlo do takvog stanja duhova da su samo Dej i Piters imali hrabrosti da mu priđu.

Zašavši iza ugla duge glavne ulice, Traverzi je iznenada zategao vodice i skočio iz sedla. U dva skoka našao se na trotoaru, a već u trećem, bio je pored Boa Stobridža i čvrsto ga držao za okovratnik košulje. Podigao je Boa uvis i uz strahovit napor hitnuo ga na zid. Istog trenutka, na vrata trgovine izjurio je Bid Stobridž i pošao u pomoć svome bratu, zamahujući rukama prema Traverzijevim obrazima i bradi, ali ga je šerif jednim strahovitim udarcem u vrh brade zaustavio u mestu. No, grdosija je samo zatresao glavom nekoliko puta kao pseto koje sa sebe stresa kapljice vode, i ponovo jurnuo na šerifa, mašući stisnutim pesnicama. Traverzi ga je još dva puta pogodio u vilicu, ali je Bid ovoga puta uspeo da uz-

vrati i zadao mu je udarac pesnicom iznad srca. Red Traverzi se zateturao unazad. Do tog trenutka i Bo Stobridž se povratio i ustao, pipajući rukom krv koja mu se slivala niz bradu. Trenutak predaha Traverzi je iskoristio da pogleda nazad prema svojim najamnicima, i ugledao ih je kako stoje u gomili, ne pokazujući ni najmanje želje niti namere da se umešaju i pomognu mu u njegovom obračunu.

Razljučen time, zakoračio je odlučno na trotoar, i kada je Bo jurnuo na njega, izvukao je revolver iz futrole i zadao ovome strahovit udarac po ogromnoj okrugloj glavi. Bo je od udarca pokleknuo, i noge su ga izdale. Bid je jurnuo pored tela svog brata koje je već padalo na trotoaru, ali je Traverzi već što isturio napred rukom sa revolverom, i okrugla cev pogodila je kao koplje drugog blizanca posred lica.

Bid se srušio preko svog brata Boa. Traverzi je prišao korak bliže, i vrhom čizme zadao udarac jednom pa drugom, proveravajući time da li su sasvim bezopasni. Zatim je koraknuo korak nazad, i maramicom sa vrata obrisao znoj sa čela.

— Nosite ove hulje nazad u zatvor — naredio je. — Neka jedan od vas ode i dovede Egerta, a neko neka potraži Vidona i kaže mu da odmah dođe ovamo. Sto mu gromova, ovaj grad će morati da sazna i shvati ko je ovde gazda!

Traverzi je još jednom udario Boa Stobridža čizmom u vrat, a onda se okrenuo i ležernim korakom pošao trotoarom niz ulicu. Prolazeći pored svoje kancelarije u zatvorskoj zgradi, zastao je da osmotri

najamnike koji su otvorili vrata ćelije, i sa svojim teretom ušli unutra. Traverzi ih je pratio pogledom dok su dvojicu onesvešćene braće kao dva mlitave vreće, bacili u dve različite ćelije, a onda je ušao unutra, naslonio se na ivicu svog stola i mutnih očiju okrenuo se prema vratima, čekajući da dođu oni koje je pozvao.

Prvi je došao sudija Egert lepršajući za sobom peševima svog crnog redengota. Traverzi je promuklim glasom planuo na njega. — Lepo sudijo, ti si se izgleda fino zabavljao dok sam ja gutao prašinu, zar ne?

Egert je zastao nedaleko od Traverzija, i pogledao ga mrko. — Izgleda da si u lošem raspoloženju, Rede. Pretpostavljam da ćeš malo spustiti pritisak kad se izdereš?

Traverzi je neprijatno izvio usne u prezriv smejak. — Po mirisu iz tvojih usta čini mi se da si sedeo u salunu, sudijo.

Sudija Egert je klimnuo glavom. — Da, baš tamo sam bio. Da li ti to nešto smeta, Rede? — Izvukao je iz džepa svog prsnika debelu cigaru i pogledao šerifa ispod oka. — Nisi ih našao, je li?

— Ne. U jednom trenutku najasili smo na Čerijev trag, ali on je uspeo da se izmigolji, prokleta mala otrovna zmija.

— Od ostalih ni traga?

Traverzi je neraspoloženo odmahnuo glavom. U početku ćutljiv, sada je počeo življe da priča šta se dešavalo poslednjih dva dana. — Našli smo njihove tragove. Oni su vodili prema potoku. Čeri se u početku uputio prema jugu u pravcu Ig! Roka, ali smo kasnije kada je zašao u pustinju izgubili njegov trag. Proveli smo čitav božiji dan tražeći tra-

gove, ali nismo našli ništa, jer je duvao vetar koji je sve zbrisao. Zato smo se vratili nazad.

Sudija Egert je odgrizao vrh cigare i palcem kresnuo fosfornu šibicu. — Znači li to da si na slučaj stavio tačku, Rede? Je li za tebe ovaj slučaj okončan?

Pogledi dva čoveka su se ukrstili. Na jednoj strani, šerifov pogled mutan i nezadovoljan, a na drugoj pogled sudije Egerta pronicljiv, svirep i besan. Onda se sudija Egert bledo osmehnulo. — Pretrpeo si neuspeh, Rede. To je loša stvar. Ja ne volim ljude koji trpe neuspehe.

U Traverzijevim mutnim očima zaiskrile su varnice ledenog besa. Ali, ostao je miran, uspeo je da savlada svoju ljutinu i da se uzdrži. — Niko nije pretrpeo neuspeh, sudijo. Da si bio tamo znao bi da nismo imali ni jednu prema hiljadu šansu da ih nađemo. Trebalo je da smo ih čekali još ovde u gradu. Ti si bio u toj gužvi oko Marijine kuće. Kako se desilo da su otuda umakli, zašto nisi uspeo da ih još tu likvidiraš?

— Nisam računao da će Čeri imati toliko hrabrosti koliko je pokazao. To je greška koju smo obojica učinili, Rede. Nismo dovoljno dobro procenili Dena Čerija, i to nam se osvetilo. Potcenili smo ga isto tako kao što smo potcenili onu skitnicu i hohštaplera Holideja. Ali da znaš da si i ti tome dosta kumovao. Trebalo je da ubijemo onog nitkova kad smo već imali šansu. Ja sam to i hteo, ali, ti si počeo da izводиš nešto sa zakonom, pravdom i svim tim glupostima. Nije trebalo da te slušam, i sada bi verovatno Edi još uvek bio živ, a i ona tvoja ženska.

— Ti smatraš da je sve to bila moja greška, sudijo? — planuo je Red Traverzi.

— Nego šta. Ti si odgovoran za ovaj zavor, Rede. Oni su odavde oslobodili tog nitkova, a odavde je Edi odnet na groblje. Prema tome, hajde da napravimo rezime, pa da vidimo za šta je ko kriv i za šta ko treba da odgovara.

Traverzi je rukom zabacio svoju ridu kosu sa čela i dublje nabio šešir na glavu. Nameravao je da sudiju Egerta sreže i da mu jednom za svagda pokaže ko je gazda u ovoj družini, i u ovom gradu, hteo je jednom za svagda da preuzme vodeću ulogu. Ali, na njegovo nezadovoljstvo, stvari nisu krenule tim tokom.

— Pa, možeš i sam da napraviš račun — rekao je. — Vidon i njegovi banditi nisu uspjeli da starog likvidiraju dok je još bio u preriji. Uspeo je da se provuče kroz dolinu u toku noći i zato su Vidon i njegovi drugovi odlučili da ga sačekaju u gradu i posao obave na licu mesta. Ti si se složio sa tim njihovim planom, je li tako?

— Jesam — priznao je sudija Egert.

— Isto kao i ja — rekao je sad Traverzi s izvesnim olakšanjem — Ali, na žalost, Adamson se povezao s onim pustolovom Holidejem. Vidon je posle toga zamesio onaj noćni napad sa Dejom, Petersonom i tvojim sinom. Tvoj sin je bio ubijen u tom napadu.

Pogled Egertovih očiju postao je tvrd kao kamen. Ali, sudija nije rekao ništa.

— Posle toga, onaj Čeri iz nekih suludih razloga, samo njemu poznatih, umešao se i ubio Edija. Sve

što smo od njega uhvatili, bio je njegov šešir. Posle toga, uspeš su da se probiju iz grada i iz zamke koju smo im postavili, a ja sam ogulio tabane jureći ih po brdima.

— Sve je to tako bilo kao što kažeš, sem jedne jedine stvarčice, Rede — rekao je Egert.

Traverzi je malo sačekao posmatrajući kako cigara svetluca u sudijinih rukama.

— Ta jedna stvarčica je ta da nisi bio tu prisutan kada si imao zatvorenika da paziš i čuvaš, Rede. A taj zatvorenik je ubio mog sina, pa si prema tome morao da budeš vrlo brižljiv i da ga čuvaš tako sigurno da bih ga ja mogao obesiti. Izneverio si me Rede i to iz jednog glupavog razloga. Nisi bio tu gde je trebalo zbog toga što si pokušao da napasivuješ jednu ženu koja nije htela da ima ništa s tobom. Čuo sam da si bio onesvešćen udarcem po glavi. Možda je taj udarac zadao Čeri?

Traverzi je stajao miran, ruku opuštenih pored sebe, kao neko ko očekuje da čuje presudu o svojoj sudbini. U njegovim stisnutim očima zaiskrio je plamičak saznanja. — Mora biti da je to bio on, da, bio je on. Ko drugi?

— Tačno tako, Rede — nastavio je Egert. — Ko drugi? Ko drugi nego Čeri koji je svim silama nastojao da dobiđe naklonost mis Adamson. Den Čeri koji je imao punu slobodu da se kreće kuda hoće u ovom gradu, i koga smo svi mi kao nevine budale tolerisali, taj Den Čeri napravio nam je najveću štetu. Rede. A hoćeš li da znaš zašto?

Traverzi je još uvek čutao. Čelna žila iskočila mu je jače iznad obrva, a vilice su mu bile čvrsto stisnute.

— Den Čeri nas je obmanuo, Rede, uspelo mu je da nas zavara kao lukava lija. Nismo se dovoljno udubili u njega. On nije običan kicoš i kockar za kakvog smo ga držali. A ni onaj drugi nije nikakva protuva i skitnica kao što si ti procenio. U stvari, taj čova je daleko opasniji i ozbiljniji neprijatelj nego što smo mislili. I zato smatram da smo pogrešili kako ti tako i ja, ali, naročito ti, jer je tvoje zanimanje da procenjuješ ljude. Nisi sebi smeo da dozvoliš takvu omašku i da jednog vrsnog revolveraša i čoveka koji zna pogledati opasnosti u oči,пустиš da se tek tako izmigolji. A zašto smo to učinili, kažem ti još jednom. Zato što smo suviše pažnje poklanjali šeptrljama i budalama kao što su ova dvojica u ćeliji. I šta se sad događa. Ceo grad nam se smeje i zahvaljujući tome, izgubili smo mnogo od našeg ugleda, a samim tim smanjili smo sebi mogućnost da vladamo gradom. Na koji način da to popravimo sada?

Traverzi je nabrao ohrve. — Kako sam, do đavola, mogao sve to da znam. Kad se pojavio s Adamsonom onaj uljez u kicoškom odelu, nije mi izgledao tako opasan. Uostalom, sudijo, ti si mozak naše grupe, prema tome, trebalo je da ti najviše o tome vodiš računa. Reci sada šta misliš da bi bilo najbolje.

— I hoću Rede. Pre svega, najpre moramo da okupimo jaku i brojnu grupu, i da ponovo počemo u potragu za njima. Samo što ovaj put nećemo ići kao slepci zavezanih očiju. Dobro ćemo razmisliti, napraviti plan i tragati sve dotle dok ih ne pronađemo. A onda ćemo ih sve pobiti, pa čak i devojk, ako nam se

ispreči na putu. Kada to završimo vratićemo se ovamo i nastavićemo tamo gde smo stali. Ako ne završimo taj posao onako kao što sam sada rekao, ja napuštam sve, i odlazim. U slučaju nepotpunog uspeha ili neuspeha, ne bi imalo nikakvog smisla da se dalje ostane u ovom gradu.

Traverzi je liznuo suve usne. — Ja sam se sada vratio otuda iz pustinje. Previše sam umoran za ponovno jahanje.

— Nema to nikakvog značaja. Odmorićeš se dobro u toku noći, a onda ćeš ujutru sve lepo pripremiti, natovarićeš na jedna kola dovoljno hrane i vode, naći ćeš sveže odmorne konje i sve ono što je potrebno za duže bavljenje u prirodi. Kada se to sredi, krenućemo prema jugu u pustaru, i izvešćemo najbolje planirani i organizovani lov na ljude koji je ova država ikada videla, Rede. Imaš li nešto da prigovoriš ovakvom planu?

Red Traverzi je dugo ćutao zamišljeno. Pred očima je ponovo video pustu sprženu zemlju, kamenite brežuljke i polja puna bodljikavog kaktusa. Osećao je vrele zrake sunca, peckanje slanog znoja po koži i ukus prašine u grlu i plućima. Imao je u rukama Adamsonovo stado. Činjenica da je sudijin sin bio ubijen, nije ga više mučila. Priznao je sebi da je već izvesno vreme bio sit Marije zbog njenog neprestanog cmizdrenja i negodovanja povodom svega i svačega.

Prikrivajući svoje raspoloženje, pogledao je sudiju i rekao. — A zašto ti ne bi pošao sam to da izveđeš, sudijo. U tom slučaju, ja bih mogao da ostanem ovde i da pazim na grad.

Sudija Džoe Egert se lukavo nasmješio i odrečno odmahnuo glavom. — Više nemam poverenja u tebe, Rede, ti to znaš. Može se desiti da budem odsutan dosta dugo vremena, a tu je novac koji smo nas dvojica prikupili zajedno... Sve vreme dok budem napolju, bio bih zabrinut da li ćeš možda dići jedra i odmagliti sa novcem da te više nikada u životu ne vidim.

Traverzi je zaustio da nešto kaže protiv te optužbe, ali je Egert odlučno digao ruku, i Traverzijeva usta su ostala nema, upola otvorena. — Ne, Rede, biće ovako kao što ja kažem. Dočepaćemo se Holideja i Čerija, i pokazaćemo građanima da niko ne može doći na našu teritoriju i nekažnjeno nam praviti neprilike.

Egert se posle tih reči uputio prema vratima, dajući time na znanje da je razgovor završen, ali je u tom trenutku oznojenog lica u odaju ušao Reg Vidon. — Ala je vruće danas, sto mu gromova! — rekao je tek da nešto kaže. Kada mu niko nije odgovorio, on je nastavio zbušnjeno. — Čuo sam da nisi uspeo da ih nađeš, Rede. To ne valja, a?

Traverzi je nešto nerazgovetno promrmeljao. Ali, glas Džoa Egerta bio je odsečan, a njegove reči i njihov smisao sasvim jasan. — Vidone, Red i ja nameravamo da ti poverimo jedan važan zadatak. Želimo da preuzmeš upravu nad gradom za jedno kratko vreme. Spavaćeš ovde u zatvorskoj zgradi. Kada se budemo vratili, želimo da sve bude onako kao kada smo otišli iz grada... ne sme biti nikakve gužve, nikakvih nepoznatih ljudi koji bi mogli da prave neprilike, ničega što bi označavalo stanje drukčije nego

ovo sada, jesi li me razumeo Vidone?

Vidon je progutao vazduh. — Kuda... kuda to idete? — Uspeo je da promuca.

— Idemo na jedan kratak izlet. Red će ti sve potanko objasniti. Sutra ujutro okupićeš sve ljude na koje možemo računati. Podelićemo ih u dve grupe i jednu ćemo ostaviti ovde u gradu s tobom. Ti ćeš biti njihov naredbodavac i staraćeš se o gradu onako kao što sam ti rekao. Laku noć!

Posle tih reči, sudija Egert je izašao. Čuo je da iza njegovih leđa Red Traverzi sebi u bradu govori pogrдне reči, i ta šerifova ljutnja navela ga je da se zadovoljno osmehne. Vraćajući se lagano trotarom prema salunu, razmišljao je o svom sinu Riku. Autkast Kaunti sudiji Egertu nikada nije značio ništa. Nije mu značio ništa ni Red Traverzi. Zaključio je da mu se taj čovek čak nimalo ne sviđa, ali, da ga je na neki način uveseljavao. Odbacio je te misli koje su ga dovodilo u mračno raspoloženje i skrenuo je u salun.

Kao što je Reg Vidon tačno zapazio, noć je bila zaista topla. Prava noć za dosta dobrog pića.

VIII

— Samo trenutak Čeri — rekao je Dok Holidej okrenuvši Miga sa puta, i usmerivši ga potezanjem uzde uzbrdo ka jednom vrhu odakle je mogao videti žmirkavo svetlučanje svetiljki u Autkast Kauntije. Jahanje preko ravnog, golog predela nije im donelo nikakve glavobolje. Nijednom nisu primetili nikakvog konjanika. Imali su vremena da nahrane konje, a i sami su se do-

bro odmorili. Čak i Ben Adamson je izgledao raspoložen i iz njegovih sjajnih očiju izbijala je spremnost za borbu.

Den Čeri je zaustavio konja do Holidejevog, i hladno ga pogledao. Od kako mu je prethodne večeri u logoru Holidej uputio ono upozorenje, neprestano je pazio na svaki svoj pokret. Čeri je sigurno znao da Džoj's pustolova smatra privlačnim, ali, morao je sebi da prizna da sa svoje strane Holidej nije učinio baš ništa čime bi makar u najmanjoj meri nagovestio da ga Džoj's interesuje. Čeri je bio siguran da će imati teškoća i nesuglasice sa Holidejem naročito kada pustolov bude saznao za Čerijeve planove da se dočepa Traverzijevo novca.

— Šta sada nije u redu? — zapitao je Čeri kada ga je Holidej pogledao mršteći obrve.

Holidej je sačekao nekoliko trenutaka da napetost poraste, a onda je rekao mirnim ali odlučnim tonom koji nije trpeo pogovora. — Uzećemo samo onoliko novca koliko je dovoljno da se pokrije cena Adamsonovog krda, Čeri. Jeste li me razumeli?

Holidejev neposredan i autoritativan istup naveo je Čerija da ustukne u sedlu. Nije očekivao toliku odlučnost i čvrstinu i to ga je zbunilo kao hladni šamar. Džoj's i Ben Adamson su jahali odmah iza njih, i kao da je po njihovom malo ukrućenom držanju zaključio da se između dva kockara događa nešto neprijatno, Adamson je zadržao svoju kćer nešto dalje, van domašaja njihovih glasova.

Dvojica rivala sedeli su na konjima i osmatrali zaklonjeni iza niza

drveća koja su ih skrivala od nepoželjnih pogleda.

— Jesam li rekao da će biti nešto drukčije, Holideje? — promrm-ljao je Čeri zlovoljno.

— Niste morali ništa da kažete, mister, znam šta se događalo u vašoj glavi još od trenutka kada ste promislili mišljenje i odlučili da pođete sa nama. U stvari, već duže vremena razmišljam o tome da pođem sam. To bi bilo najbolje, jer bih onda sigurno znao na čemu sam.

Čeri ga je pogledao podrugljivo. — Nameravate li da odigrate ulogu heroja, Holideje? Mislite li da ćete navesti Džoj's da vas na kolenima zaprosi?

Dok je dugim pogledom ispod obrva odmerio Čerija. Kockar je počeo da ga ljuti. Shvatio je da ga njegova zaljubljenost gura u netaktične greške, ali mu je to ipak smetalo. No, pešao je preko gluposti koju rađa ljubomora.

— Ne razmišljam na tim osnovama, Čeri — rekao je Holidej posle mukle tišine, koja je povećavala stepen međusobne odbojnosti. — Ponudio sam pomoć Adamsonu, jer zaslužuje da mu se pruži šansa na koju svaki pošten i vredan čovek ima pravo. To je sve što bih imao da primetim na vašu besmislena trućanja.

Čeri se zamislio. — Ako biste otišli sami, Holideje, ja bih mogao minirati ceo poduhvat. Ne dugujem vam ništa, a nisam vezan nikakvim obzirima.

— To vam ne bih dopustio — upozorio ga je Holidej mirno, ali iza mirnoće njegovog glasa moglo je naslutiti gomilanje olujnih oblaka nezadovoljstva. — Odlučite se sada jednom za svagda, i posle toga ne-

ma više menjanja. I zapamtite, uzimamo samo ono na šta imamo pravo.

Čerijeve oči su blesnule. — Venujete li mi na reč, mister?

— Ako je date?

Čeri se osmehnuo. — Dobro, imate moju reč. Uradićemo tako kako ste vi rešili.

Holidej ga je pogledao prodorno. Hteo je da prodre do dna njegove svesti, da prozre njegove najskrivnije namere.

Čeri je nastavio. — Vi ste, koliko sam procenio, čovek spreman da rizikuje, Holideje. Možda se i kockate, zar ne?

Dok se osmehnuo krajičkom usana. — Pa, tako, kockam se s vremenom na vreme kad se nađem u dokolici. Češće se kockam bez novca. Čini mi se da to radi većina ljudi.

— Većina ljudi?

Dok je klimnuo glavom.

— Kako se to kockaju? Čime se plaća u takvim partijama?

— Sudbinama. Kadkad životom. Ljudi se često ponašaju kao fantastični bogataši.

Čeri se sada smeškao punim osmehom — Kako ste vi prošli u vašim partijama? Jeste li više dobijali ili gubili?

— Ja uglavnom dobijam. Ali, i kada izgubim, smatram da sam dobitnik.

— Kako to? Zar to nije besmisleno?

— Ne. U svakom slučaju, nešto naučim i steknem iskustvo koje može da ima nemerljivu cenu.

Den Čeri se ispravio u sedlu. Svaki put kad su razgovarali Holidej je nalazio način da ga nadmudri da njegova bude poslednja. To je bio

njegov manir koji je Čeriju smetao.

Odjednom, bez ikakvog naročitog povoda, Holidej je zapitao. — Mogu li se pouzdati u vas, Čeri?

Čeriju se u prvi momenat učinilo da nije dobro čuo, a onda je promrmljao nešto što je ličilo na kletvu. — Naravno da možete, vrag vas odneo.

Holidej je zadovoljno klimnuo glavom. — Onda ćemo izvesti poduhvat, samo nas dvojica. Ostali bi nam samo smetali.

Čeri je klimnuo glavom u znak da se slaže, i poterao svog konja, a Holidej se vratio nazad do Adamsona i Džojks. — Čeri i ja ćemo poći sami u grad — rekao je, dajući licu bezbrižan izraz. — Obojica smo došli do zaključka da je tako bolje. Vi biste nas samo zadržavali, a sem toga, morali bismo da brinemo za Džojks.

Ben Adamson ga je pogledao mršteći obrve. Mesečina je obasjala njegovo izborano lice, otkrivajući na njemu mnoge godine patnji i briga... brige za ranč, zbog stoke, zbog kiše, zbog suše, brige za bolesnu ženu koja je na kraju ipak umrla i kćer koja ga je napustila. Ali, kada je progovorio, glas mu je bio čvrst i prkosan. — To što se događa je moj posao. Neću dozvoliti da me neko gura u stranu i da prema meni postupa kao da sam dete! Traverzi i njegova banda me nisu ni najmanje uplašili.

— Ako nam poduhvat ne uspe, nas dvojica smo otpisani. Bene. U tom slučaju neko će morati da se pobrine za Džojks, a to možete samo vi. Na kraju to je i prirodno Čeri i ja smo zaključili da je to isto toliko važno kao i novac za vaše krdo.

Prema tome, nemojte da se raspravljamo.

Adamson se pažljivo zagledao u Čerija. — Je li to i vaša ideja, mister?

— Jeste — slagao je Čeri ubedljivo.

Adamson je izgledao iznenađen tom izjavom, a Džojks je pogledala Čerija sa više topline u očima nego što je pokazala u toku celog dana.

— Proći ćemo kroz šumu i izbićemo tačno iza grada — rekao je Holidej. — Ako sve bude u redu, trebalo bi da stignemo do zatvorske zgrade za petnaest minuta, a sef bismo, verovatno, otvorili za daljih petnaest ili možda i manje. Ako nešto pođe naopako, pa se desi da naiđemo na stražu ili slično, probićemo se silom. Čekajte nas, i budite spremni da u svako doba pojašete konje.

Adamson je i dalje izgledao zabrinut i nezadovoljan. Ali je, Džojks pokazala mnogo realističkog duha i spremno je prihvatila ulogu koja joj je određena. Priterala je svog konja uz Holidejevog, i zagledala mu se u oči. U njenim očima Dok je primetio tajnu koja se nije mogla reći rečima.

— Budite pažljivi. Čuvajte se — rekla je.

— Trudiću se — odgovorio je.

Čeri se ispravio u sedlu, očigledno uzrujan tim njenim postupkom. Ali, Džojks je okrenula konja i prišla i njemu s osmehom na licu. — I ti, Dene. Tata i ja nikada nećemo moći da ti se odužimo za ovo što noćas činiš za nas. Molim te samo da ne rizikuješ više nego što je potrebno. Znaš da su oni zlikovci opasni i da ne prezaaju ni od čega. Ako bude te-

ško i opasno, dignite ruke od novca. Životi su važniji.

Rekavši to, digla se u uzengijama i poljubila ga u obraz. Čeri je pružio ruku da je privuče sebi, ali, Džojks je uzmakla i pridružila se svom ocu.

Do tada, Holidej je već jahao niz mrakom obavijenu padinu, uzimajući pravac koji je sekao blagu udoljicu. Kako je već bio dosta odmakao, Čeri je poterao konja u kas da bi ga stigao.

*

— Koji od njih je u pitanju, Džojks? — zapitao je Adamson kada se topot konjskih kopita utopio u noćnu tišinu.

Džojks ga je pogledala, duboko uzdahnula i samo zavrtila glavom umesto odgovora.

— Da se ja pitam, ja ne bih obišao Holideja, devojkco. On je pravi čvrst, uporan, istrajan. Ma šta da učini, on će to učiniti na pravi i najbolji način. Da nisam ovakav kakav jesam, i kada bih mogao da biram kakav da se rodim, izabrao bih da budem kao on.

— I Den mi je mnogo, vrlo mnogo pomogao, oče — usprotivila se Džojks.

— Zbog onoga što može dobiti od tebe, devojčice. Može biti da negde u dubini bića on ima naklonosti za tebe, i možda je dovoljno sposoban da ti obezbedi udoban život. Ali, imam neki nejasan osećaj da će svuda gde bude išao, Den Čeri doživeti neprijatnosti i neprilike. Moglo bi se desiti da ceo život s njim provedeš u stalnom skitanju.

— Tata, to ne bi moralo da bude tako — rekla je Džojks bez oduševljenja. — Den će se jednog dana smiriti i zasnovati dom. Uostalom, i Dok Holidej je pustolov kome se

nikada ne zna kada će i kuda krenuti.

— Slušaj mene kćeri, ja sam preživeo dosta olujnih zima i znam da razlikujem ljude po pogledu oka. Holidej je čovečina kakvog nema, pravi muškarac i drug bez premca. To on, istina, ne pokazuje i uopšte, on svoja osećanja ne otkriva, tako da vi guskice nasedate, na tu igru i idete kao vozačkih očiju u tami. Kad bih ja birao, bez razmišljanja bih se opredelio za Holideja.

Džojls je dugo vremena čitala zamišljeno. Znala je da nema uopšte nikakvog osnova da razmišlja o sebi i Holideju kao o mogućim životnim saputnicima, pa čak ni ljubavnicima. On se prema njoj nikada nije odnosio drukčije nego s ućutivom ljubaznošću. A ipak, njen otac je odnekuda smatrao da ima nekih izgleda kod njega. Čudila se kako je došao do tog zaključka, kad Dekovo ponašanje nije davalo nikakvog povoda za to. Da li je njen otac mogao videti dalje i bolje od nje? Misli su joj se odmah vratile na druge žene koje je Holidej morao upoznati na svojim dugačkim putovanjima. Nije ništa znala o njima, ali ih je u izmaglici fantazije zamišljala kao lepe, blistavog duha, elegantne, zavodljivog ponašanja, mirišljave i ve-sele... Kakve je šanse ona imala u poređenju sa njima? Nikakve, govorila je samoj sebi, sve dok mu se u glavi budu vrtela sećanja, na takve lepote, on je neće ni zapažati, a kamoli zavoleti.

Zaključila je da se ne sme povoditi za očevim razmišljanjima. Prkosno se ispravilo — Tata, ja nisam kao neke druge žene. Ja ne zamišljam da se dopadam svakom čoveku koji slučajno naiđe, a još ma-

nje da će takav čovek čim me vidi pasti na kolena i zaprositi me. Znam da sam dosta lepa, ali, ne mislim da je to dovoljno za nešto dublje i trajnije. Možda me nijedan od njih dvojice ne želi za stalno.

Adamson je bagatelišući odmahnuo rukom. — Oni te žele, devojčice. Ako nešto znam na ovom svetu to su ljudi. Moraćeš da izabereš jednog od njih dvojice, i tu ćeš odluku morati da doneseš brzo. Pazi, dva muškarca i jedna žena može biti vrlo opasna stvar iz takve igre, često se izrodi nevolja koja se ne može rešiti. Budi obazriva da ti događaji ne izmaknu iz ruku. Na kraju, nema smisla pustiti nekoga od njih, bilo Čerija ili Holideja da visi na udici. Ni jednome od njih to se ne bi svidelo, a ne bi se svidelo nikome, pa ni meni. Pođi od sebe.

Džojls je porumenela i sjahala. Dok je hodala kroz šumu vodeći konja za sobom, pitala se zašto život mora biti toliko komplikovan.

Vreme će doneti odluku. Možda će i ona biti načisto kada se vrate. Ako se vrate. Oči su joj se zamaglile brigom, i ona je sela da čeka nespokojna i nestrpljiva da što pre dođe kraj neizdržljivoj nezvesnosti. Posmatrala je svog oca koji je šetao gore-dole. Znala je koliko je nervozan i uzrujan. On je bio muškarac i teško mu je padalo što drugi moraju da obave njegov posao.

— Stanite!

Den Čeri je stavio ruku na Holidejevu podlakticu. Taj pokret je bio nepotreban, jer je Holidej već video grupu ljudi ispred salona. Među njima, viši od ostalih, izdvajao se Red Traverzi, bez šešira na glavi, razbarušene guste rde kose.

— Sada se smestite unutra i malo odspavajte — rekao je Traverzi. — Sutra ujutru sa prvim ciklom zore, Dej i Pitera će doterati kola ovamo. Natovarice u kola dosta namirnica, vode i ostalog šta će nam trebati. Vi ostali bićete pri ruci da pomognete, jer ćemo morati da jašemo što pre i brzo. Onome ko se na vreme ne pojavi, nikada više neće trebati sedlo i konj.

Čeri je dodirnuo Holideja po ramenu i pokazao mu jednu sporednu uličicu pored saluna. Dok je pošao za njim do uličice, a onda tom ulicom do dvorišta iza saluna. Kod ugla dvorišta, Čeri je zakoračio preko jedne niske ograde i nastavio dalje preko dvorišta trgovine u kome se nalazilo mnoštvo starih korpi, sanduka i razne druge ambalaže. Korčajući tiho i oprezno, stigli su neprimećeni do uličice koja je vodila pored zatvora.

Stojeći u mraku sa revolverom u ruci, Čeri je rekao tiho. — Sada, kada je Edli otišao, ne znam ko bi bio zadužen da čuva zatvor. To će svakako biti neko u koga Traverzi ima poverenje.

Dok Holidej je čutao i osmatrao.

— Što se tiče razbijanja kase, to možda neće biti neophodno. Ja sam pomalo razumem u tu gvozduriju, i ako je to jedan stanijski model, što je verovatno za ovaj deo teritorije, mislim da ću moći da pogodim kombinaciju za otvaranje brave.

— Jeste li to i ranije radili? — zapitao je Holidej.

Čeri se osmehnuo. — Dešavalo se i to, Holideje. U životu sam morao da radim razne stvari, neke od njih su bile u skladu sa zakonom, neke ne.

Dok je klimnuo glavom. — Ništa

neobično za Daleki zapad. Nego, da se dogovorimo za prethodni postupak. U principu ne pucati, sem ukoliko je neophodno potrebno — rekao je.

Den Čeri je slegnuo ramenima kao da je hteo reći: kako god ti je volja, a onda je pošao preko uličice i skrenuo u dvorište iza zatvorske zgrade. Srce mu je zaigralo od zadovoljstva i u duši mu je bilo toplije pri pomisli da bi se Traverzijevo novac mogao preseliti u njegov džep. Ali, dao je reč Holideju. Ali... ako bi se Holideju nešto desilo, njegova obaveza, naravno, nije važila.

Nečujnim korakom, kao da klizi, Čeri je prešao preko dvorišta i zaustavivši se kod zadnjih stepenica, naslonio uho na zid. Iznutra se nije čuo nikakav šum. Čeri je prišao vratima i probao rukom jabuku kvake. Kada se kvaka pod rukom okrenula, on se osmehnuo Holideju. Sa revolverom u ruci, Dok je stajao spreman. Čeri je lagano otvorio vrata, a Holidej je pored njega kliznuo unutra.

Našavši se u unutrašnjosti zatvora, Dok je letimičnim pogledom obuhvatao odaju. Jedan krupan čovek širokih ramena sedeo je nagmut nad sto i čitao neki raskupusani časopis. U ćeliji su se nalazili Bo i Bid Strobriđ svaki od njih sedeći jedan naspram drugoga na svom ležaju. Kada su primetili da su se vrata otvorila, iznenađeno su digli glave.

Čeri je stavio prst na usta, dajući im znak da čute, i hodajući na prstima, ušao u odaju. Jedna daska u podu je škripnula pod njegovom težinom, i čovek za pisačim stolom se pomerio i letimice pogledao pre-

ma ćelijama. Da bi zavarao njegovu pažnju, Bo Strobriđž je doviknuo.

— Benone, ja bih da nešto popijem!

— Zaveži Strobriđže! — Začuo se nabusit odgovor, a koristeći razgovor između zatvorenika i čuvara, Den Čeri je nastavio da se približava stolu.

— Sto mu gromova, žedan sam da bi od toga i zvečarka crkla, Benone. Ja sam se prema tebi uvek pristojno ponašao, zar ne, uvek kada sam imao love? — nastavio je Bo da zapomaže. — Zašto mi, do vraga, ne...

Benon je ponovo spustio glavu na časopis, očigledno potpuno nezainteresovan za dalji razgovor. Tada se Čerijev revolver svom težinom spustio na njegovu glavu. Benon je jeknuo i skljkao se napred preko stola.

Bo Strobriđž se nasmejao i doviknuo. — To je bilo lukavo, Čeri, zar ne? A sada mi dobaci ključeve. Bid i ja jedva čekamo da se izvučemo iz ovog vašljivog grada, dok ima mogućnosti. Ne želimo da imamo nikakve veze s ovom bandom bednih, gmizavih, kukavnih nevaljalaca. Oni nisu dostojni ni čašu pića da nazdrave sa pravim čovekom, a da ne govorimo o nečemu više. Pušti nas napolje, hoćeš?

— Zaveži — dobacio mu je Čeri i prišao poslednjoj u nizu ćelija. Našao je da su vrata zatvorena i vraćao se nazad u predvorje, gde je iz gornje fioke pisatog stola uzeo svežanj sa ključevima. Dok je probao ključeve da bi našao onaj koji otključava ćeliju, obratio se Doku. — Ne treba stajati i blenuti kao budala, Holideje. Umesto toga, os-

motrite ulicu. Ako bi neko naišao, vi me upozorite na vreme.

Dok je prišao prozoru i pogledao napolje, a Bo je nestrpljivo povikao. — Hoćete li već jednom otvoriti ovu đavolju ćeliju, ili ćete sačekati da se Traverzi vrati, Holideje. Ovde smo najviše zbog toga što šerif veruje da smo povezani sa vama. Verovatno je da će nam to otežati položaj, i zato je pravo da nas oslobodite. Uostalom, ako dođe do okršaja, mogli bismo vam pomoći. Bid i ja nismo za potcenjivanje.

— Rekao sam ti da zavežeš, Strobriđže — prekinuo ga je Čeri koji se mučio da otvori bravu poslednje ćelije. Kada mu je na kraju uspeo da je otvori, odahnuo je s olakšanjem. Ušavši unutra, prišao je maloj kasi koja se nalazila u uglu, i kleknuo pored nje. Pažljivo je osmotrio kasu i zadržao se na bravi.

Bo Strobriđž je sve vreme s interesovanjem posmatrao Čerija i shvativši njegovu nameru rekao je. — Traverzi je sinoć otvarao kasu Čeri. Vrlo dobro sam ga video. Okrenuo je srednje dugme nadesno jedan pun krug, zatim ga je vratio sasvim do kraja, pa je onda stao i onda je opet okrenuo nadesno pola kruga. Neka me vrug nosi ako brava nije jednostavna. Sasvim lako je otvorio. Kako bi bilo da i nas uključiš u podelu, makar samo za jedan mali delić, šta kažeš na to? A nemoj misliti da na to nemamo nikakvo pravo. Traverzi nam je očitio džepove kad nas je ućorkirao, pokupio nam je sve do poslednje parice. Nemamo ni prebijenog dolara, a toliko smo žedni da nam ne bi bilo dovoljno ni pedeset dolara.

Čeri nije obraćao pažnju na nje-

ga. Ali, ipak je primio na znanje Boovo uputstvo i okrenuo kružić na bravi nadesno ceo krug, tačnije onoliko koliko ga je mogao okrenuti. Pri tome je držao uho naslonjeno na metalna vrata, pa je u jednom momentu čuo slabo ali dovoljno jasno „klik“. Smeškajući se, okrenuo je krug nazad sve dok ponovo nije čuo slabo škljocanje metala. Onda je ponovo okrenuo na desno, dok nije čuo isti zvuk, a onda je okrenuo točak brave i povukao ga sebi. Vrata kase su se otvorila nečujno.

— Vidiš li, Čeri, zar ti nisam rekao? — kliknuo je Bo Strobriž. — Sad moraš da nas uključiš u deobu, jer da nije bilo mene, nikada ne bi otvorio. Otvori našu ćeliju pa ćemo uzeti naš deo, i izgubiti se odavde da nas niko nikada više ne vidi. A ako bude neke gužve... Pa, ti znaš Bida i mene, mi nismo nenaviknuti na to.

Čeri i dalje nije obraćao pažnju na njih. Bo je počeo tako glasno da grdi, jer ga je obuzimalo nezadovoljstvo zbog Čerijevog držanja. Holidej je napustio svoje mesto pored prozora i prišao da ga umiri.

— Budite mirni Bo. Mi nismo ovde došli u pljačku nego...

Boova vika ga je naterala da prekine, i Dok se u tom trenutku okrenuo i pogledao prema Čeriju. Dao je Bo rukom znak da bude miran i rekao. — Čekaj!

Prišao je ćeliji u kojoj se nalazila kasa i ušao unutra. Pogledom je pratio svaki Čerijev pokret dok je ovaj iz kase vadio svežnjeve novčanica. Kada je izbrojao pet svežanja rekao je tihim ali odlučnim glasom. — Dosta!

Na Čerijevom licu izbile su sitne

graške znoja, a oči su mu gladno zasijale.

— Pet hiljada je cena koju je Adamson mogao dobiti za svoje krdo — dodao je Holidej. — Uzmite samo toliko.

Čeri je zaškriljao zubima i kroz stisnute zube udahnuo kao da se opekao. — To je opljačkan novac, banditski novac — rekao je.

— Bez obzira. Uzmite samo koliko sam rekao.

Cev Holidejevog revolvera bila je slučajno, ili možda namerno, uperena u Čerija. Kockar je ponovo odbrojao već izdvojenih pet paketića i stavio ih sebi u košulju. Kada se uspravio pogled mu je ostao prikovan na svežnjeve novčanica porredanih u pregradama kase. U očima mu se ogledalo žaljenje i ljutnja.

Holidej je udarcem noge zalupio vrata kase i Bo je jauknuo. — Holideje, jeste li vi poludeli? U toj kasi je čitavo bogatstvo. Sto mu gromova, ako vama nije potrebno i ako ga ne želite, pustite mene da ga zgrabim. U svakom slučaju, jedan deo tog novca pripada Bidu i meni.

Holidej je uzeo ključeve od Čerija i otvorio drugu ćeliju. A kada je Bo pohrlao napolje, Dok je udarcem noge zalupio vrata ćelije u kojoj se nalazila kasa i bacio ključeve u dvorište zatvora.

Strobriž se okrenuo Holideju sa dignutim pesnicama lica crvenog od ljutine. Njegov brat Bid je izašao za Boom iz ćelije i radoznalo se zagledao u Holideja. Ni on kao i njegov brat nije imao revolver, ali, nasuprot svom bratu, nije pokazivao želju da se obračuna sa Holidejem. U stvari, za vreme boravka u zatvorskoj ćeliji Bid je, kao što to u

nekom momentu dođe u glavu većini ljudi njegovog kova, zaključio da mu je dosta tuča i obračuna sa svim i svakim, i da je svršeno sa burnim životom. Saznanje da je sve što je do tada činio glupo, puklo mu je pred očima kada ga je Traverzijev revolver tresnuo po glavi i kada je pod rukama osetio podnadulo i izubijano lice od udaraca zadobijenih u obračunu sa Boom u dvorištu saluna. Bid je tada rekao sebi da su dani tuča i obračuna zauvek prošli, naravno pošto prethodno izravna račun sa šerifom Traverzijem.

— Pusti to, Bo — rekao je Bid svom bratu. — Holidej zna šta radi.

Čeri je za to vreme stajao na otvorenim zadnjim vratima. Liznuo je usne suve od pohlepe za ostavljenim novcem koji ga je još mučila.

— Da pustim? — planuo je Bo, i začuđeno ga pogledao pitajući se šta se to desilo sa njegovim bratom. — Jesi li ti poludeo? Traverzi je mesecima cedio ovaj grad, izvlačio je iz njega sve do krvi. U onoj kasi ima dovoljno novca da njime kupimo ranč. Čuješ li, sopstveni ranč!?

— To nikada nećemo uspeti — odgovorio mu je Bid i prešao preko odaje do pisaćeg stola na kome je ležao onesvešćeni Benon. Bez napora je odgurnuo u stranu stolicu s onesvešćenim čovekom, i sa kuke na zidu skinuo dva opasača sa revolverima. Pružio je jedan Bou, i baš kad su njih dvojica pripasivali opasače, ulazna vrata su se otvorila.

U prostoriju je zakoračio Alek Dej. Izgledao je zabrinut sve dok nije primetio četiri čoveka, a onda je izraz zabrinutosti na njegovom licu zamenio izraz zaprepašćenja. Od iznenađenja što pred sobom vidi Ho-

lideja i Čerija, Dej je ustuknuo. Ona da je njegova ruka poletela ka dršci revolvera.

Holidej se okrenuo i munjevito potegao revolver, ali, Čeri je već držao naperen pištolj u ruci. Dok je zaustio da mu dovikne da pazi kako cilja, ali pre nego što je uspeo da izgovori reč, Čerijev revolver je planuo.

Alek Dej nije uspeo ni da izvuče revolver. Udar taneta odbacio ga je kroz vrata i oborio na pod verande. Šerifov pomoćnik je muklo zastenjao, okrenuo se na leđa i ostao da leži nepomičan.

Bo Strobrič je doviknuo. — Hajdemo Bide, bežimo što pre odavde!

Bid nije čekao da mu se kaže dva puta. Kao izbačen katapultom, zatutnjao je teškim koracima preko odaje. Holidej je tmurno pogledao Čerija i rekao.

— Ovim je dat znak za uzbunu! Bolje bi bilo da ste ga samo ranili i onesposobili, ali, sada je gotovo. Bez obzira šta se bude desilo, budite blizu mene.

Čeri ga je pogledao nezadovoljno. — Nisam imao vremena za previše ciljanja — rekao je i pošao niz stepenice. Braća Strobrič krećući se vrlo brzo obzirom na svoju korpu-lenciju i težinu, projurili su pored Čerija odgurnuvši ga u stranu. Bo je zakačio nogom svežanj sa ključevima i šutnuo ga dalje u dvorište. Čeri je opsovao.

Za njime je na verandu izašao Dok Holidej i zatvorio za sobom vrata. U dvorištu je zavladała tama. Čeri je okrenuo revolver na Holideja.

— Đavo vas odneo — ispalio je

Čeri bez daha niz ljutih reči. — Sav onaj novac...

— Novac? Novac nema veliku vrednost kad je čovek mrtav, a u našem položaju, lako može biti mrtav, Čeri — rekao je Holidej mirno. — Imamo protiv sebe čitav ovaj banditski grad, mislite malo i na to.

Čeri je stajao kao ukopan u tlo, a u tami noći videlo se da mu se izraz lica menja. Dalje niže niz ulicu začuo se odjek koraka ljudi u trku. Čeri se okrenuo i nagnuo u bekstvo, uputivši se prema dvorištu trgovine. U trenutku kad je preskakao polomljenu ogradu iz štale na drugom kraju uličice koja je vodila pored zatvora pokukjala je masa ljudi. Holidej i Čeri su se tako našli opkoljeni.

Oko njih su počeli da zvižde kuršumi. Dok i Čeri su se okrenuli i potrčali prema dvorištu saluna gde ih je, na njihovu nesreću, dočekala druga grupa ljudi predvođena sudijom Egertom. Egert je istrčao ispred ostalih, lica posivelog od mržnje.

— Čekao sam vas dvojicu nitkova da se pojavite! — prosiktao je kroz zube i njegov revolver je planuo.

Čeri se glavačke bacio na desnu stranu a Holidej na levu. Sudijini pratoci su pripucali, i kiša kuršuma je zviznula preko dvojice begunaca. Videvši da će Čeriju poći za rukom da se domogne zadnjih vrata saluna. Holidej je odlučio da rizikuje i potrčao je za njim preko brisanog prostora u dvorištu. Jedno tane mu je probilo rukav sakoa, a drugo je prosviralo kroz obod njegovog šešira, i samo zahvaljujući svom munje-

vitom refleksu, Dok je uspeo da ga rukom zadrži na glavi. U bezglavoj brzini, Dok je rukama gurnuo u Čerijeva leđa i gurnuo ga napred, a istovremeno ga je treći kuršum okrznuo po ramenu. Holidej je poleteo glavačke napred, i trenutak kasnije, bio je u salunu zajedno sa Čerijem. Zatvorio je vrata i osvrnuvši se, našao se licem u lice sa Čerijem koji ga je gledao razrogačenih očiju. U ruci je držao naperen revolver.

— Gurnite sto na vrata — rekao je Dok Holidej hladnokrvno. — Ja ću paziti na glavnu ulicu.

Čeri je za trenutak izgledao neodlučan, ali kada su tanad počela da bubnjaju u debela drvena vrata saluna, on je prevrnuo sto za kockanje i gurnuo ga na vrata. Podupro je njime kvaku na vratima, a onda se vratio nazad i prevrnuo još jedan sto, uvlačeći glavu u ramena pred kuršumima koji su fjukali kroz prozore. Čeri je s mukom digao drugi sto na prvi već naslonjen na vrata. Zatim se povukao korak unazad i kroz razbijen prozor pripucao u dvorište.

Na prednjoj strani saluna Holidej je slao metak za metkom prema glavnoj ulici. Čeri mu se pridružio dok je punio revolver.

— Na ovoj strani ih ima oko desetak. Traverzi je među njima — rekao je Holidej.

Čeri je zabacio rukom kosu sa čela. Tanad su potmulo udarala svuda po prednjem zidu zgrade. Neka su proletala kroz prozore i zarivala se u unutrašnje zidove a neka su pogadala flaše i čaše naslagane na policama. Pošto je procenio da će okršaj u koji su upali biti žestok i kr-

vav, Dok Holidej je hladnokrvno prošetao po odaji, i pogasio svjetiljke. Ugasivši posljednju, stao je u pomrčini i zamišljeno se zagledao u Čerijevu tamnu siluetu.

Po svemu sudeći, okršaj u koji su upali verovatno će biti borba na život i smrt, tačnije rečeno do smrti, i ako je već tako, onda mu je bilo drago što je uz sebe imao čoveka kao što je Čeri. U svakom slučaju, Čeri nije bio kukavica i neće se prestrašiti kad se nađe oči u oči sa smrću. Pri pomisli na to, nešto hladno ga je steglo. Mada je mnogo puta bio u smrtnoj opasnosti, pomisao na kraj, ispunjavala ga je neprijatnom ledenom jezom. Stresao se kao da mu je hladno i odagnao od sebe skeptične misli. Čak i u beznađu, uvek ima neke male nade da se čovek izvuče.

— Bez obzira kako će se ovo završiti — obratio se svom sabratu u nevolji — hvala vam što ste ostali postojani i održali reč koju ste dali, Čeri. Znam da vam je bilo teško, ali, videćete da je vredelo.

Čeri se okrenuo i pogledao ga sa mešavinom ljutine i očajanja. — Bilo je skoro nemoguće uzdržati se, Holideje, i ako bih se još jednom našao u sličnoj situaciji, možda ne bih izdržao. Iskušenje je bilo strašno.

— Znam — rekao je Holidej. — I stoga vas upozoravam da ako se nekim čudom spasemo odavde, ne pokušavajte da mi pobegnute. Taj novac ide starom Adamsonu i njegovoj kćeri i nekome drugome. Tu nema kompromisa.

Čeri je dodirnuo svežnjeve novčanica u svojim nedrima i pomislio koliko će vremena proći pre nego što opet bude imao u rukama toliku

gomilu novca. Verovatno da takvu priliku više nikada neće imati. Između ostaloga, i zbog toga što su bile male šanse da odavde izvuku žive glave. Obrisao je rukavom znoj sa čela i zašao iza šanka, da bi ispod tezge izvadio jednu nerazbijenu bocu viskija. Otvorio je i nagnuo nekoliko dobrih gutljaja, zatim, pošto je kratko vreme pažljivo posmatrao Holideja, pružio mu je flašu preko tezge.

Holidej je prihvatio bocu i pružio ruku prema čašama poređanim na šanku, kad ih je kiša kuršuma naterala da legnu na pod. Holidej je promrmljao. — Hvala. Moraću da se poslužim iz flaše.

— Nema na čemu, piće je besplatno — rekao je Čeri.

IX

Džojls Adamson je ustala sa zemlje i rukom zabacila na ramena svoju dugačku kosu. Uprkos želji da za slučaj nevolje bude spreman, njen otac je dremao umoran od napornog jahanja i događaja poslednjih dana.

— Tata, čini mi se da dolaze.

Adamson je pesnicama protrljao oči. — Jesi li sigurna, devojko?

— Vidim dva konjanika, tata. Ko bi drugi mogao da bude?

Adamson je ustao i nekoliko puta razmahnuo rukama i razmrdao ramena. Zatim se pridružio Džojlsu i pogledao u pravcu kuda je Džojls zurila. Otuda su, zaista, brzim kasom dolazila dva konjanika. Verujući pretpostavci svoje kćeri da su konjanici njihovi prijatelji, Adamson je išao iz senke i pošao im u susret da ih pozdravi. Ali, kada su ga konjanici ugledali, i iz predostro-

žnosti usporaziti, Adamson je u njima prepoznao dvojicu braće blizanaca koji su se, one večeri kada je prispeo u Autkast Kaunti, tukli u salunu za nagradu koju je dao Ceri.

Adamson se mašio rukom revolvera, ali, pre nego što je uspeo da izvadi pištolj, braća Strobriž su potegli oružje i cev Boovog revolvera je zinula prema njemu.

— Ko je sad ovo? — rekao je Bo iznenađeno kada je opazio Džoj.

— Stvarno sam zaluden — rekao je Bid češući se rukom po vratu ispod potiljka, s izrazom zbunjenosti na licu.

Ben Adamson je odbrusio nabusito. — Očekivali smo nekog drugog, a ne vas.

Onda je Džoj izašla na prostor obasjan mesečnom. Bid se uspravio u sedlu i pokazao rukom prema njoj.

— Gle, vrag me odneo Bo, pa, ono je Čerijska ženska!

Bo je klimnuo glavom dajući mu time na znanje da je prepoznao. Svaki put kad je u gradu sretao Džoj Adamson, on je požudno proždriao pogledom. Ona je bila najlepša žena na koju je palo njegovo oko, ali, bio je uvek svestan toga da o njoj može samo sanjati i ništa više. Uprkos svojoj prostoti, shvatio je da nije jedini čovek čije su želje ostale neostvarene i to ga je tešilo. Skinuo je šešir u znak poštovanja prema njoj.

— Vi ste verovatno njen otac, je li? — zapitao je Bo.

Adamson je klimnuo glavom. — Dolazite li iz grada?

— Baš otuda i ako vas interesuje, zbrisali smo otuda kao da nas đavoli gone. Tamo je sinoć izbio pravi pakao. Da ste bili pola milje

bliže, svakako biste čuli. Praštalo je kao da je državni praznik.

Džoj nije mogla da prikrije svoje interesovanje. — Jeste li videli mister Holideja i mister Čerija? — zapitala je nesigurno.

— Naravno, madam, videli smo ih jasno kao na dlanu. Oni su nas izvukli iz zatvora, zapravo mister Holidej je to učinio, a mister Čeri je bio zauzet nečim drugim. Verujem da bismo se sva četvorica izvukli, da se na nesreću nije pojavio Alan Dej i naleteo na metak, hoću reći poginuo. Bid i ja smo do daske zahvalni tim dvema budalama što su nam omogućili da se dočepamo konja.

— Budalama? — rekla je Džoj i namrštila se.

— Pa, da, jer samo budale će gutiti dragoceno vreme umesto da brišu kud koji. A oni su baš to učinili.

Džoj se okrenula svom ocu, a u očima su joj se vrtile suze. Adamson je još jednom pogledao Bo i Bida i čutke klimnuo glavom. — Hvala vam za obaveštenje. Mnogo vam hvala. — Rekavši to, okrenuo se ka svom konju, a Bo i Bid su izmenjali začuđene poglede.

Bo ga je zapitao. — Šta to imate na umu da učinite, mister Adamson? Valjda ne nameravate da idete u grad i da ih tražite?

— Baš to, jer jednostavno, moram da odem — rekao je Ben. — Oni su otišli tamo radi mene, otišli su da uzmu novac za krdo koje mi je ukradeno. I šta sad? Da ih pustim da poginu zbog mene, a ja ni prstom da ne mrknem? To ne mogu. Moram da učinim što mogu, ili bar da pokušam.

— Oni su opkoljeni, Adamsone — upozorio ga je Bo. — Mora biti da

su u salunu, procenjujem to po pravcu odakle je pucnjava dopirala kad smo izlazili iz grada. Ne verujem da ćete kročiti nogom u grad, a da vas neko neće prepoznati. A čim se to desi, prosuće vam utrobu. Bolje bi za vas bilo da pojašete konja i da što pre bežite odavde. Mi ćemo neko vreme jahati istim pravcem, ako želite da vam pravimo društvo.

— Ne — ostao je Adamson odlučan uprkos Džojšinim preklinjućim pogledima.

Devojčine suzne oči naterali su Bida da se namršti. Dobacio je kratk pogled svom bratu Bou i rekao. — Da nije bilo njih, nas dvojica bismo još uvek bili u čelji: i do guše u nevolji.

Bo Strobriž se zametnuo u sedlu i načuljio uho prema bratu. — Kako to misliš, Bide?

— Pa, šta imaš da me pitaš? Još uvek bismo bili u zatvoru čekajući da nas Traverzi cepa kako je njemu volja. Njegov plan da napusti grad nije dozvoljavao mogućnost da nas ostavi u životu. Otuda smatram da su nam Holidej i Čeri spasli kožu. Sad se postavlja pitanje... Hoćemo li ih ostaviti da se sami bore, ili nećemo? Hoću da kažem ovo: na jednoj strani su dvojica prijateljski raspoložena čoveka, a protiv njih je banda nevaljalaca koje ne možemo ni da smislamo. Ja sam dosada bio glup i tukao se za sve i svašta, i rekao sam sebi da je s tim svršeno, ali, ima stvari za koje se vredi založiti... kao što je sada slučaj.

Ben Adamson ih je s interesovanjem posmatrao, a u očima mu je zaškriko plamićak nade. — Mislite li da se vratimo nazad?

Bo je napucao usta i vrhovima pr-

stiju dodirnuo naduvane usne. Udahnuo je duboko i šumno izdahnuo vazduh, a onda je konačno klimnuo glavom. — Bide, mislim da si u pravu. Nas dvojica smo se u životu toliko tukli da sam zaboravio kako to izgleda pomoći nekome u nevolji. Ali, neka me đavo nosi, u... molim vas da me izvinete madam — dodao je pogledavši u pravcu Džojis. — Bid i ja smo odrasli u borbi i ne sviđa nam se pomisao da ustuknemo pred opasnošću.

— Onda znači da ćete se vratiti u grad? — zapitala je.

— Da, ali samo pod uslovom da vi i vaš otac ostanete ovde, madam. Mislim da je i Holidej smatrao da je to pametno, inače se ne biste nalazili ovde. On vam je rekao da ga čekate. Pa dobro, tako će i biti. Vi ćete čekati, a nas dvojica ćemo poći u grad da vidimo da li ćemo moći da se povežemo s njima.

Džojis im je uputila jedan dug zahvalan pogled. — Mislim da ste vas dvojica zapravo divni.

Bo je porumeneo, a Džojis je prišla do njegovog konja i uhvativši ga za košulju privukla sebi. Kada je njegovo lice bilo sasvim blizu, ona ga je žestoko poljubila u obraz. On se ošrgao kao da ga je bivo odbacio rogovima i povikao.

— Šta je sad to, madam? To nije način da čovek sačuva prisustvo duha, a još manje da razmišlja razumno. Posle ovoga, može samo da jurne kao bizon i glavom probije zid. Jeste li to hteli?

Džojis mu se osmehnula. — Ne, nikako. Samo sam htela da vam kažem koliko da sam vam zahvalna.

Bid je dodirnuo prstima oboj šesira u znak pozdrava i dobacio Adamsonu. — Videćemo se uskoro.

Kod vaših prijatelja je vaš novac, je li tako, pa će najbolje biti da pomognemo da taj novac dođe u vaše ruke. Ali, mogu da vam kažem da su bili dvostruke budale: prvo zbog toga što su otišli u osinje gnezdo, a drugo, ako su već otišli, što su uzeli samo pet hiljada. Ali, Holidej je takav čovek, šta se tu može? Na njegovom mestu, ja ne bih bio toliko karakteran.

Bid je okrenuo svog konja, a Bo je poterao svog u galop za njim. Upoređeni jedan pored drugog, njih dvojica su odutrnjali u grad.

U gluvoj tišini, braća Strobriž su ujahali u mračnu sporednu ulicu koja je vodila pored saluna i oslušnuli ujednačenu paljbu, koja je još od kada su se približili na domah grada, isprekidano dopirala do njihovih ušiju. Bid je upitno pogledao Boa.

— Šta misliš da uradimo?

— Pokušaćemo nešto sa glavne ulice — rekao je Bo i izvukao revolver. Trenutak kasnije, Bo je ugledao grupu ljudi na trotoaru ispred saluna. Povukao se nazad u senku i povukao Bida za sobom. Nije im odgovaralo da budu primećeni.

Odjednom je Bidovo lice zasijalo od zadovoljstva. — Krov, to je rešenje — rekao je. — Proći ćemo kroz dvorište mame Viloubaj, popećemo se na krov Karsonove kuće i odatle ćemo preći do saluna. Spustićemo se na gornju verandu saluna i videćemo da li se možemo uvući unutra, a da nas niko ne primeti. Samo, moramo se čuvati onog Čerija. On je žustar i brz na obaraču, i može pripucati ne gledajući ko dolazi. To bi nas moglo koštati glave.

Bid nije prigovorio ništa. Ne iz-

menivši više ni reč, popeli su se uz zid trgovine i uzverali se na krov. Skinuli su čizme i pognuti da ih niko ne bi ugledao, krenuli po nizu krovova. Kada su pred sobom ugledali krov saluna, Bo je opomenuo Bida da ga pokriva. Zatim je skočio, dohvatio se rukama za gredu nastrešnice i u istom zaletu se spustio na terasu prvog sprata. Na nesreću, zakačio je nogama za ogradu verande i pao glavačke na pod. Kada je trenutak kasnije na terasu sleteo Bid, njih dvojica su se sudarili i obojica se pružili po podu.

Bo je ljutito odgurnuo Bida. Bidu se Boov grub postupak nije dopao i već je hteo da reaguje, kada su dva čoveka jurnuli prema njima. Istog momenta, braća su zaboravila na svoje razmirice i skočivši na noge, jurnuli su u susret napadačima. Bo je svojom okruglom volovskom glavom udario jednog napadača u vrh brade, i odbacio ga na ogradu koja se uz tresak polomila. Prodoran krik prolomio je noćnu tišinu i završio se muklim treskom o zemlju. Bid je uzeo na sebe drugog napadača i zavitlao ga svom snagom na zid. Čovek se bez glasa skljkao na pod terase i više se nije pomakao.

— Dobar početak — rekao je Bo. — Sad treba još samo da se nađemo s onom dvojicom simpatičnih nevaljalaca, pre nego što nas ustrede. Vidi samo koliko su velike budale isпали kad su ostavili nebranjen gornji deo zgrade.

— Ima ih samo dvojica. Kako su mogli da brane i krov — primetio je Bid.

Bo ga je pogledao. — Dosta mudro rezonovanje za jednog tupavka.

Bid nije odgovorio ništa na Boovu primedbu, verovatno naviknut na

podsmješljiv ton svog brata. Preleteo je pogledom verandu da bi se uverio da u mraku nema još napadača, i kada se uverio da su sami, prišao je poguren ogradi. Odozdo su se čuli glasni povici ali se niko nije video. Idući jedan iza drugoga braća su ušla u koridor iz koga se nalevo i desno ulazilo u sobe za goste. Niko se nije pojavio da ih zadrži. Došavši do vrha stepeništa, Bo je čučnuo i s interesovanjem pogledao dole. Kada je pored njegove glave svirnulo tane ispaljeno iz salama, on je povikao žurno.

— Ne pucajte, vrag vas odneo! To smo Bid i ja!

— Ako se makneš, znaj da si mrtav, mister! — presekao je Čeri kao nožem.

— Nemamo nameru da se mičemo, Čeri — rekao je Bo. — Bar ne dotle dok ne utuvite sebi u glavu da smo došli ovamo da vam pomognemo.

Potrajalo je kratko vreme u tišini, pre nego što se iz mraka pojavio Dok Holidej. Pustolov je izvesno vreme s interesovanjem posmatrao krupnog kauboja, a onda je zapitao žmirnuvši okom — A zbog čega vi to želite da nam pomognete, mister?

— To bi bilo dosta teško objasniti — rekao je Bo. — Dozvoljavate li da dođemo dole?

— Dođite — rekao je Dok ne gledajući više Boja. Procenio je da Bo govori istinu i da ne treba da ih se plaše. — Ali, ne znam koliko vam je to pametno. — Dodao je tonom čoveka koji drugima želi dobro. — No sada, šta je, tu je.

Bo je pošao niz stepenice. Bid je pošao za njim, držeći čvrsto u ruci revolver. Pre nego što su stigli do

dna stepenica palja se ponovo rasplamsala.

Bo i Bid Strobriđž su se sjurili niz stepenice, Holidej je čučao poguren pored leptirastih vrata i slao metak za metkom na ulicu. Napolju u pomrčini, jedan čovek je jauknuo bolno. U predahu koji je nastao, Čeri je prosiktao.

— Ako ste se vas dvojica vratili zbog novca, onda zaboravite na to.

Lica priljubljenog uz pod da bi što manje bio izložen kuršumima, Bo je ljutito digao glavu. — Slušaj da ti kažem jedno, Čeri. Nisam imao vremena da ti se odužim ni za ono što si meni i Bidu napravio s onom tučom. No, da pređemo sada preko toga. Ali, nemoj nas sad proglašavati i za lopove, to ti neću oprostiti. A ako baš hoćeš, došli smo zbog toga što smo se osećali obaveznim ovom mister Holideju, a i zbog toga što nimalo ne marimo one hulje Traverzija i Egerta, niti njegove sledbenike. Sem toga, napolju u preriji smo naišli na devojkicu i njenog oca, pa nam se učinilo da su dosta zabrinuti, i da to ne zaslužuju. U svakom slučaju, dugućemo Traverziju revanš za ono što je Bidu razbio glavu i što je mene maltretirao.

Holidej ih je pogledao pažljivo. — Uz vašu pomoć, možda će nam uspeti da se probijemo. Biće rizično, ali, moramo preuzeti rizik.

Bo se skoro radošno zacerekao. — Rizik, mister, pustolove je nešto sa čim Bid i ja uvek računamo.

Kuršumi su ponovo zazviždali kroz vazduh oko njih razbacujući i ono malo preostalih flaša i odbijajući komade iverki i maltera sa zidova.

— Koliko ih ima tamo Holideje? — zapitao je Bid.

— Na prednjoj strani oko deset-
tak, a pozadi ih ima još. Verovatno
isto toliko.

— Pozadi ih ima najviše pola tu-
ceta — rekao je Bo — a predvodi ih
sudija. Na prednjoj strani video
sam Traverzija. Ako smaknemo njih
dvojicu, ostali se neće dalje boriti.

Bo je začutao i osvrnuo se oko se-
be. Kada je na jednom rafu iza šan-
ka ugledao niz boca punih viskija,
oči su mu požudno zasijale, i on se
hitrim korakom uputio ka željenom
plenu. Nov plotun i kiša tanadi na-
terali su ga da na sredini odaje leg-
ne na pod. Bid ga je čuo kad je za-
stjenjao i pritrčao je da bi ugledao
kako iz rane na Boovoj podlaktici
lije krv. Bid ga je postavio u sedeći
položaj u zaklonu od metaka i re-
kao mu da miruje dok je sa vrata
skinuo prljavu vratnu maramu i
čvrsto je pritegao preko rane.

Bo je poslušno sedeo i kada je Bid
završio sa previjanjem rane pro-
mrmljao je kao preko volje. — Daj
mi malo onog viskija, brate. Sad mi
je neophodno da gucnem jedan gu-
tljaj.

Bid je zašao iza šanka i iz jedne
pregrade izvukao punu bocu. U tre-
nutku kad se okrenuo da se vrati
do svog brata, planula je još žešća
vatra iz tuceta revolvera. i kiša kur-
šuma je prozviždala salunom. Sve
flaše raspale su se u paramparčad
i vodopad viskija sručio se na nje-
ga, kvaseći mu kosu i odelo. Bid je
uvukao glavu u ramena, i mičeći po
podu, dovukao se do svog brata. Bo
je zgrabio flašu iz njegove ruke i
počeo požudno da pije tako da je
Bid morao da mu je otme da bi i
sam priuštio sebi nekoliko gutljaja.

Za to vreme Holidej i Čeri su ču-
čali u zaklonu pored leptirastih vra-

ta i osmatrali šta se događa napo-
lju na ulici. Odjednom je Čeri izu-
stio niz pogrdnih reči na nečiji ra-
čun i na kraju završio izliv osećanja
rečima. — Smrdljivi grad!

Holidej je rezignirano slegnuo ra-
menima. — Svi su gradovi isti...
smrdljivi ili čisti. To zavisi od lju-
di koji žive u njima. A ovaj bi mo-
gao biti fini, miran grad... Za sve
nas.

Čeri se ozbiljno zagledao u njega.
— Da ne nameravate, možda da se
ovde zadržite ili nastanite. Možda
vaše ambicije idu dotle da se oženite
sa Džojls?

Pogledi su im se ukrstili i nepri-
jateljsko odmeravanje je potrajalo
nekoliko trenutaka. Onda je Dok
Holidej progovorio. — Na kocki je
nešto mnogo više od nas, Čeri. Zar
to ne shvatate?

— Ne, bogami, to ne mogu da
shvatim, jer nema većeg uloga u ig-
ri od sopstvenog života. A protiv
ovakve bande loše se piše. Traverzi
je obična zver. Neće se ustezati da
nas pobije i nastaviće s ubijanjem
sve dok ponovo ne uspostavi kontro-
lu nad gradom. A sudija Egert je
najluđi i najopasniji nitkov sa ko-
jim ste se u životu sreli, Holideje.
I zato ja iz ovih stopa napuštam
igru.

Dok ga je pogledao kao da pro-
verava da li Čeri ozbiljno misli to
što kaže, ali u njegovom pogledu
nije bilo ni ljutnje ni razočarenja.
Poznavao je ljudsku prirodu i shva-
tio je instinktivni uzmak pred smrt-
nom opasnošću. — Držim vas za reč.
Prekršite li je i ako se iz ovog izvu-
ćemo, kunem se da ću vas pronaći
da vas podsetim na izdajstvo.

Čeri je seo na zemlju i naslonio

se na zid. Proverio je revolver i rekao. — Ja krećem iz ovih stopa. Hoćete li da pokušamo da se zajedno probijemo ili smatrate da je važnije da se bar ja izvučem, kako bi Adamson dobio svoj novac?

Bo i Bid Strobriđž dovukli su se do njih, puzeći po podu. Bo je neštedice sipao psovke, ljut zbog bola koji mu je zadavala rana polivena viskijem. Obojica su neko vreme tmurno posmatrali Čerija i Holideja, pre nego što je Bo progovorio. — Uhvaćeni smo u mišolovci, i jedino što možemo to je da pokušamo da se probijemo. Možda nećemo svi izvući živu glavu, ali, ako ostanemo ovde i sačekamo da svane, sa nama je svršeno. Napašće nas sa svih strana i sravnice nas sa zemljom.

Holidej je klinuo glavom. — O tome sam već razmišljao, Bo. Kako misliš da bi bilo dobro da pokušamo? Da jurnemo kroz vrata pravo na njih, i da se onda svako snalazi kako zna i ume?

Bo je stisnuo usne. Upitno je pogledao Bida koji je samo klimnuo glavom u znak odobravanja.

— Ukloniću barikade — rekao je Bo kratko.

Dok je Bo prilazio vratima i tiho uklonio nagurane stolove, Holidej je u njemu otkrio pravog čoveka kakav je Bo u suštini bio: borca koji je možda bio nerazumno rehan, ali borca koji je u svakom slučaju imao srca da rizikuje.

Holidej se saglasio. — Ukolnite barikade, a onda čekajte. Jurnućemo napolje svi u istom trenutku. Vas dvojica bežite prema zatvoru, a Čeri i ja ćemo krenuti u suprotnom pravcu. Važi?

Bo je klimnuo glavom u znak da se slaže. Prišao je do leptirastih vra-

ta i kleknuvši na pod iza zida, uklonio težak sto koji je zatvarao ulaz. Učinio je to u potpunoj tišini, i napolju se nije čuo nikakav nagoveštaj da su napadači primetili taj manevar. Zatim se vratio do sredine odaje i stao osetivši na svom vratu dah Bidovog ubrzanog disanja. Pogledao je svog brata, namignuo mu u mraku što ovaj nije mogao videti i šapnuo mu. — Budi brz kao vetar, Bide, razumeš?

Bid je ozbiljnog lica klimnuo glavom. Holidej je pomerio rukom Čerija malo udesno i stao tačno naspram sredine vrata. — Otvori vrata Bo — rekao je.

Za to vreme, sporadačna pucnjava iz revolvera bila se potpuno utišala. Bo je pošao da posluša Dokovo naređenje ali pre nego što je on stigao da otvori vrata, kroz noćnu tišinu je odjeknuo Traverzijev glas.

— Holideje, predlažem da se nagodimo. Proverio sam novac u mojoj kasi. Ti si od mene i sudiije ukrao oko pet hiljada dolara. To je velika suma novca za koju se sve rizikuje, to razumem. Ali, izlaza nemaš, opkoljen si. Zato predlažem da izbaciš novac napolje, a mi ćemo vam u zamenu vratiti vaše konje. Ako to ne učiniš, svi ćete platiti glavom. Prvi će tvoj ždrebac dobiti metak u čelo...

Bo Strobriđž je video kako se Holidej namrštiio ljutito. Ali, Dok nije dao da ga ljutina ponese. Savladao se i rekao tiho. — Otvori vrata Bo. Izlazim prvi. Traverzi je tačno nasuprot mene. Moj je.

Bo je pružio ruku i počeo da otvara vrata. Tek što su se vrata upola otvorila, Holidej se vratio nekoliko koraka unazad, da bi uzeo zalet i potrčao napolje. Bo Strobriđž

je širom otvorio vrata i Holidej je istrčao napolje. Iznenadio je dvojicu koji su zgrčeni čučali u zaklonu iza korita za pojenje stoke. Kada su ga ugledali, podigli su revolvare, ali ih je Dok preduhitrio, ispalivši na njih dva uzastopna brza hica. Jedan od njih se okrenuo u krug i pao, a drugi je pobjegao od pojila u mrak ka drugom kraju ulice. Odjednom je sa svih strana zapraštalo kao na ratistu.

U tom trenutku, kroz leptirasta vrata izleteo je Čeri i potrčao trotoarom niz ulicu. Neprekidna pucnjava zaglušila je bat njegovih koraka. Braća Stobridž su istrčali zajedno i rame uz rame nastavili su da beže prema zatvoru na ivici grada. Dok su trčali napadači su sa suprotnog trotoara osuli paljbu na njih. Videvši da je Holidej prikovan za zemlju strahovitom paljbom sa svih strana, Bo je opsovao i pustio Bida da beži, a sam se poguren vratio da mu pomogne, sipajući bujicu kletvi i pogrdi na račun svoje gluposti. Krajikom oka, primetio je kako Čeri grabi ka pomrčini na udaljenom kraju ulice.

— Čeri, prokleta kukavice, vraćaj se ovamo! — doviknuo je.

Bo se pružio pored Doka i viknuo. — Bežimo do đavola odavde. Nemamo nikakvih šansi ako čekamo.

Holidej ga je pogledao zahvalno i revolverom umesto kažiprstom pokazao na suprotni trotoar.

— Traverzi je tamo — rekao je — štititi me.

Dok je potrčao napred, pucajući na obe strane zgrade trgovine ispred njega. Jedno tane prosviralo mu je kroz sako a drugo ga je okrnulo po vratu. Osetio je da mu se niz vrat

do košulje sliva kao končić tanak mlaz krvi. Neka ide do vraga, nije važno, pomislio je. Onda je ugledao Traverziju iza dovratka ulaza u trgovinu čije je prisustvo na tom mestu utvrdio po svetlucanju metalne zvezde na njegovoj košulji. Paljba iz Boovog revolvera naterala je dvojicu drugih huligana da ustuknu, a kada se i Bid pridružio svom bratu, Holidej je sa zadovoljstvom zaključio da je njegovo prvobitno mišljenje o ovoj dvojici vetropira bilo tačno.

Ali, Den Čeri je pobjegao, a Čeri je kod sebe imao Adamsonov novac. Dok je zbog toga bio neraspoređen, ali u ovom momentu, zaokupljao ga je obračun sa Traverzijem. Sa nekoliko dobro ciljanih hitaca, naterao je u bekstvo još dvojicu napadača, a onda se bacio na zemlju, neposredno ispred ulaza u trgovinu, i zaklonio se za trotoar. Traverzi do tog trenutka nije pucao, shvativši da ga je Dok priterao u tesnac pojavio se na vratima i njegov veliki revolver je planuo. Istupio je dva koraka napred lica iskrivljenog od besa.

— Nosi se u pakao, Holideje! — ciknuo je.

Prvi Holidejev metak dokačio je Traverziju ispod pazuha i on se zaneo korak unazad, a drugi ga je pogodio u grud i odbacio ga do zida. Traverzi se zateturio, ali je uspeo da održi ravnotežu. Njegov revolver je dva puta planuo, i Dok je osetio vreli dodir metka na desnoj strani grud. Traverzi je bio hrabriji i odlučniji nego što ga je Dok smatrao.

— Odbaci revolver i sve je svršeno doviknuo mu je Dok.

Traverzi je kroz grlo stegnuto bolom jeknuo glasnu kletvu i ponovo opalio. Odnekuda iza Doka, Bo Stro-

bridž je rekao. — Nemajte milosti prema njemu. On nije kao ostali ljudi. Živeo je i lagao suviše dugo.

Dok je video da su se Traverzi-jeve usne zategle uz zversko keženje mržnje i patnje. Lice mu je posivelo, i oči su mu odjednom još dublje upale u očne duplje. Zatim je neodlučno koraknuo napred, pružio ruku da se osloni na zid, ali, nije uspeo da se prihvati. Posrnuo je i naslonio se na stranu. Ali, još nije bio mrtav. Digao je revolver i Dok je bio prinuđen da opali još jedan metak u njegova prsa. Traverzi je ispustio revolver i skljkao se na zid a iz rana na grudima kopila mu je krv. Otvorio je usta da nešto kaže, ali, iz grla mu se začulo krkljanje, i mlaz krvi mu je potekao s usana. A onda se srušio napred i pao na lice.

Bo Stobridž i njegov brat Bid pridružili su se Doku. Stajali su naperenih revolvera spremni da pripucaju na napadače koji su bežali. Pre nego što su mogli da jedan drugome čestitaju, Dok je na kraju ulice ugledao Dena Čerija. Tamo se nalazila gradska štala a Čerijeva silueta se nejasno ocrtavala u noćnoj tami. U blizini vratnica stajala su tri čoveka i dva konja, jedan od tih konja bio je Mig.

— Bo, Bide, vi ste već dosta učinili. Brišite odavde dok još ima mogućnosti.

Posle toga, Dok je potrčao, ne obazirući se na Traverzijeve ljude koji su još sporadično pucali. Nalazio se na stotinu metara daleko od Čerija kada je iz štale planuo crvenkasti vatreni prstić revolverskog hica. Mig se visoko propeo i zamlatarao prednjim nogama.

Onda se na trotoaru pojavio sudija Egert. Hramao je, a iz desnog

obraza curila mu je krv. Čeri i Egert su istovremeno spazili jedan drugoga.

Kratlak trenutak su se neodlučno posmatrali, a onda je Egert dokazao ono što je Dok o njemu već znao. Mada oslabljen gubitkom krvi, sišao je sa trotoara i pošao prema Čeriju, pucajući iz revolvera. Nije se obazirao na Čerijeve hica kao da je prezirao smrt. A onda je, mada još jednom pogođen i uzdrman udarom teškog taneta, revolveraš i samozvani sudija, ispalio u Čerija četiri hica koji su ga razneli. Dok je padao na zemlju, Čerijeva košulja se otvorila, i pet hiljada dolara je ispalo napolje.

Dok je zastao na polovini ulice. Bo i Bid Stobridž obojica lako ranjeni, prišli su iz pozadine i stali pored Doka.

— Egerte, baci revolver! — doviknuo je Dok.

Egert se okrenuo, a iz cevi njegovog revolvera još se kolutao dim od hitaca kojim je ustrelio Čerija. Lice mu se smračilo od mržnje prema Holideju.

— Svršeno je — rekao je Dok. — Za brojna ubistva nedužnih ljudi visićeš na konopcu.

Egert se cinično nacerio, i digao revolver prema Doku. Smatrajući da je Dok lud što je toliko dugo ostavio Egerta u životu, Bo se bacio u stranu a isto to učinio je i Bid u drugom smeru. Ali, Dok je ostao na svom mestu, sa čvrsto stisnutim revolverom u ruci.

Egert je stajao licem u lice s Holidejem, malo raširenih nogu, čvrsto oslonjen o tlo. Košulja mu je bila razdrljena otkrivajući prsa obrasla prosedom dlakom. Mržnja prema Holideju izobličavala mu je lice.

Na drugoj strani ulice, okupile su se zakasnele grupice građana, ali, niko nije pokazivao želju da priđe ili da se umeša. Egert se vukući noge povukao u senku štale i tek tada opalio iz pištolja.

Dok Holidej nije odgovorio na paljbu, jer je iza Egerta poskakivao i šenio njegov Mig. Ždrebac je nogama dizao velike oblake prašine koji su delimično zakrivali Egerta.

U jednom trenutku, Bo Strobriđž je povikao. — Holideje, pazi dobro! Sad ga smakni!

Egertov revolver je ponovo planuo samo što su ovoga puta hici ispaljeni u Boovom pravcu. Jedno tane ga je okrznilo, i Bo je jauknuo, i bacio se u zaklon iza Čerijevo tela. Još jedno tane zarilo se u Čerijevo telo uz potmup tup udar. Čuvši jauk svog brata, Bid koji je u tom trenutku uvučene glave u ramena poguren trčao prema uglu štale, odjednom je zastao. Okrenuvši se, ugledao je Egerta i Migove dignute kopite. Digao je revolver.

— Ne pucaj Bide! — začuo se Holidejev glas.

Bid Strobriđž mu je nešto odgovorio kroz stegnute zube, ali je poslušao, i nije opalio ni metak, dok nije video tri čoveka koji su istrčali iz senke štalskog zida. Tek tada je čučenuvši ispalio nekoliko hitaca.

— Nosi se do đavola, Bide — viknuo je Dok, ljutito na njega i jurnuo napred. Ali, tek što je pretrčao nekoliko koraka, ugledao je jednog čoveka kako držeći se rukom za grlo, posrće kao da je pijan. Zatim se iz senke pojavio i drugi koji je odmah pao na zemlju pogođen mecima iz Boovog revolvera.

Mig je ponovo počeo da se propinje i bacaka nogama, zatežući ko-

nopac kojim je bio vezan za tanak štalski zid. Metalna kuka je počela da se krivi, i najzad se polomila. Mig je uplašeno jurnuo i frkćući proleteo pored sudije Egerta koji se bacio prema vratima štale, da bi izbegao kopitama.

Kada je Egert nestao u pomrčini, Bo Strobriđž se otkotrljao u stranu da bi se uklonio ispred Miga koji je, vukući konopac za sobom projurio pored nepomičnog Čerijevo tela. Još uvek na zemlji, Bo je ugledao poslednjeg od trojice revolveraša koji je bežao, pucajući preko ramena u pravcu Bida. Boov revolver je planuo i revolveraš je pao na prsa. Prešao puzeći još jedan metar i ostao da leži nepomičan u jednom krugu svetlosti koja je dopirala sa suprotnog trotoara.

Dok je zastao ispred štalskih vrata. Video je kad je Egert ušao unutra, ali iz unutrašnjosti štale nije čuo nikakav šum. Pogledom je ispratio Miga koji je nastavio da juri do kraja ulice gde je skrenuo i nestao iza ugla. Dok se ponovo zagledao u mračan, crn otvor ispred sebe. Držeći se za povređen desni lakat, Bo, Strobriđž je prišao i naslonio se na zid. Bid im se pridružio i posle nekoliko sekundi rekao.

— Kuda je otišao?

— Unutra je.

Bid je nabrao obrve i pokretom ruke zaustavio Boa koji je, još uvek neutoljene želje za okršajem pošao prema vratima.

Holidej je, međutim, stao ispred obojice i rekao odlučnim glasom. — Pazite da ne izađe negde na drugu stranu. Ovaj ulaz je moj.

Ne čekajući da čuje njihove prigovore, Dok se izmakao da uzme zalet i jurnuo je kroz vrata. Fijuk

metaka naterao ga je da skoči u stranu.

— Nemaš nikakve šanse, Egerte — doviknuo je Dok. — Odbaci revolver.

Odgovor je bio kiša metaka koja se sručila iza poslednjeg u nizu boksova za konje. Zaglunulih ušiju, Dok je pošao prema mestu odakle su pucnji dopirali. Išao je pravo na Egerta, pucajući iz pištolja. Tanad su se zarila u suprotan zid, i zviždeći odletela u noć. Egert je prekinuo paljbu. Dok je legao na zemlju i počeo da puni revolver. Još uvek je ležao, kada je Egert ponovo počeo da puca i ispalio jedan metak koji se zario desno od Doka, a zatim još nekoliko levo od njega. Dok se nije ni pomerio. Digao je revolver i nanišanio ispod drvene pregrade poslednjeg odeljka u štali. Čekao je. Vreme kao da je stalo, i nije se čuo ni najmanji šum.

— Holideje?

Doziv se čuo od zadnjeg dela štale. Holidej nije odgovorio.

Iz istog pravca začulo se komešanje praćeno tupim udarom tela na senom pokrivenom podu.

— Holideje, jesi li u redu?

Bio je to glas Boa Strobridža, a u glasu se osećao prizvuk zabrinutosti. Holidej je želeo da mu kaže da ne dolazi bliže, jer mu je Egert već bio u šaci. Ali, ako bi pustio makar jedan glas, to bi Egertu otkrilo njegov položaj. Morao je da čuti. Naviknut na slične situacije, Dok je imao strpljenja da čeka svoj trenutak makar do jutra, ako bi Egert istrajavao u igri.

Ležao je tako na svom mestu bez pokreta, osluškujući. Šum nečeg teškog što se vuklo po zemlji govorio mu je da Bo i Bid puze prema nje-

mu. Koliko dugo će Egert izdržati da ne pripuca nije mogao da zna, ali, znao je da Egertova mržnja prema svemu i svakome ko bi mu se suprotstavio, neće ovome dozvoliti da propusti priliku da ubije jednog ili čak obojicu neobazrivih kauboja.

Samo trenutak kasnije, vatreni crvenkasti prst liznuo je iza pregrade poslednjeg odeljka. Za sekund, taj plamičak je upalio iskru plamena i jedna gomila sena je planula. Nejasne senke zaigrale su po zidovima, i Egert je preuzeo svoj poslednji očajnički korak.

Revolverski pucnji zaglušili su njegovu psovku, i Egert je šepajući izašao iz zaklona. Dok je prolazio pored zapaljene gomile sena na mestu gde su se, koliko je Dok video, povukli braća Strobridž, u Egertovim očima zablistao je ludački sjaj. Dok se približavao Holideju, Egert je nastavio da puca.

Onda je Dok lagano ustao. Egert je pogledao prema njemu i na njegovom namrštenom licu se ukazao izraz neverice. Neverice i straha. Brzo je stavio nov metak u revolver, i nagao u trk. Holidej je pošao da mu prepreči put, i Egert ga je konačno prepoznao. Zastao mu je dah.

No, stara mržnja koja je od Egerta stvorila izobličeniog bezumnog ubicu otrgla se u njemu. Strah ga je napustio. Sa njegovog lica nestalo je izraza nedoumice i kolebanja. Zastao je na nekoliko koraka od štalskih vrata i slobode koja se pružala iza njih. Tih nekoliko koraka bilo je previše za njega. Sloboda je bila nedostižno daleka, i na njegovom licu se ogledalo da je toga svestan.

— Da nije bilo tebe, Holideje —

prosiktao je. — Samo da nije bilo tebe!

Egertov revolver je planuo, ali je pucanj zaglušio prasak Dokovog „kolta“. Egert se zaneo unazad, i kolena su mu kleknula. Pao je licem okrenut zemlji, i ostao da leži nepomičan.

Bo i Bid Strobriđ su laganim koracima izašli iz dimom ispunjenog dela štale i stali pored Egertovog izrešetanog tela. Nijedan od njih nije progovorio ni reč. Pogledali su Doka Holidej, a ovaj je jednostavno konstatovao. — Vreme je da pođemo — i uputio se ka vratima štale. Pre nego što je nastavio prema centru grada bacio je kratak pogled na mrtve Traverzijeve revolveraše. Bo i Bid su neko vreme gledali za njim, a onda je Bid gurnuo laktom svog brata i poveo ga prema njihovim konjima koji su stajali vezani.

Dok Holidej je lagano hodao sredinom ulice dok nije došao do mesta gde je jedan stariji čovek držao njegovog Miga. Kad ga je ugledao, ždrebac je pošao prema njemu vučući starog za sobom, i Holidej je pružio ruku i pomilovao ga po glavi. Starac je pružio vođice Holideju i rekao. — Napravio je dosta haosa gore u gradu, Holideje. Isto kao i vi, uostalom.

Holidej nije rekao ništa. Vinuo se na svog konja i poterao ga prema Bou i Bidu Strobriđu. Zastavši na pola puta, bacio je pogled na štalu u kojoj je vatra sve više uzimala maha. U štali je ležao mrtav sudija Egert. Za manje od jednog časa, od Egertovog tela neće ostati ništa sem ugljenisanih ostataka. Poterao je Miga dalje, s namerom da prođe pored braće Strobriđ, ali ga je Bo zadržao.

— Šta će biti sa Traverzijevom lovom?

— Prepustite je građanima.

— Zar ovim kukavicama?

— To je bio njihov novac.

Bo je odmahnuo glavom. — Jednom su ga izgubili i prežalili. Oni su rođeni da ih neko šiša.

— Snage onih koji su ih šišali bile su suviše velike za njih a sem toga, ranije nisu znali ni kako da se bore. Možda su sada nešto naučili. U svakom slučaju, ono što ste noćas učinili dokazuje da niste lopovi, Bo. Mislim da bi tako trebalo da ostane i dalje.

Bo je obrisao znoj sa lica i pogledao svog brata. Bidovo desno oko bilo je zatvoreno od udarca koji mu je zadao prošle noći. Odjednom mu je bilo žao što ga je tako povredio.

Zatim je Dok pojahao prema mestu gde je ležalo telo Dena Čerija. U tom trenutku, sa drugog kraja grada začuo se topot kopita. Pogledavši u tom pravcu ugledao je sedmoricu jahača koji su punim trkom jezdili putem prema severu. Zaključio je da je to preživeli deo Traverzijeve bande, revolveraši koji su videli da je u Autokast Kauntiju došao kraj njihove epohe, i nisu hteli da uzmu učešće u onome što dolazi.

Holidej je sjahao iz sedla, pokupio novčanice i natrpao ih u svoju putnu torbu. Kada se ponovo vinuo u sedlo i nastavio da jaše ulicom, Bo i Bid Strobriđ su prišli svojim konjima.

Sa obe strane ulice iz kuća su počeli da izviruju i izlaze građani. Gledali su čuteći tog usamljenog čoveka Doka Holideja i pitali se kakav je on čovek. Na njihovim licima ogledala se zahvalnost ali, Doku Holideju.

deju ta zahvalnost nije bila potrebna. Niko se nije potrudio da mu priđe i da mu kaže nešto. Svi su samo ćutke gledali kako prolazi pored njih.

*

Bo Strobriđ je sedeo u kuhinji i pohlepnim očima buljio u debeli odrezak mesa. Povratak do Adamsonovog ranča bio je dugačak i zamoran. Holidej je starom rančeru predao novac koji je uzeo iz Traverzijeovog sefa, i posle toga je dugo sedeo s Adamsonom na verandi njegove ranč kuće. Razgovarali su ne zna se o čemu. Sa svoje strane Bo i Bid su ponudili starom da ostanu na ranču neko vreme, naravno uz dobru platu, i da mu pomognu da se sredi i stane na noge, što je Adamson s oduševljenjem prihvatio.

Kada je Holidej ušao u kuhinju, Bo mu se osmehnuo. — Pretpostavljam da ćete i vi ostati na ranču, Holideje?

— Na osnovu čega pretpostavljaš, Bo?

Pitanje je izgleda, iznenadilo Boa.

— Kako... zbog devojke. Nećete je, valjda, tek tako ostaviti? Niste tolika budala.

Bid je ušao u kuhinju za Dokom i gladnim očima obuhvatio odrezak na tanjiru. Bo ga je upozorio pogledom i privukao bliže tanjir. Od mirisa pečenog mesa, nozdrve su mu se raširile.

— Ja odlazim, Bo — rekao je Dok.

Bo je zinuo, a Bid je prišao iza njega i iz fioke uzeo jednu viljušku. Liznuo je usne i čežnjivo pogledao preko Boovog ramena.

— Hoćete da kažete da ćete osta-

viti jednu ovakvu finu mladu devojku i jednostavno odjahati? Do vraga, jeste li već oženjeni ili tako nešto, Holideje?

— Nisam.

— Zašto onda? Ona je očigledno bacila oko na vas. Sve što biste morali da učinite to je...

— Sve najlepše u budućnosti, Bo. I tebi Bide. Možda ćemo se jednog dana opet negde sresti.

Bo je ustao i pružio ruku. Usne su mu se razvukle u prostosrdačni osmeh. — Holideje, poznanstvo sa vama bilo je pravi doživljaj za nas.

Dok Holidej se rukovao, sa snažnim kaubojem, a Bid se promuvao pored njega i viljuškom zgrabio odrezak sa tanjira. Namignuo je zdravim okom Holideju, i zagrizao ogroman zalogaj odreska.

— Bide — zaustio je Bo okrećući se svom bratu — poželi srećan put...

Bo je začutao u pola rečenice. Video je odrezak, video je svog brata kako ga proždire i njegove pesnice su se digle. — Grom i pakao, Bide, od svih podmuklih, kradljivih nitkova koje sam u životu sreo, ti si najveći.

Bid je pomirljivo odmahnuo rukom. — Bo, rekli smo da se više nikada nećemo tući. Rekli smo...

— Do đavola šta smo rekli — jeknuo je Bo i njegova velika pesnica pogodila je Bida u drugo, zdravo oko. Od siline udarca Bid se zatureo, udario leđima u zid i odbio se od njega. Zagledao se netremice u svog brata i onda je još jednom otkinuo zubima ogroman zalogaj mesa i vratio odrezak na šporet.

Bo se pružio preko stola da dohvatiti meso, a Bid ga je dograbio za leđa košulje i hitnuo ga glavačke na

zid. Dok Holidej se uklonio do vrata kuhinje i naslonio se na dovratnik.

Bo se odvojio od zida, držeći glavu rukama. Između stisnutih zuba slivala mu se sukrvica. Oči su mu plamtale od ogorčenja.

— Smrdljiva, glupava stoko...

Bidova pesnica je vratila bujicu reči u Boova usta, i Bid je zamumlao zadovoljno.

— Nikada se nećeš ničemu naučiti Bo, makar živio i stotinu godina. Kadgod si nešto počeo, nikada nisi imao dovoljno umešnosti da to i završiš. Ovaj put, a to će biti poslednji put, daću ti dobru lekciju i to će biti kraj.

Dok im je okrenuo leđa i dok su se dvojica braće tukli kao budale zbog komada mesa, on je smeškajući se izašao na svetlost sunca.

Došao je do štale, osedlao svog Miga i pojahao ga niz padinu. Zastao je za kratko pred verandom ranč kuće i sačekao da se Ben Adamson pojavi. Njih dvojica su prethodne noći proveli mnogo vremena u razgovoru, i taj razgovor doveo je do savršenog uzajamnog razumevanja. Dok se nadao da je posle toga Adamson objasnio svojoj kćeri mnogo što-šta, ako do tada nije shvatala.

Jednog dana možda će ga neki vetar ponovo naneti ovamo. Možda. Nije mogao da zna šta će biti sve dotle dok ga unutrašnji nemir bude gurao u nove i nove neizvesnosti, i sve dotle dok mu na tragu budu lovci slave, nije mogao znati kuda će ga životni put odvesti i kada će prestati vihor koji ga nosi. Do tada nije mogao da misli o sreći sa mladom lepom ženom kao što je rekao Adamson.

Videvši zabrinutost na Holideje-

vom licu, Adamson je rekao. — U redu je Holideje. Sve sam joj rekao.

Dok je pogledao preko njegovog ramena prema otvorenim vratima kuće. Od Džojks nije bilo ni znaka.

— Najbolje je tako, Holideje — rekao je Adamson. — Rekli ste, uostalom da ćete jednog dana možda navratiti. Nemojte dopustiti da suviše dugo čekamo.

Holidej se setno osmehnulo krajičkom usana. — Nastojaću, ali, ko zna.

Poterao je Miga u trk i odmorno živinče je tutnjeći kopitama pojurnilo napred kao da, slično onome ko ga je jahao, žudi da se što pre udalji s ovog mesta. Posle nekog vremena Holidej je usporio konja u ujednačen kas, i zastavši na jednom uzvišenju osvrnuo se da pogleda nazad, Džojks je sada stajala pored svog oca i čak sa te velike udaljenosti mogao je da razazna bol u njenim očima. Mahnuo im je rukom i oni su mu uzvratili mahanjem.

Kuhinjska vrata su se odjednom raspala i iz njih je, teturajući se, izleteo Bid Strobriđ. Za njim se pojavio Bo, mlatarajući stisnutim pesnicama. Holidej je odahnuo, izvadio iz tabakere tanku „havana“ cigaru i stavivši je u zube, ponovo poterao konja u trk. Gde će se zaustaviti? I kada? U sledećem gradu ili možda tek sledećeg meseca? Pokretom vodica obuzdao je Miga koji je grabio prerijom i skrenuo ga niz padinu ka jednom malom potoku. Malo kasnije, jahao je obalom obraslom travom i žbunjem. Oko njega, vladala je tišina prekidana samo prigušenim topotom kopita i Migovim dahtanjem.

Dok Holidej je opet utonuo u samoću koja je bila njegov život.

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 123

izlazi 7. maja 1982.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
